

www.e-rara.ch

**Demosthenis Oratorum Graeciae principis Opera, quae ad nostram
aetatem pervenerunt, omnia**

Demosthenes

Basileae, [1549]

Universitätsbibliothek Basel

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-93319>

Midianae Demosthenis Orationiis Enarratio

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

MIDIANAE DEMOSTHENIS ORATIONIS

ENARRATIO, HIERONYMO

Vulso interprete.

VA petulantia, iudices, & contumelia semper in omnes utatur Midias, neminem neque uestrum neque reliquorum ciuium ignorare arbitror.) Exordium ducit accusator ex opinione hominum de reo.

Qua de re Hermogenes: Opiniones, inquit, de hominibus excitatur uel bonae, uel malae. In accusando igitur & malas, quae natura in re insunt, confirmabimus, & bonas refutabimus. Hoc loco igitur orator malas confirmat, & bonarum non meminit: sed posito crimine tanquam confessio apud omnes, confirmationem necessario, ut in re non dubia, omisit. Acre autem est, & uehemens exordium, ut eius qui de iniuria & contumelia Midiae doleat. Quari autem potest, cur contumeliae meminerit in iudicio publico? Ad hoc respondendum est, uelle eum ostendere, cum omnem contumeliam pertinere ad rem publicam, tum uero Midianam. Nam si is singulatim omnes contumeliose tractat: est singulis autem coniunctis ciuitas constituitur: ex eo efficitur, eum in Rempublicam committere. Vfus autem est impetuosa oratione propter Midiae personam, opulenti hominis, et superbi. Atqui tales uulgo sunt maiores, & ut uiolenti male audiunt. Quamobrem etiam dixit eum contumeliose insultare omnibus, id in eo criminans, quod est proprium tyrannorum. Quidam dicunt, Demosthenem nouum nomen nobis attulisse, & ἀσέλης hic accepisse pro flagitio. Afferimus autem nos quoque dici ἀσέλην, eum qui & iustitiae & omnis uirtutis sit expers. Selge enim est quoddam Pamphyliæ oppidum, in quo omnes iusti fuerunt, & uirtute referti. ἀσέλης igitur, qui Selges est expers.

Ego uero quod unusquisque uestrum.) Hic incipit prima pars secundae partis propositionis. Quia uero eius eloquentiam criminabatur Midias, & eum nihil graue perpessum esse dicebat, sed arte fretum res exaggerare, & ex paruis facere magnas: propterea aequitatem & moderationem praese fert, dicendo: Quod etiam uestrum unusquisque fecisset, id & ego feci, qui orator habeor.

Id & ipse feci.) Aduersarium tyrannicum,

se autem plebeijs nihilo superiorem esse ostendit.

Et publice conquestus sum istum violare festum.) περὶ βαλόμεν, pro εὐνοίας, introduxi. His uerbis ostendit cuius rei accuset Midiam. Non enim dixit impiè facere, sed violare festum id quod publicum est. περὶ βολὴν enim nomen actionis est, in eos qui festum uolant.

Non modo plagis.) Hic incipit confirmatio primae partis propositionis. Dicendo enim, Bacchanalibus, coniungit publicum. Item, Multa alia & uiolenta ab eo perpessus toto tempore adlatis, eodem pertinet. Rursus enim coniuncta sunt utraque, & priuatum & publicum. Est autem uideri potest, priore loco posuisse plagas, tanquam minus, non tamen ita est: sed per talem compositionem refecat obiectionem, & ueniae locum praeccludit, si reus diceret, per iracundiam uerberaui. Nam si alia quoque multa & uiolenta etiam ante festum fecit: non per iracundiam, sed consultò fecisse constat.

Postquam uero boni & aequi ratione habita.) Hic incipit secunda pars secundae partis propositionis. Ferme autem efficit, ut oratio statum non habeat, & unius sit partis. Nam si totius damnatus est populi praepudicio: patet nullam eum habere defensionem. Est autem accusatoris, tametsi res aliter se habent, dare operam ut unius partis faciat orationem, ut reum, tanquam rebus cōpertis, condemnent iudices.

Populus uniuersus.) Etiam hic rursus obiectioni occurrit. Ait enim Midias, se à saltatoribus & peregrinis & eius farinae hominibus esse condemnatum. At hic anteuerrens, totus, inquit, populus: & cōtendit, non solum populum, sed & iudices eum cōdemnas-

se. Nam si iudices populi pars sunt, etiam illos unā condemnasse constat.

Tantaeque curae.) Ut uideatur condemnasse populum. tantaeque curae, cum amplificatione dixit, & non impulsu meo.

Eam iniuriā qua me sciebat affectum esse, ut, quam uis iste nihil non faceret.) Valde uiolenter, eum non modo à populo et iudicibus, sed etiam à semetipso damnatum facit. Nam supplicare damnatorum est.

Et quidam alij pro eo.) Antè perstringit testes Midianos,

Midianos, tanquam qui & ipsi unâ damnarint Midiam. In progressu enim orationis, Euctemon, inquit, homo pluma leuior, & talis quædam testium conspiratio, & sodalitiû cum eo est. Quî igitur possint uerum testificari, qui cum eo fuerunt supplices?

Tamen non paruerit.) Laudat populum, ut qui omnia iustitiæ studio contempserit. Spectos autem habet iudices, ne deliniti pecunia, iudiciû Midiae condonent. Incommodum igitur non apertè dicendo, mitigat. Quod si populus pollicitationes repudiavit, neque diuitias eius respexit, neque apertis pollicitationibus succubuit: quanto magis debetis uos repudiare clandestinas? Quæ uerò factæ fuerunt populo pollicitationes? nos tributum conferemus, nos triremes instruemus. Falsas autem fuisse pollicitationes, progressu orationis dicit: Me putatis pro uobis tributa pensurû, uos uerò fruit uros?

Sed consentientibus suffragiis.) Nemo aberrauit à decoro, nemo ignorauit quid deceret, tum primûm omnis populus fuit eiusdem sententiæ, ut quisque Midiam cõdemnaret: metuens, aut erubescens ab aliorum sententijs dissentire.

Multi me conuenerunt, iudices.) Absurda uisa esset sententiâ, nisi prius in principio statim ostendisset, omnibus factam esse contumeliâ.

Vt mihi uidetur.) Hic incipit ratio secundæ partis propositionis, cuius absurditatem iureiurando remouet: & ne aliquibus peierasse uideatur, coniecturam adiicit.

Cum in alijs eius audaciam perspexissent.) Planè per hæc, eum tyrannum esse ait. Qui enim in Democratia degens, coherceri non potest: quid est aliud, quàm tyrannus? Cum autem priuatim suam personam præposuerit, atque indicarit, quàm malè sit tractatus, subiecit publicâ: eos uoluissè et aliorum uicem ulcisci.

Quæ cum ita se habeant.) Non secundum hoc est exordium, ut quidam opinati sunt, sed conclusio eorum quæ in prima exordij parte sunt posita. εὐχαριστῶν autem est Athenis magistratus eorum, qui accusationes introducunt. Hæc igitur est conclusio exordij, in quo etiam captatur attentio. Habet autem confirmationis uim postrema exordij pars. Duæ enim sunt in hac oratione præparationes: una, ne crimen priuatum putetur, quam recitatione legum confir-

mat: altera, ne adducantur iudices, ut causam prodant. Horum enim utrum acciderit, perit accusatio oratori: propterea quæ prolixius esse factum uidetur exordium, ut pecuniæ cupiditatem iudicum animis eximeret.

Quæ igitur.) Hoc est, quibus rebus, impulsu uestro, ueni ad accusandum, eas omnes ostendam esse custoditas. Non deserui accusationem propter uos, neque pecunia sum delinitus. Eam igitur uos etiam repudiate. atque id quidem erat consequens. sed ipse reticuit, ne iudices argueret: contentiores enim eos effecisset.

Si quis me introducit.) Postquam enim sortitò delectum erat iudiciû, dabantur sex uiris accusationes, atque illi rogabant deinceps: Vis accusare? aut habes testes ad probandum crimen paratos? qui si affirmasset, ita tandem introducebatur. hoc illud est, Si quis me introduxerit. * Erant autem principes, qui in unoquoque iudicio causas introducebant.

Multa quidem, Athenienses.) E' lōginquo abducit iudices à quaestu. Nam si ego, cui multa offerebātur, nihil accepi: cur pauca uos? Constat enim eum, si unî daret, ei que affecto iniuria, multum potuissè dare: iudicibus autem multis non potuissè multum polliceri. Ac mihi quidem accipere licuissè, uobis autem pollicetur duntaxat: ego affectus iniuria, uestra causa non accepi: uos, nullo accepto malo, contra me accipietis?

Multas deprecationes.) Verbum, cum sustinuerim, non ad deprecationes, sed ad minas propriè refertur. Conseruatur autem naturalis ordo. Primûm enim supplicare solet, deinde si quis repudiatur, usurpare minas.

Quæ uerò post hæc in uobis sunt reliqua.) Cætera reticuit: nec apertè iudices accusare uoluit, proptereaque reliqua simpliciter protulit, ne quis consequentiâ postularet. Ordine enim immutato ait: Quo pluribus molestus fuit. Solet enim orator ἀλλήλους uocare appellationes iudicû. Pendens igitur est oratio. Hic enim sensus reddendus fuisset: Quo pluribus iste molestus fuit, eo magis se suffragia laturum sperare. Nam qui in rogando sunt impudentes, ij sic in ea re se gerunt, ut grati non sint ijs quos rogant. Intendit autem & producit exordium orator, annectendis sententijs, quod ob iracundiâ eas circumscribere nō potuit, ut affectus impetum secuta oratio, in dubio esset ubi finiret.

Neque enim ita sentio.) Absoluta prapara-
tione exordij, duplicem subiecit conclu-
sionem. alteram ad primam propositionem
pertinentem: omnibus insultare Midiam,
neque concedendum, ut in posterum etiam
impune insultet. alteram ad prapara-
tionem, Non committendum, ut contra illud quod
prius ipsi petierint, faciant, Ac terminauit
conclusionem in summo capite, utili. Qua
de causa dicimus, exordia cognata esse per-
orationibus, quod illae etiam summis ca-
pitibus absoluuntur. Ac primum exordium
cum negotiale maxima ex parte esset, mi-
nus habebat affectuum. In hoc autem ma-
gis uult mouere affectus, ut ab omni parte
iudicem opprimat. Summo autem capite
terminatur primae propositionis conclu-
sio.

Quod si Athenienses.) Hic incipit * exor-
dium, cuius etiam propositio bipertita est. 20
& hinc nobis existit dubitatio, qua ratio-
ne hic dicat, si falsae legationis causa esset, non roga-
rem: cum in oratione contra Aeschinem, quae
falsae legationis causa est, roget? Respon-
demus, eum ipsum soluere, dicendo: Rogo
uos, ut cum beneuolentia nos audiat. Sed
quia uerebatur, ne cauillari uideretur, qui
cum accusaret, reorum instar supplicaret:
huic incommodo medicatus est proposi-
tione exordij. Si aliarum, inquit, rerum reum
agerem, non supplicarem. & recensuit pu-
blicorum criminum nomina, uiolatarum le-
gum & eumentitae legationis, ut contume-
liam aequaret publicis criminibus. Vult igitur
et insectari ut accusator, et impetrare mi-
sericordiam ut reus: & simul ostendere, ip-
sam etiam causam reuera esse publicam.

Existimans accusatori.) Hic incipit confir-
matio primae partis. ut autem tueretur auto-
ritatem, ostendit, se in accusando nunquam
usurum fuisse precibus, nisi nunc in reo-
rum esset habitu constitutus. Nam uerbera-
tum non posse poenas sumere, perinde
est ac si uictus sit. Quari autem potest, quo
modo in oratione contra Aeschinem, ac-
cusator dicat, omnes uos precabor: Dicen-
dum igitur est, discrimina esse precatio-
num. Illic enim est precatio grauis & a-
nimosa, hic uero humilitate praedita. Ait
enim, Precor autem uos, & supplico: & tan-
quam uictus causam agit.

Et propter hoc tribu.) Suo loco tribum no-
minat, ut aduersario multorum odia conci-
tet, adeoque totius tribus. Bene etiam ad-

dit, per iniuriam. Neque enim simpliciter di-
cit, Ereptus est tribui: sed, per iniuriam ho-
stis habet praemium.

Nam si dici fas est.) Hic incipit confir-
matio secundae partis. Coniunxit, inquit,
Midias improbitati suae ea, quae misceri
nequeunt: & fecit, ut accusator reus es-
set.

Si qua est calamitas.) Collatione aliorum est
calamitas. Si rei, inquit, affecti calamitati-
bus supplicant: & ego cui contumelia facta
est, nisi poenas sumpsero, in calamitate ero.
Iure igitur precabor.

Oro igitur uos uniuersos.) Satis ostendit es-
se supplicandum. Hic autem incipit con-
clusio secundi exordij, quod exordium ab
eo sumptum est ex commendatione suae per-
sonae, per distinctionem. Distinguit enim
quibus in criminibus supplicandum sit ac-
cusatori, in quibus non sit supplicandum.

Mihi facta est.) Quatuor definitionibus
ostendere conatur, crimen hoc esse publi-
cum. Primum, Omnis, inquit, contumelia,
& quocumque facta tempore, crimen est
publicum. Id ostendit uno, cum dicit: Lex
accusandi potestatem dedit cuiuis, sed asti-
mationem toram facit publicam. Secundò:
Omnia quae in festo fiunt, tametsi committan-
tur in priuatum, publica sunt. Tertiò: Ea
quae in choragum committuntur, multo
magis. Quartò: Non propter me solum,
sed etiam propter omnes ceteros, quibus
contumeliam fecit, dignus est, qui ut con-
tumeliosus & uiolentus, publice punia-
tur. Primum igitur demonstrat, om-
nem contumeliam crimen esse publicum,
& ait:

Si quis igitur uestrum.) Hic incipit prapara-
ratio, ubi ponit duas leges, & ostendit pu-
blicum esse crimen. Alij dicunt, uideri qui-
dem hoc cohaerere cum exordio, sed reue-
ra quoddam esse exordium secuturæ con-
firmationis. Hic enim prapronit, oportere
omnia quae in festo fiant, publica iudicari,
et non propter priuatum aliquem fieri, hoc
est, omnem contumeliam crimen esse pu-
blicum.

Nunc si recordetur.) Et hoc primae definitio-
nis est, & eius rei quae sit communis. Haec
enim omnia pertinent ad illud probandum,
omnem contumeliam esse publicam.

Recitabitur.) Hic palam ad ipsam confir-
mationem accedit, quae est secunda defini-
tio: omnia quae in festo fiant, esse publica.
& recitat

& recitat leges, quibus id confirmatur.

Senatus indicat concionem.) Metuit ne recitandis ijs quæ passus esset, suspitione quandam inijceret audientibus. Ideo ante recitationem leges affert, ut id quod diximus, consequatur. Verebatur enim, ne causa priuata fieret per expositionem priuata negotia continerent. ac propterea priusquam dicat quid sibi acciderit, occupat iudicem recitatione legum: ut tamen si contumeliā dixerit, & uerba, & eius generis alia, ea tanquam publica audiantur: cum sit ostensum, omnia quæ in festo fiant, esse publica. Est autem prima lex huiusmodi: post festum concio habebatur in æde Bacchi, & prætor administrationis suæ rationem reddebat, & inquirebatur in eos qui iura & leges uiolassent.

Lex hæc est.) Ex hac lege ratiocinari uult ea quæ post festum acciderunt. Primum igitur *πρωτολὼ* esse publicam, ostendit sequentibus.

In æde Bacchi.) Hoc est, in theatro, cum quo Bacchi lucus coniunctus erat.

Post Pandia.) Alij Iouis esse festum putarunt. alij Lunam dici putant *πανδία*, ex eo fortasse, quod quouis eat. Sol enim interdum duntaxat uideri potest: at Luna & noctu & interdum. Agebant igitur & Lunæ festum post Dionysia, quando Bacchi soror est Luna. Bacchum enim tum Apollinem, tum Solem uocant: quidam etiam Lunæ filium faciunt Bacchum.

In ea uero postquam præsides.) Præsides uocabantur qui mittebantur in Senatum à præsidente tribu, atque inde rursus à Senatu mittebantur ad populū, ut præsiderent in theatro. Vnde etiam præsides sunt appellati. Hi rogabant populum, an liceret agere de rebus ad festum pertinentibus. At populus manus tollebat.

De administratione prætoris.) Rationem enim reddebat, an simulacrum sartum tectum cōseruasset: an in iure dicundo ac referendo, cæterarum rerum nihil præterisset.

Et quibus de rebus aliquis.) Præposito prætoris & præsidibus, adiecit etiam contumelias in festo factas. Constat enim id in una esse lege: ac illud publicum, hoc priuatum. Proinde ex hoc colligit, etiam contumelias esse publicas, cum ea quæ ad prætorem pertinent, sint publica.

Bene Athenienses.) Patrocinator legi, ut laudibus eam confirmet: & de ijs dicit, qui ad diem non solunt iudicatum, quemad-

modum etiam in priuatis, si qui ad dictum diem non soluerint, securitatem eis largiri legem.

Volo autem.) Secundam legem recitat, obiectionemque remouet. Postquam enim ostendit, omnia festi esse publica, obijciabatur ei: sed non ea quæ in homines priuatos committuntur, sed si quis aut choragum in uincula coniecerit, aut tibicinem repulerit, aut comœdum: aut populum spectaculo prohibuerit. & probare uult, ea etiam quæ in homines priuatos committuntur in festo, esse publica: secundam recitat legem.

Cogitate, Iudices.) Comprehendit hunc sensum in priore lege, ut contendat priorem legem habere communionem cum secunda. Cum uero prior lex eiusmodi sit, ut nec à procrastinatoribus reposcere liceat in festo, à quibus lex reposci debitum etiam manu, iubet: pugnat argumento è minori ducto, dicens: Si à procrastinatoribus lex uetat æs alienum reposci manu iniecta in festo: quanto magis uetat in fontibus fieri uim? Est enim totum argumentum sumptum è minori, tum à persona, tum à re: persona, choragum cum procrastinatore: re, contumeliā cum pecunia conferendo.

Sed etiam iudicio.) Eorum bona nimirum qui iudicio uicerunt, eorum tempore festi fiunt qui uicti sunt. Colligit autem ex demonstratione prioris, etiam ea quæ in priuatos committantur, esse publica.

Neque enim profecto.) Id quod in lege positum non est, concludit tanquam confessum. Id uero quod scriptum est, tanquam consequens aliquid sumpsit. Nam illud de corpore scriptum non est, sed de procrastinatoribus duntaxat. At hic illud accipit tanquam confessum: non illud modo, inquit, uisum uobis est iniquum, ne corpori cuiusquam contumelia fiat: illud autem de tardis nominibus tanquam additamentum: Sed iam ea, inquit, uetustis, quæ etiam autoritate iudicij fiunt.

Vos igitur.) Lecturus legem pollicitus est se ostensurum cum aliorum uerecundiam, tum Mediæ audaciam. Quod igitur promissum sit, id nunc ostendit.

Volo autem singula.) Sententia præparās, & ingressus ad conquestionem. Absoluta autem preparatione, in qua insunt omnia quæ accidunt circa festum, tametsi in hominem

priuatum committantur, ostendit esse publica. Iam ad ipsam constitutionem transit. Nō enim amplius, ut priuata negotia sunt audituri. Vfus igitur est proœmio præparante, quod idem quidam pollicitationem nominant. Quare oculis subiicit ea quæ dicenda sunt in constitutione.

Nam cum non esset.) Hic est principium primæ partis conquestionis. Quidam enim hanc narrationem esse negant, eo quod populus ea quæ facta sunt, præsciat, & in finitione narrandum non sit, sed tantum proponendum. Respondemus: non scisse omnes quid factum esset, ut in peroratione ait: non populum, sed ludiones, & hospites, & eius generis alios fuisse. Quare narrare necesse fuit. nec narrare duntaxat uult, sed etiam augere suum studium in cōstitutione. Ad hæc, in definitione idem esse conquestionem & constitutionē. Iam autem etiam finitionis uim habet constitutio. Nam iis de rebus conquerimur, quas perpepsi sumus: quæ dū narramus, narrationē absoluimus. Cum autē ad nostram utilitatē narramus, definitionē absoluimus. Nobis enim in cōstitutione asserētibz, crimen esse publicū, statim respondens aduersarius, priuatum esse definit. Proinde finitionis uim habet constitutio, sed illic rotundē et paucis definimus, & acriter: in constitutione autem late, et minus acriter. Cur autem cum definitionis uim habeat, *πρωτολὴ* nominatur? Quia necesse erat duas contrarias definitiones includere, si finitio aliqua constitutio uocaretur. Nobis enim definientibus in constitutione late, qui contra illam definit, duas contrarias facit definitiones. Ne igitur duas contrarias definitiones nominemus, latam definitionem, *πρωτολὴ*, uocamus in cōstitutione positam: angustam autem, quæ *πρωτολὴ* sequitur, eam quæ affertur à reo, definitionem: quæ ab accusatore, *ἀντιδορισμὸν*, contrariā definitionē. Adhæc quoniā multa et falsa et turpia & insultus & subsannationes obiecturus erat Midia, ea quæ in cōfirmatione dicere non licebat, eo quod parua essent, et probationes requirerent: in constitutione autem probationes minus adducturus erat, sed dicendo criminari & acuerē iudices multitudine criminum: propterea constitutione usus est, & apertis ac magnis, parua & infirma implicuit, ut per illa, hæc etiam simul & exaggeraret, & probabilia faceret. Mistam esse diximus consti-

tutionem ē rebus tum publicis, tum priuatis, præterq̃ amplificatione. Ac maxima eius pars negocialis est: alia affectibus, alia translationibus constant, & in uniuersum in hunc modum oratio temperata est: negocialis, dum de ijs quæ sibi acciderunt, & publicum esse crimen, narrat: affectu cōstans, dum auget contumeliam: impetuosa, in quibus personam Midia insectatur. sed à publico est auspicatus, ædili nominato. Pandionia tribui.) Tribus, est decima ciuitatis pars.

Abhinc triennium.) Vt cum triennio choragum tribus non præbuerit, res magis exaggeretur: aut, ante hos tres annos, ut & in Philippicis, Philippus in Thracia tertium aut quartum ab hinc annum. Neq̃ enim potest hic continuum tempus intelligi. sed studium exaggerauit, se intra triennium solum ē tribu esse largitum.

Præsentē concione.) Omnia nomina publica sunt, concio, prætor, subfortitio tibicinū ad festum. Proinde iam ex his de suis rebus tanquam publicis differit.

Verbis & conuicijs factis.) E' contrario sumpta est amplificatio. Est enim maximus amplificationis locus, ueterem aut opulentiam, aut miseriam, aut hostium potentiam augere, ut maxima uideatur: soluendis hisce difficultatibus, uicisse uim aduersariorum.

Et accusante.) Proinde seditio fuit, & tumultus. Ego uerò pollicitatione mea tumultū repressi.

Progressus ego sum pollicitus.) Iurgabantur curatores cum prætore. Prætor culpam in curatores transferebat. Modestē autem dixit, Sum pollicitus: ob id quod sequitur: Obuenit mihi primo, ut tibicinem deligerem. Per hoc enim ostendit, Fortunæ erga se benignitatem: & credibile facit, se Midia, non Fortunæ culpa, in certamine uictum esse.

Et euentum fortuitum.) Fortuna cum animo consensit, pro me tulit suffragium, mores meos approbavit.

Et tumultum & plausum.) * In ipsum amplificauit, ne Midias per iracundiam ea fecisse uideatur, sed ex inuidia propter eas laudes quæ inimico tribuerentur. Cum autem celeriter plausum subiecerit, ostendit qualem dixerit tumultum.

Vt laudantes.) His uerbis obsignat sententiam,

At Midias

At Midias iste solus omnium.) Aduersatus est, inquit, & fortune & Reipublicæ. Nam illa sortem mihi donabat, uos admirabimini, Midias grauius & molestè ferebat.

Vt apparet.) Vt ex ijs, inquit, cernitur, quæ fecit.

Continenter mihi insultans.) Proinde consultò, & non per iracundiam fecit.

Et paruis & maioribus.) In priuatis & publicis.

Quæ igitur in ludiones.) Moris erat, eos qui Bacchi cœtum complebant, eo tempore non militare. At Midias eos cogebat exire, nec immunes patiebatur esse à militia. Sed hoc tractatum est per præteritionem, quia magnam uim non habebat. Quadrifariam autem diuisit crimina, ac primùm imbecilliora posuit, post firmiora, & rursus infirma, & quartò firma. Est enim, cum plura sunt firma & infirma, incipiendum ab infirmioribus, & in firmioribus desinendum. Sunt igitur nunc etiam prima infirma. Quantulum enim crimen est, si dimitti non est passus, præsertim magister equitum? et si Bacchanalium procurator esse uoluit?

Neque enim hoc ignoro.) Intelligens se minuta commemorasse, primùm figura præteritionis est usus. Deinde uim eis persequentia adiunxit, his uerbis: Me dum ista ferrem, æquè indignatum esse scio, ut ob atrocissima.

Ac ne aggressus quidem essem.) Transiit ad id quod firmissimum est, de ueste: & antequam id proferat, amplificatione est usus, ut iudicem redderet attentiores. Incredibilia, inquit, uisa essent ea quæ dicenda sunt, nisi tunc statim coniuncta essent.

Vestem enim sacram.) Quod priuatum est, publicum fecit, adiungendo sacrum. Hinc autem incipit conquestionis amplificatio. Variam autem eam fecit & à loco, & à tempore, & ab eo qui gestauit.

Quoad usurpatur.) gestatur, aut teritur.

Sacram enim ego.) Obiectionem soluit: Sacram dicis, quam tu gestas? At sacerdos non es. At hic à celebritate & tempore confirmat esse sacram. Deinde quia est arguta hæc ratio, coronam apponit, tanquam socijs ascitis. Magis enim coronæ sunt publicæ, quod ijs etiam cœtus redimuntur.

Noctu aggressus.) Satis tibi sint dies ad insi-

diandum. Noctu da bello inducias, ô Midia, quo tempore etiam naturâ hostes dant quieti operam: in magno honore nox est etiam apud hostes, inducias ei dat etiam qui uidetur inimicissimus. Tu uerò in festo, nocturno prælio præter rationem me aggredieris.

Non tamen totam.) Hoc dixit ad uituperandam naturam eius, & ad laudandam fortunam quæ impedierit. Fortassis autem aurificem Bacchus excitauit, ut deprehenderetur.

Unde sopiuisset eum potius.

His contenti non fuerunt.) Rursus à firmiore transit ad imbecillius, ad corruptionem magistri chori & prætoris, & concitatos in se choragos, & reliquos insultus. Hæc enim & parua sunt ad iudicium, & alioqui spem parum firmam præbent. Horum enim nihil Midias confitebitur.

Ac nisi Telephanes.) Ne quis suspicetur, spe largioris præmij, à Telephane chori magistrum frustra uituperari: ideo mores eius laudat, optimum eum uocando, & sibi bene cupientem. & ut soluat obiectionem, à tibicine non ex æmulatione eiectionem esse chori magistrum, ut solus laude floreret. sic igitur etiam chorum instituit ipse, repulso illo homine. Ait igitur orator, & optimum uirum fuisse Telephanem, & sibi amicum. Non igitur ex priuata æmulatione insidiari illi uoluisset, nisi scisset hominem esse corruptum.

Neque certassemus.) bene. Non de cœtu dum taxat loquitur, non certasset: sed pluraliter & semetipsum, et totam tribum complectitur.

Vt coronatum.) Qui enim partem festi maximam curaret, prætor erat. Quare multum nocere poterat, si corruptus, fraude uelles agere.

Choragos conduxit contra me.) id est, Inuitos eos irritauit, nolentes concitauit: ne si cum eo contendere nollent, non uelle uincere uiderentur. Quod uerò necessariò euenit, in Midiam transtulit. Cæteri enim choragi ob æmulationem uictoriæ inter se contendunt. Ait igitur, Midias eis persuasit, ut mihi infesti essent. Sequitur ratio:

Clamitando, minitendo.) Nam cum illis mecum digladiantibus iste clamitaret, ac mihi minitaretur: perspicuum erat, choragos ab eo incitari.

Instanti-

Iurantibus.) Sicuturare docebat, ut simulatū esset iusiurandum, utq; eo non multum mouerentur.

τὰ παρὰ σκηνὴν φράζων.) scenæ aditus obstruendo. Ut cœtus cogereetur circumire per exteriorem aditum, & sic morante illo accideret, ut Demosthenes rideretur.

πρὸς ἡλῶας.) Siue clauis defigens, ut fores firmiter occluderentur: siue quod pulsandis & uerberandis clauis, exaudiri chorum non sinebat.

Homo priuatus publica.) Atqui Bacchanaliū curator fuit. Sed quia se candidatum offerebat, id eo priuatum eum esse dicit.

Et ex his quæ.) Absurdum putat, minutiarum harum proferre testes: propterea quasi populus ipse spectarit, & testificet, subiicit, Vos ipsi mihi testes estis.

Corruptis insuper.) Ab infirmo iterum, ad id quod ratum & postremum est, accedit: hoc est, ad plagas: quod eę maiores sunt ceteris, & à reo non negantur.

Ludiones uiros.) Ex omni etate cœtus in Bacchi honorem certabāt, eo quod omnem habitum ei accommodant. pingunt enim eum & puerum, & senem, & uirum. Alibi igitur dixit, Cum præbitor esset puerorum in Bacchanalibus. At Demosthenes uiros ludiones habuit, ut progressa oratione dicit, Ego uiris tibicinibus.

Meum corpus contumelijs affectum.) Non ait, plagas mihi dedit, & condylos, ne humilitatis semetipsum condemnaret.

Hæc sunt.) Quia matrem esse confirmationis oportet constitutionem: & progressu orationis etiam de cæde Aristarchi est dicturus, & de desertione, & delictis in alios multos admissis, ideo de his etiam præfatur in constitutione.

Vos estis hæredes.) quodammodo successores.

Recita mihi aurificis.) * Quatenus licet, eorū quæ dicuntur in cōstitutione, affert testimonium, ne nudas ponere narrationes uideat: & concludit constitutionem.

Cum igitur multa.) Fretus aurificis testimonio, agit audacius, et per id iudices adducit, quasi in cæteris etiam uerè accuset.

Ipsi enim qui perpeSSI sunt.) Occurrebatur, Totam obibas urbem Demosthenes, curiose inquirēs, cui nam factum esset aliquid à Midia. ideo id refecat, Non ita est, inquit. quomodo igitur? Domi sedēs cognoui. tanquā ad communem accedebāt patrem uniuersi,

& quæ pertulissent à Midia, recensebant.

Volo autem ante hæc.) Accessurus ad confirmationem, exordio utitur, ad faciendos auditores attentiores.

E quibus priuatim.) Facit familiares eius & amicos ei infensos, cum eius inimico renunciarint ea, quæ is eis secretò cōmunicabat.

Qui si uerè.) Negantem uera inducit Midiam, & eius impudentiā perstringit. Quomodo autem eum negantem inducit? For tassis autem propriū etiam definitionis custodit. quia in definitione alia negamus, alia confitemur. In hoc enim coniecturæ maximum & discrimen est, & communitas, hæc in negando, illud in non omnia negando.

Priuata iudicia mihi.) Hæc est generalis obiectio, exceptionis uī prædita: non esse de priuatis criminibus adipiscenda iudicia publica. In uniuersum enim obijcit, tacito nomine dicentis. Refutatio autem & hæc trāslatiua est, à modo.

Et multā irrogare.) In priuatis enim legibus multā erat definita: in publicis autem accusator multā irrogabat.

Ego uerò unum illud.) Cum translatiua sit obiectio, priuatum, non publicum iudiciū esse dicendū: translatiue eam dissoluit, his uerbis: Nisi hoc modo accusassem, rursus contrarium dixisset, priuata esse publico iudicio persequēda. Nam si modum pro modo subiicias, translatiua fit refutatio. Quare nō satis exploratū est illud Metrophanis, omnem translationem absoluta defensione refutari. In hoc enim exemplo trāslatione refutatur translatio.

Nam et cœtus erat ciuitatis.) Ipsum inimicum confitentem inducit, publicum esse crimē: & dum cœtui attribuit ratiocinationes, per id etiam obiectionem soluit, & inimicum ostendit secum ipsum pugnare.

Neq; hoc dicendum.) In hoc Metrophanes ait, comprehensionem significari, dum orator concedit, lege priuatas etiam actiones concedi. Sed res non ita se habet. Causa enim nondum posita, hoc est, ipsa definitione posita, neq; contraria definitione ab oratore * priuatim posita, qui fieri potest ut cōprehensionis forma sit tractata? aut qui coniungi potest finitio, & contraria finitio? Est igitur refutatio potius generalis obiectio nis: Lege licet priuato iudicio experiri. At hic & ipse fatetur per concessionem, licere priuato iudicio experiri: sed tamen quæ ego accusaui, quæq; ausus est Midias, in ijs festum uiolatum

latum est. Quæ ratione igitur se priuatim uult accusari, cum publicè peccarit?

Sin ego priuati iudicij prærogatiuam.) Qui priuatim experiebatur, ipse accipiebat multâ legibus definitâ: ego uerò solus, inquit, neglexi meas commoditates.

Gratiam, non iacturam.) Pluris, inquit, feci rem publicam, quàm me ipsum, & huic concessi multæ lucrum. Vult enim eius opes publicari.

Scio porro eum hæc quoque uerba crebrò inculcatum.) Proprie est hæc finitio specialiter induta, eaquæ de causa nominatim eam adduxit. Et, crebrò, inquit, inculcatum. Ad nihil aliud enim æquè, atque ad hoc confugiet Midias, ut priuatum esse crimen ostendat. Quidam aiunt tres esse obiectiones. Vnam, ne me Demostheni tradite: alterâ, ne me propter Demosthenem occidite: tertiam, quia cum isto mihi simultas est, eo ne me occidetis? idque ex eo constare dicunt, quod orator ad harum singulas, refutationes afferat. Sed non ita est. Vna est enim obiectio in tria diuisa membra, idque ex refutationibus uel in primis perspicitur. Omnes enim ad unum sensum referuntur: non solum Demosthenem, sed & choragum esse contumeliose tractatum. Deinde ex ipsis etiam obiectionis membris. Nam & in his inest sensus per omnia, eum cui contumelia facta sit, hominem esse priuatum. Ac duo quidem manifestam habent cognationem: Ne me Demostheni tradite, ne me propter Demosthenem è medio tollite. Nam non tradere hosti, est idem quod non tollere. Tertium autem & ipsum cognatum est prioribus, in eo cum dicit: propterea ne me tolletis: Idem enim est, quod, ne me propter Demosthenem tollite. sed in eo differt, cum dicit, eo ne quod cum isto inimicitias exerceo. Per hoc enim ostendit priuatas esse inimicitias: Mihi cum uno, inquit, Demosthene certamen est. Ipse autem affectus contumelia dicere non debet, communis ciuitatis esse iniuriam. Atque hæc definitio partim affirmat, partim negat. Nam se fecisse contumeliam fatetur. Id factum autem esse publicum, negat. ut ea definitio, quæ à reo affertur, sit ex ijs quæ desunt: at quæ ab actore, ex ijs quæ facta sunt. Nam ille, Non magistratum, inquit, uiolauit, non in rem publicam commisi, sed in Demosthenem: sed choragum, sed theatrum, sed festum tacet. At hic, ijs quæ ipse confitetur, his etiâ adiectis, crimine publicum facit. Cur igitur, cum

unica sit obiectio, eam trifariâ diuisit? quia fretus erat copia refutationum: & ne uideretur in una parte ualde occupatus, ideo eam diuisit, ut occultaretur robur obiectionis. Nam ubi multas refutationes habet, ibi etiam ex una obiectione multas facit, ad ostentandam refutationum facultatem.

Ad conflandum aliquid inuidiæ.) Midias ut causam priuatam faciat, utitur obiectione. At orator, Vt, inquit, mihi inuidiâ confleret: & inimicum facit crimen confitentem, & metuentem ne aduersario tradatur. Est autem inuidiosum à iudicio suscipere aduersarium, ut eo tuo arbitratu utaris. Postquàm ostendit, eum non sibi tradendum esse, sed legibus: ad alteram transit partem, non esse Demosthenem cui facta sit contumelia, & ait: Non enim in me, qui Demosthenes essem, petulantiam suam effudit, sed etiam in choragum uestrum, hoc est, in magistratum. Quod cum probare non posset, collatione similis ostendit se esse magistratum, per ratiocinationem. Sexuir, inquit, cum coronam publicam gestat, nomen habet magistratus: & eodem modo ijs quæ in confesso sunt, commemorandis, id quod est positum in controuersia, confirmat ratiocinatione.

Neque in his solum hæc ita se habent.) Nam è particularibus uniuersale colligit.

Quibus res publica.) Habet enim & choragus aliquid iacrosancti: ueluti, ut à militia sit immunis chorus, ut eum introducat cum libet. Deinde ommissa commemoratio rerum peculiarium sexuiri & magistratus: quod ijs commune erat cum chorago, id dixit, coronæ gestationem & honorem. Vide autem ut non aperte dixerit, magistratum. Habebat enim etiam ædilis prærogatiuam quandam in ædilitatibus & festiuitate.

Si alijs quibusdam diebus.) Hæc ratiocinatio est specialiter introducta. Quia enim prior, ut uniuersalis, ignotior erat auditoribus. et uiolentior: ideo subiecit specialem, eamque cum uniuersali coniunxit, & probabiliorem fecit ratiocinationem.

Vna enim cum Demosthene chorago etiam contumelia fiebat.) Hæc est figura comprehensionis. Post enim finitionem contrariam, quam ratiocinatione firmauit, necesse erat subijcere comprehensionem, ut ea finitionem & contrafinitionem complecteretur.

Sunt autem cum rogantur leges.) Hic accedit ad legislatoris sententiam, ut per eam cõfir-

met ratiocinationem. Differt autem sensus legis à sensu legislatoris, quòd in sensu legis, ut obscuram enarramus ad nostram utilitatem: in legislatoris autem, sententiam extrinsecus inquirimus, eum hoc consilio, & huius rei non ignarum, sanxisse sic, cum leges obscuræ non sunt.

Et alioqui iusta.) Etiā sine iureiurando nimirum.

Fuit damni dati uobis lex.) Alia confirmatio, publica esse commissā in festis facinora: à sententia legumilatorum. Cur enim legem aliam conquestionis in Bacchi gratiam, et celebritatis honorem tulissent, si priores satis fuissent? Celebrat autem uerbo legem, sacram eam nominando. Vult igitur à sententia legislatoris ostendere, publicum esse facinus: & ait, ea de causa latam esse legem Bacchanalem, cum dati damni & uerberationis & contumeliæ leges extarent: ut nō esset dubium, grauius eos esse puniendos, qui in festum cōmitterent: & ait, eas leges, quibus postulet Midias de se iudicium fieri, dati esse damni, et aliarum rerum. Nam si illis extantibus, lex Bacchanalis postea lata est: de eo non ueteribus, sed post latis legibus esse iudicandum.

Si quis igitur etiam illis.) Aequè ut illis quæ sunt de uerberatione & contumeliā.

Et hac post eas lata.) Bacchanali nimirū, ut ē priuatis legibus & sacris, comprehensionem confirmet.

Renunciavit mihi quidā.) Est ab exemplo quo dammodo sumpta obiectio, sed introducta per deprecationem ab oratore ad suam utilitatem, ut ostendat, Midiam ad deprecationem confugere, ut reuera fontem. Nam Midias quidem ueniam non petit, sed cum definitione * coniungit, ostendens reuera esse priuatum facinus, cum præsidēs & Sexuiri plagis acceptis, actionem persecuti nō sint, sed priuatim transegerint: ut si quis ipsam definitiuam coniunxisset, sic integra facta esset. Nam & præsidēs & Sexuiri uerberati, priuatum iudicium dictarūt. At Demosthenes non ignarus, quæ esset uis obiectiois, seorsim definitiuam, seorsim exemplarem introduxit, quam transtulit ad ueniam. Regulæ enim obiectiois ex refutationibus sunt petendæ.

Qui nuper uapularat.) Sexuiri tum alia curabant, tum etiam disciplinam, & noctu obambulantes, uidebant, ne quæ rapinæ fierent, Tum igitur deprehensis quibusdam

adolescentibus, qui tibicinam raperent, unus ē Sexuiris eam asserere uoluit, atq; ita ab eis uapulauit.

Iam ad hæc.) Vides ut ueniale fecerit obiectiois, dicēdo, Eum indignum esse ueniam, & non præbere ueniæ causam.

Midias autem nullam harū causarum habet.) Quid igitur? Comparat inter se ea quæ acta sunt, & à se & à Sexuiro: eumq; accusat, quòd homines proteruos non sit persecutus. Sumit autē refutationem à differentia. Cōparat enim plagas, & plagarū autores: & ei qui in Sexuiri deliquit, plures tribuit excusationes, propter uiolata personæ dignitatem. Tres enim affectus qui animū occuparunt, & mentem coegerūt, locum etiam dant deprecationi.

Quòd si illorum.) Ipsum Midiam inducit accusatorem præsidis & Sexuiri, quòd contumeliosos non sint persecuti.

Et nunc uobis restitui.) Propriè restitui: eis enim debebatur. Restituitur autem alienū.

Quæ causa enim.) Transiit ad aliam ueniale obiectiois, quia iam nō ex iracundia, sed consultò rationes affert, uolūtarijs delictis nihil esse ueniæ tribuendum.

Iracundia nimirum.) Definitiones, ostēdentes, quid sit ira? quid contumeliā? Nam illa subita est, hæc meditata.

At quū.) Hoc est principiū confirmationis (neq; enim negat Midias ea quæ fecit) eū fecisse non per iracundiam, sed ex insidijs.

Leges iam considerandæ sunt.) Quæ uoluntarijs delictis grauiiores pœnas statuunt.

Primum igitur.) Quibus rationibus Midias uult causam dicere, ijs ipsis ostendit, eum magnas pœnas meruisse: ut tamen priuata esse causa demonstratur, pœnam tamen nō paruam aut leuem sustineat.

Deinde capitales.) Etiam has leges aptè adhibuit, quia enim plagis erat affectus, et plagas uulnera, uulnera cedes sequi solēt: idē eum illis quoq; legibus teneri ostendit, ut, cum uideatur eas exempli causa asciscere, reuera eum illis quoq; faciat obnoxium.

Ad idē.) conciliationis. Si quem enim cognatorum occisi precatus fuerit, atq; ille annuerit, absoluitur is, qui eadem non consultò fecerit.

Neq; uerò in his duntaxat.) Eum ueniale obiectiois refutare liquet ex his etiam. Ait enim, eum qui consultò fecerit, grandi supplicio esse dignum. Addito enim consulto, magna pœna dignum fecit, ut tamen causa

causa talis esse uideatur, grauiore det poenas quam alij. Quomodo? siue per ignorantiam, siue per iracundiam, siue per amorem, ut dixit in superioribus.

Non amplius fecit lex.) Rursus aptum exemplum ad probandum adhibuit. Cum enim actione unde ui contra Midiam habeat, uult ostendere, de illa etiam publice ei poenas luendas esse. Erat autem actio unde ui, si quis periclitabatur, ne excideret possessione aliqua, aut praedio, aut domo, ob mulctam ad tempus praefinitum non soluta, & publica fiebat litis aestimatio. Nam etiam arbitri, legitimi quidam erant iudices. Eos uero qui negligebat, & ad dictam diem iudicatum non faciebat: publice poenas dabat. ἔσλαμ iudicij nomen est, in eos qui decretis iudicum non parebant. Sensus autem est huiusmodi: Si quis priuatum iudicium uicerit, eum qui uictus est, obnoxium habet. Deinde nisi intra dictum diem iudicatum solutum fuerit, sed dilatum, licet accusare, et inuadere in bona eius, donec compleuerit id quod definitum est. Sin prohibuerit eum qui inuadit & repulerit: postulatur damnatus actione unde ui. & praeterquam quod priuatum est, fit etiam publicum negotium, eo quod non paruerit iudicibus & legibus.

Cur tandem, si uolens a uolente.) Quia poterat dicere Midias, Aurifex mihi dedit coronas: propterea dicit, Si a uolente accepisset, nihil esset periculi. Sin ui ab inuito, duplici actio in te datur.

Ac eum qui sit assensus priuatis.) Sexuirum & praesidem notat oratio.

Vi coactum.) Semetipsum nunc innuit.

Quapropter ipsius etiam contumelia.) Quod supra per ambages significabat, id nunc aperte ponit, omnem contumeliam esse crimen publicum. Nam si licet omnibus accusare hominem contumeliosum: perspicuum est, commune omnium esse crimen. & contumeliam aequauit cedibus, & omnibus sacri legijs & proditiionibus, & eius generis sceleribus alijs, de quib. cuius accusare licet.

Aestimationem autem totam fecit publicam.) Quo pacto cum supra dixerit, Quod si ego priuatarum actionum omissa prerogatiua: nunc totam aestimationem fecit publicam? Contrarium enim est dicere: licuisset mihi contumeliae accusanti accipere pecuniam: & nunc dicere, aestimationem contumeliae esse publicam. Dicendum igitur est, si ipse contumelias perpe-

aestimationem accepturum legibus. Sin alius sit qui accuset, publicam esse mulctam. Aptè igitur dixit, aestimationem omnino esse publicam: cum adiecerit, leges agendi cuius dedisse potestatem.

Pecuniam non accipiendam.) Non de ipso laeso, sed de alijs accusantibus loquitur.

Et rem eo usque auxit.) Per hanc etiam legem ostendit, non dignum esse uenia Midiam, cum etiam seruis facere contumeliam, capite sit sancitum.

Vt si quis uel seruo contumeliam fecerit.) Similitudine nominis argutatur. ὕβρις enim est & uerberatio, et foedus coitus, de quo legislator loquitur. Sic enim in oratione contra Timarchum explicatur: Ne seruis quidem liceat commisceri turpiter. ὕβρις igitur nomen, cum de utraque re dicatur, licentiam oratori dedit argutandi.

Non enim quis sit is qui uioletur.) Ne hoc, inquit, considera, utrum Demostheni facta sit contumelia: sed illud, an facere contumeliam sit legibus interdictum.

Non est enim, non est.) Quoniam sordide facere uidebatur, qui etiam seruorum causam ageret, in uniuersum contumeliam auxit, ut rem intolerabilem, tametsi in seruum committatur.

Nihil enim praestat, quam ipsam audire legem.) Nihil aequè uel iucundè audiri a uobis, uel recitari potest a nobis, quam id quod ipsa lex & clamat, & ostendit.

Auditis Athenienses.) Non audiistis, sed nunc etiam clamantem auditis. Lex, inquit, non est hominis alicuius. Neque enim seruis datur actio in ingenuos, sed Fortuna * discrimen innovauit. Quo magis autem legem de seruis praedicat, eo commissura in se facinora Midiana atrociora esse ostendit.

Quid igitur per Deos.) Ad gentem inhumanam retulit iudicium de legibus. Nam si Barbarorum etiam immanitate vincit lex, ut illi etiam laudare cogantur scripti humanitatem: quid de Midiae sentiendum est ingenio, qui eam legem sit aspernatus?

A quibus mancipia.) Neque enim licebat seruum esse Graecum, sed Barbaris utebantur.

Esse quosdam Graecos.) Sic confictae personae haec uerba esse uidentur.

Et natura insitis inimicitijs.) Est quidem hoc commune, sed amplificandi causa usurpatum. Duo sunt autem genera inimicitiarum: alterum naturae, uoluntatis alterum. Nam

& amicitiae sunt duplices, aliae naturales, ut cum cognatis, aliae fortuito oblatae.

Sed legem publicè.) Hanc, inquit, quam teneo manibus. Non permitto mihi licentiam uerborum, lego syllabas, propè est argumentum, ipsam assero legem, non inuidi uobis recitationem.

Et multos qui iam uiolarunt.) Ne quis existimet humanam quidem esse legem, sed negligi & contemni, dixit, iam aliquem capite multatum esse, qui eam uiolarit.

Si cognoscerent Barbari.) Hebetiores enim sunt, & non tam facile percipiunt quam Graeci.

Non ne putatis.) Cum enim naturale sit bellum inter Graecos & Barbaros, ea quae de causa minus fidenter cum Graecis contrahant: eo, inquit, minus dubitarent ad nos solos diuertere, cognita nostra humanitate.

Eum igitur qui leges non apud Graecos duntaxat.) Conclusionem usus est sententiae, ac potius totius uenialis obiectionis. & ostendit, nulla uenia dignum esse Midiam.

Quòd si, Athenienses, cum choragus esset.) Hic accedit ad relationem amplificandi causa criminis: & aptè caput est subiectum. Nam si is qui est in seruos contumeliosus, ueniam non meretur: quanto minus is qui choragum uerberauit? Relatio etsi criminis amplificationem continet, non tamen abhorret à confirmatione. Eius enim amplificationes cum demonstratione procedunt. Cum autem quatuor eorum sint loci, quae cum aliquo conferuntur: à maiori & minori, & contrario & pari, omnibus est usus, & primum posuit eum qui est à maiore.

Nunc mihi uidetur.) Hoc quidam, cum non intellexissent amplificationis causa esse adhibitum, de impietate fieri iudicium dixerunt. Deinde adiecit probationem, dignum eum esse, qui etiam impietatis reus agatur. Nam eum apertè accusare impietatis, ob rerum infirmitatem non audet, sed per externam uolentiam id quoque confirmare nititur. Quae igitur est confirmatio impietatis? Ex oraculis coetus constituimus, & coronas gestamus, & uicos lustramus. Is igitur qui eos qui ex oraculo coronas gestant, uerberat, religionem uiolat. Vnde etiam constat iudicium non esse impietatis. Neque enim in Bacchum aliquid esse commissum dicit, sed in oracula.

Lustrare uicos.) Sacrificare ad Mercuriales statuas. & γῦς enim uocabant Mercurios, per priuationem: eo quòd neque manus neque pedes haberent. γῦς enim membra sunt. Vnde Homerus etiam, γῦς δ' ἐθικὼν ἐλαφρὰ πόδας καὶ χεῖρας ὑπερθεῖν: hoc est, *Inspirat membris, manibus pedibusque uigorem.*

Et hymnos quos Deo canitis.) Consecratis uosmetipsos Deo: uel, ad canendos hymnos uosmetipsos paratis.

Quae in singulis oraculis proferuntur.) Recens enim ingressis & declaratis dijs, utrum sacra facienda essent, oraculum consulebant. & cum significatum esset, sacra facienda essent nec ne: omnino adijciebant choros ducendos.

Lustrandos uicos.) nidore & uictimis complendos uicos. Alij & γῦς uocant statuas Mercuriales.

Quod igitur ex his uobis in mentem uenit.) Postquam recitauit oracula, in quibus scriptum fuit, sacra facienda esse Herculi depulsi malorum, & uicos lustrandos, ea quae ad praesens pertinere iudicium non uidebantur: propterea dixit, non omnia quae scripta sunt in oraculis, esse animaduertenda: sed id cogitandum, quod omnibus inscriptum sit: hoc est, coetus ducendos, & coronas gestandas. Hec enim propriè pertinent ad praesentem causam.

At epinicionum.) Obiectionem soluit, non propter oracula, sed propter suam uictoriam, redimitum fuisse corona. At hic ait, uictorem causa uictoriae coronari: qui uero ante certamen coronetur, eum esse ex oraculis coronatum.

Enim uero scitis illud.) Absoluit locum à maiori, quo ostendit propè ad impietatem accedere facinus Midiae, & subiungit argumentum à minori, id quod tractat à personis et hospitum & ignominiosorum. Cum enim neque hospitem neque ignominiosum tractare in festo contumeliose liceat: nonne multo magis ijs parcendum est, quorum est integra dignitas? Posuit autem exemplum hospitum, quod legitimi uice est. Duae sunt enim leges, in quibus uersatur: una, non licere cerrare hospitum: altera, si choragus incertamine hospitem ad praetorem citarit, ut, si iudicio facto hospitem esse constet, ejiciatur, drachmas det: Sin eum iusserit digressum in turba considerare ut hospitem, ut mille det,

Non

Non dedistis simpliciter.) Licet enim, sed non simpliciter, neque temere, neque ubique, neque in theatro, sed foris sedere: * uelut est, uiolenter auellet à cœtu, sed spectare & cum alijs sedere coget.

Ne coronatum.) usum exempli ostendit. Cum enim generaliter dixerit coronatum, suam quoque personam subiicit.

Neque qui ex lege prouocauit.) Atqui lex fortasse prouocare uetabat. Recitat igitur alteram legem, quæ hospitem certare uetat. Calidè autem hoc dixit. Neque enim interdictum erat ubiuis, sed ubi quis semel ingressus esset in theatrum, non iam erat citandus. Foris autem licebat. Cauillatio igitur à loco & tempore sumitur.

Chorago autem.) Adiecit exemplo consentaneam amplificationem, cum additamentis. Leges, inquit, sic explorari duntaxat hospitem, uetuerunt. At iste non peregrinum ludionem, sed choragum uerberibus affecit manifestè, præsentibus & hospitibus, & ciuibus.

Quorum ea quouis tempore est autoritas.) Quibus sorte obtigit iudicandi munus. Hi enim sunt multæ infligendæ potestate præditi.

Age uerò per deos.) Aliud exemplum à minori, ab ignominiosis: quod multo minus est, quam illud de hospitibus.

Petam autem à uobis ueniam.) Quoniam commemoraturus est ignominiosos ciues, causa ita postulante: absurditatem in primis remouet, ne eis insultare uideatur.

Neque enim, deos testor, exprobrare.) Quoniam necesse erat meminisse calamitatum: ideo iurando conciliauit sibi auditores, ne exprobrandi causa dicere uideretur.

Est Sannio quidam qui Tragicos docet cœtus.) nimirum numerosè & aptis modis canere docens. Tragicos autem, ait, quoniam æquè etiam comici sunt.

Is non obitæ militiæ est peractus reus.) Ignominia notatus est, ut qui, cum esset militandus, non militauit.

Et mala fortuna.) Humaniter culpam fortunæ ascribit, mores crimine liberans.

Choragus ex æmulatione.) uictoriæ appetens, ut qui se uinci & inferiorem esse ferre non posset. Tribuit enim ei etiam qui conduxerat, ueniam.

Verti sunt, siuerunt, nemo attigit.) Eiusdem rei multa uocabula, ad mansuetudinem declarandam.

Aegrè ferebant choragi aduersarij.) Dicentes uiolari leges, institutum ciuitatis abrogari, iam ignominiosos uti iure ciuium.

Tanta est uestra religionis obseruantia.) Sic unusquisque, festi uerecundia, tanta fuit animi facilitate, tantum abest ut choragum quisquæ attingat. * Sic scriptura habet. pendet enim à superiore: Nemo inimicum prohibuit, quanto minus choragum?

Alius est Aristides.) Et hoc est à minori. Cum enim pluribus exemplis destituimur, non recusandum est, ea ex iisdem sepe locis petere.

Qui cum in similem quandam & ipse calamitatem incidisset.) desertæ militiæ damnatus. Rursus institutum suum ut teneat, calamitosus inquit, non iniuriosus.

Et minus celebris ludio.) minus agilis, ob ingrauescentem ætatem.

Sed fuit aliquando dux tribus.) Chori magistrum dicit. Saltatores enim è qualibet tribu legabantur, sed saltatorum * duntaxat erat magister. Alij dicunt, reliquum chorum diuersum fuisse, & ex alijs tribubus collectum, sed ducem ac principem & maiorem, è sua fuisse tribu.

Nemo unquam uidit.) Nam repulso chori magistro, aduersarium choragum prærogatiuam habiturum fuisse constat. Nam æmuli chorus dissolutus esset.

Quia enim ipsum oportebat.) Iubebat enim lex peregrinos citare ad prætorem: ignominiosos manu prehenso educere è scena.

Quomodo, si quis peregrinum.) Neque enim licebat peregrinum aliter educere, nisi citatus esset ad prætorem.

Id audere facinus.) Vide ut homicidarum nomen contumeliosis accommodarit, eaque ratione peccatum penè par fecerit, si quis chori magistrum ejiciat.

Eorum qui sæpe insumpserunt.) Videtur in uniuersum loqui de choragis. sed hoc maxime significat, se in adilitate omnia sua erogasse.

Et præuidere uestras uoluntates.) Vos tametsi iustum sit, tamen non facere propter pietatem. Nolebat enim populus ullum excitari tumultum in festo. Ob eam igitur rem, tametsi quis, lege uetante, certabat, non concedebant eum educi, sed tum certare, post in iudicium adduci iubebant.

Cum autem multi.) Absoluto etiam loco à maiori, transijt ad eum qui est à

contrario,

contrario. Is uerò est huiusmodi. Iphicrates & Chabrias, cum inimici essent, ille Philostrati, hic Dioclis, nihil tale fecerunt: non uestes interuenterunt, non coronas perdidērunt, non quicquam aliud. At Midias contraria his fecit. Quare etiam aliter cum eo agendum est, quam cum illis. Quod si laudanda est illorum aequitas, istius odio digna est audacia. Sciendum autem est, eum locum à maiore posuisse priorem, quia recens dicere desierat, supplicio, non uenia dignum esse Midiam: & necesse fuit uti maiore, ad id quo mouendi erant iudices ad iracundiam. Secundo loco, minore (sequuntur enim se inuicem hi loci, & uter prior adductus fuerit, alterum sequi necesse est.) Tertio, à contrario, eo qui est à pari, præterito. Quia locus à contrario, concitabat auditores, ut priores. At locus à pari, cum suauem quandam habeat increpationem, fuisset hebetior. Id uerò multum abest à uehementia. Eum igitur non ab re posuit prope magnitudinem, ut loci hebetudine amplificatione à magnitudine sumpta, magis acueret, aut etiam lenitatem eius per uehementes locos tum relationis tum quantitatis obumbraret.

Tisiam Iphicratis fratrem.) Ecce cum fortuna etiam causam suppeditasset. Potuisset enim propter fratrem insultare, sed non ausus fuit id facere.

Cum autem tantum sibi tribueret.) Primum enim eosdem honores consecutus est Iphicrates, quos Harmodius & Aristogiton. Cononis enim primum aerea statua posita fuit, qui honos ei ex lege est habitus. Sed Iphicrates alios etiam honores illis decretos est assecutus. Adeo ut quidam è posteris Harmodij diem dixerit Iphicrati, tanquam illa dona præter dignitatem assecuto. Et extat oratio Lysiana, quæ ad Iphicratem refert, cuius inscriptio est, De suis præmijs: in qua cum eius ignobilitas incessita esset ab accusatore, Meum, inquit, genus à me nobilitari coëptum est: tuæ familiæ gloria in te desijt. Erat enim Iphicrates à futoribus oriundus, & tali occasione factus est illustris. Cum nauali bello miles esset, è sua in hostilem nauem desiluit, et hostium ducem manibus cõplexus, in suam triremem transfudit. Ob hoc illustre facinus laudatus est, & imperator creatus: & plus reip. profuit, quam omnes illius temporis duces.

Non inuadebat aurificum aedes.) Duas res co-

dem fecit tempore. Nam & per inficiationem argumentatur, id quod proprium est argumentis à contrario: & hæc eum dixit non fecisse, quæ sit à Midia perpessus. Hoc enim proprium est Demosthenis, ut cum eadem sæpe dicat, fastidium uarietate tractationis & figurarum uitet.

Sustinebat.) Tolerantiam indicat, eum, quam cum dolore, tamen tulisse.

Rursus Philostratum.) Alterum à contrario exemplum. Nam & Chabrias cum nonnullos haberet inimicos, nihil Midia simile fecit.

Oropi causam.) Chabrias persuaferat Atheniensibus ut opem ferrent Thebanis periclitantibus: qui postea conseruati, eis eripuerunt Oropum oppidum in confinio situm. Suspicio igitur fuit de duce, ut eius rei cõscio, ac proinde proditoris est accusatus.

Capitis.) Vel, de capite: ut præpositio de referat & ad Oropum, & ad caput: aut per defectum, cum de Oropo causam diceret: quæ causæ dictio fuit ei morte acerbior. Ne quis obijciat & dicat, lenitatem accusatoris fecisse ut contemneret periculum.

Et omnium accusatorum acerrimum.) Nam cum alij pecuniariam mulctam irrogarent, solus ille capite litem ei aestimauit.

Proh Iupiter.) In immensis malis diuinam opem implorabant, ut malorum depultrice.

Nam si cuiq; chorago.) Absoluto etiam loco à contrario, epilogica digressionem utitur, summum caput cõplectente: Neminem sua uoluntate fore choragum, si ita sit tractandus ab inimicis. Est autem ei familiare, absoluto aliquo capite concludere.

Qui ultro unam drachmam.) Quia ædilitas necessarium munus erat, propterea dixit: eos qui ultro largiri uolent, deterrebitis.

Atqui omnibus uobis.) Iam ad locum à pari transire uult.

Mihi uerò siue quis Atheniensis.) Hoc lenè est. Laudat enim suam liberalitatem: & ut augeret impensas, semetipse insaniam accusauit, & uniuersali sententiæ fidem fecit: omnia quæ supra uires fiant, esse insaniam. Ne uerò prorsus impudentiæ is sumptus esse uideretur, liberalitatem adiecit: & ostendit, se ob liberalitatem parum abfuisse ab insaniam.

Vt non sacræ uestes.) His adiectionibus priuata publica facit.

Quod si quis uestrum Atheniensis.) Absoluto toto loco relationis, transit ad magnitudinem, quæ & ipsa facti exaggerationem continet: sed alia ratione, quam ea quæ cum aliquo

Cicero: Ego meis maioribus uirtute mea præluxi, ut si prius noti non fuerint, à me accipiant initium memorie suæ: Tu tuis uitæ quam turpiter egisti, magis offudisti te nebris, ut etiam si fuerint egregij ciues, certè ue-

quo conferuntur. In illo enim publicum auxit, uidelicet ædilis personam: hic priuatum crimen, plagas exaggerat. Ac locus quidē ad aliquid, ea examinat, quæ in ipso theatro & celebritate facta sunt. At magnitudo in uniuersum de contumelia uerba facit: atrocem rem esse contumeliam. Quare illic publicum, hic priuatum crimē exquiritur, & in relatione passim adhibet amplificatio nem: in magnitudine, quædam etiā minora. Nam & Midia audaciam exaggerat, & suum animum extenuat, ut minus quā deceat, illis facinoribus commotum. Maxime autem proprium est magnitudinis, non modò augere, sed etiam extenuare quædā. illic definitè tractauit locos, hic simpliciter ea quæ incidunt, adhibet ad amplificandū. Ad hæc in tota oratione prima ponit publica, secundo loco priuata, ut ob illorum adiunctionem hæc quoq; publica uideantur. Nunc igitur etiā meritò secundo loco adiecit magnitudinem post relationem. Nam & priuata in ea est complexus. Ipsam autē magnitudinem per contradictionem adhibuit, id quod in sola sit definitione. * In statibus enim magnitudo perorationis locum obtinere solet, cum amplificationem contineat. Perorationū autem est amplificatio. sed in definitione capitis uim habet, ob naturam definitionis. In definitionibus enim, in quibus res maximè confessa est, in exaggerationib. uersatur tota capitum quæstio, cū accusator id quod maius est asciscat, reus ad minora declinet. Quare nihil uetat, etiā magnitudinem, quæ amplificationem continet, capitum habere tractationem, cum alter in ea minuatur, alter augeat. Obiectionē, cum de multa uerba fiant, iurē sumpsit à iudicibus. Est autem æstimatio litis, iudicū & accusatoris: sed & pro more suo uim obiectionis hic quoq; immutauit. Nam sic eam Midias produxisset: Nihil graue passus es. Neq; enim pede es mutilatus, neque cōfractæ manus sunt, neq; quicquam aliud tantum tibi accidit. Quo pacto igitur rem exaggeras, & capitis æstimas? Videamus igitur & hanc obiectionem. Neque enim illud dici potest, me nunc rem uerbis attollere. Talis autem erat obiectio Midiana, factum diminuens: Peritus est, humilia oratione excitandi. Nihil enim acerbi ex hac re usu uenit. At hic primum obiectionis ingressum à iudicibus sumpsit, ut ostenderet, Midia nihil excusationis esse reliquum, & iudices de multa

dubitare. Ex his igitur constat, magnitudinem uenire in quæstionē. Nam de magnitudine multæ quæritur.

Neq; enim iustum est.) Nihil, inquit, graue accidit, neq; cædes, neque mutilatio, propter moderationem meam, non propter Midia. Nam is quidem quæ potuit, fecit omnia. Ego uerò qui eum ulcisci nolui, in causa fui ne quid intolerabile fieret.

Neq; enim hoc dici potest.) Hæc ab initio fuit obiectio Midia: Verbis facta exaggeras, cum graue nihil acciderit. At hic eam initio ponere ueritus est, sed refutationibus & confirmationibus auditorē anteoccupauit: Ob meam, inquit, moderationem graue nihil accidit. ac tum demū apertè posuit, illas obiectiones nihil prodesse Midia: cum sit iudicibus ostensum, non per illum, sed per reum stetit se, quo minus atrox aliquod facinus committeretur.

Sed sciunt omnes.) Primum ponit probationes ab exemplis sumptas, quæ probabiliores sunt auditoribus, non tamen in illis à maiori, aut à minore ductas esse licet dicere, ut in relatione. Nihil enim in eis apparet eiusmodi.

Quidam robustus, niger.) Per multa signa memoriam renouat. addit & contumeliæ significationem: Pancratiasta, inquit, uapulando exercitatus, & sciens ferre plagas, uerba non tulit. Contumelia enim iram, non dolor cōcitauit. Cum autem uerba sint ambigua: Euthynus est autor iniuriæ, interfector Sophilus.

In congressu quodam & colloquio.) Quadruplex est quantitatis tractatio. Nam & aliorum facta extenuat, qui leuiter iritati, grauius tamen uindictarint: & sua amplificat, se grauius iritatum, omni abstinuisse uindicta. & rursus exaggerat Midia audaciam, & suum animum extenuat, ut minus commotum quā oporteret. quare moderationis sibi laudem conciliat. Ac primum eorum qui læsi sunt, extenuat iniuriam: Sophilus & Euæmon priuatim uerberati, & coram amicis, & in cœna, et eo in loco, quod ire nefas eis erat, tamen sic exarserunt, ut etiam occiderent contumeliosos: ego uerò in theatro, in conspectu Græcorum omnium, & quod ire omnino cogebar, uapulaui, sed tamen non uindictaui. In his igitur auxit ea quæ ipse passus erat.

Norunt Euæmonem multi.) Reprehēdunt hoc ut obscure dictum, Non enim constare dicunt,

dicunt, uter sit is qui uerberarit, aut qui sit occisus. Et utrum Bœotus sit homicida, an Euxemon. Obscuritatis autem causa est figura elocutionis eadem. Omnia enim nomina sunt accusatiuo casu pronunciata.

Neq; plagæ ingenuis.) Ostendit se uniuersale & generale augere: in uniuersali tamē nihilominus significat, se suum quoq; agere negocium.

Per contumeliam.) Hoc benè est adiectum.

Multa enim faciat is qui uerberat.) Effictioe utitur, quæ effictio maximè propria est magnitudinis. Quoniam enim sub oculos res subiicit: maiorem efficit amplificationem, estq; cognata maximè & ecphrasi & enarrationi. His omnibus enim rerum gestarū expositio continetur. Sed διήγημα simplicē & nudam habet expositionē. διατύπωσις autem prorsus in exaggeratione & euidentiā sita est. Item διήγημα ordine procedit, & coniunctionibus unitur. διατύπωσις incisus constat, & soluta est, mutatione figurarum procedens.

Cum ut insultans.) Hæc adiicit propter præceptores & magistros, qui non ex odio, sed monendi causa uerberant.

Cum pugnos.) Quæ perpeffus est ipse, ea uniuersaliter profert, ne semetipsum aperte afficiat ignominia. Sic etiam in oratione de Corona, Si me talem esse scitis, per indicatio nem solam refutauit maledicta.

Cum ὡδὶ κόρης.) Id est, in capite, hoc est, κόρη: ut μύρτιν & μυρσίην, id est myrtus.

Hæc ἐξ ἑσθίων homines.) Vt extra se rapiantur & insaniant, efficiunt. Addit & causam, quam? non assuetos. Quod enim inexpectatum est & insolitum, turbat homines.

Quanto magis irasci me decuerit.) In hoc, & suam iracundiam, & aliorum iniurias extenuat, & contumeliam sibi factam exaggerat.

Nam is quidem à familiari.) Discrimini adiungit amplificationem.

Eoq; ebrio.) Posuit enim, fuisse conuiuium.

Quò ei uenire non licebat.) Hoc propter se, et publici muneris obeundi necessitatem dixit. Nam si quid molestiæ metuisset, cauere potuisset, & non ire ad cœnam. Mihi uerò idem non licebat, ut differrem, cum chora-gus essem.

Ac me quidem sobriè, ac potius feliciter.) Nam si malè tractatus, modestiam retinuit, & non

cōcitatus est, admirationē meretur. Quod si se grauissima passum, fuisse iratum negasset, id fuisset absurdum. Quare adiecit, ac potius feliciter, ut non prudentiæ duntaxat, sed felicitatis etiam uideatur illa iracundiæ moderatio. Nam parua consilio effugimus.

Quæ uerò humanam naturam excedunt, eorum prosper euentus felicitatis est.

Et multi eorum qui tum ius dixerunt.) Ne ipse uideatur id ob suum malum dicere.

Vno duntaxat damnatum esse calculo.) scilicet qui absolutorios superaret. Quod genus est, si triginta contra eum, & totidem pro eo suffragia lata essent, damnatoriæ ab alteris exclusæ essent. Sin undetriginta essent absolutoriæ, damnatorijs una pauciores: damnabatur & pœnas dabat.

Sine lamentatione.) Lacrymis enim salutem ferè potuisset emere, & post deprecationē uictor abire.

Sic igitur ponamus.) Inquiri in animos eorū qui ius dixerunt.

Sed quòd ad eum modum.) Vliscēdam fuisse iniuriam: sed id reprehendendū, quòd modum legitimiæ defensionis excesserit.

Etiam hoc immodicum.) Iudices qui absoluerunt, hominem contumeliosum etiam illa magna indignatione dignum putarunt. Cū enim hominis ingenui corpus probris affecisset, etiam occidi merebatur. Apparet autem, amplificationem hanc à magnitudine esse sumptam.

Quid igitur me facere decuit, cum quo tam iniquè actum fuit?) Ad id redit quòd initio est in obiectione positū, Nihil atrox est commissum. cur igitur me capitis damnatis? & concludit magnitudinē: Mea cura nihil atrox est commissum. proinde uos meam uicem uindicare debetis.

Et exemplo fuisse omnibus.) Pro more iterum epilogica digressionē utitur. Hoc enim factitat, cū uno capite absoluto, ad aliud transiturus est.

Arbitror autem quosdam uestrū.) Confirmationem, & omnia controuersiæ capita absoluit. Nunc ad egressionē accedit. Est autem egressio, oratio quæ, cum ad causam non pertineat, causæ tamen aliquid fert ad iumentum. Commemorabit igitur ueteres inimicitias: quæ cōstitutio causæ fuit. Cum autem ea res causam priuatā faceret, ideo eam principio ponere noluit: & nūc adfert, postquam ostensum est, causam esse publicam. Vt enim in singulis capitib. publica primū protulit,

protulit: sic etiam in totis inimicijs, & sibi factis iniurijs, primum protulit ea quæ in festo perpeſſus erat: quæ alijs temporibus, ſecundo loco, ut publica principatum obtinerent, priuata agmen clauderent. Quæri autem poteſt, an talia quæ ad cauſam non pertinent, cum confirmatione coniungenda ſint, an potius perorationis uocanda partes? Reſpondendum eſt, ea mediâ quamdam inter cõfirmationem & perorationem habere naturam. Quatenus enim ipſa controuerſia poſita non ſunt, affiniâ ſunt perorationi. Quatenus autem in demonſtrationem attingunt, & alia rei facinora commemorant, adſcribuntur confirmationi. Hæc enim nos iuuant ad fidem faciendam propoſiti criminis. At peroratio exaggerationem tantum habet rei propoſitæ. Quamobrem egreſſio, ut mediæ nature, medium etiam locum obtinuit apud oratorem.

Sita enim eſt inter confirmationem & perorationem. Egreſſione autem duabus de cauſis eſt uſus: tum ut oſtenderet, ea etiam quæ in feſto commiſſa ſunt, ex inſidijs facta eſſe omnia, & non ex iracundia, ut Midias aiât (nam ſi uetus inimicus fuit, eum ob ſimulatam ultro inſidiatum eſſe conſtat) tum ut ad maiorem iracundiam concitaret auditores. Nam ſi præſentibus iniurijs irascuntur, quanto magis id fieri debebit, cum etiam aliæ priores proferrentur? Neceſſitatem autem narrationis perquam artiſcioſe petijt ab ipſis iudicibus, tum ob ipſam rem, ut ſi priuata quædam commemoret, non ipſe ultro facere uideatur, ſed à iudicibus coactus. Deinde propter egreſſionis prolixitatem: ut ſi qua moleſtia ex oratione naſcatur, eam ſibi metiſſis imputent, qui coegerint, non oratori. Ciuiler autem non affirmat, ſed conijcit de eorum uoluntate, per uerbum Arbitror. Eſt & illud feſtiuum, Cupere audire, ut in illorum gratiâ egreſſione uti uideatur, ſiue narratione, quam & *ἀπαδείξιν* nominamus.

Tam improbè & uiolenter.) Etiam confirmationem iudicibus attribuit, ut haud ab re audire, quæ ad cauſam propriè non pertinent, uideantur.

Magna iniuria laceſſitus.) Neq; enim ita inſaniffet Midias, niſi prius maioribus affectus eſſet iniurijs. Continet autem delectationem tempus. Pollicetur enim ſe paucis indicaturum, quæ illi prolixa fore putabant,

Cum iudicium adeptus ſum.) Abſoluto exordio, ad ipſam narrationem accedit, & ait, Cum iudicium adeptus ſum: atque in his magnam & ſuam æquitatem, & Midias crudelitatem oſtendit, cum ipſe ob facilitatem ſuam in periculo fuerit amittendi patrimonij: Midias autem circa iudicij tempus calamitoſum inuaſerit.

Adoleſcentulus admodum.) Particula admodum ſignificationem habet, eum nullam ſimulatis occasionem præbere potuiſſe, aut iniuriæ, qui ea eſſet ætate. Imminuit autem ætatem ſuam, propter utilitatem, ut obiectionem remoueret: Quid uerò ſi tu cauſam inimicijs præbuiſti audacia tua? Ipſe uerò id abſurdum eſſe oſtendit, diminuenda & extenuanda ætate. Ego, inquit, adoleſcentulus admodum fui. Eius autem ætatis non eſt laceſſere ſeniores.

Atq; iſtum nec an natus eſſet.) Simplicem, & non curioſum ſe fuiſſe per ætatem oſtendit. Talis igitur quomodo eſſet audax?

Atq; utinã neq; nunc noſſem.) Ex eius enim noticia damnum ortum eſt. Habent hæc uerba iræ & moleſtiæ ſignificationem.

Cum eo tempore in ius ueniendum eſſet.) Et hoc ſimpliciter. Cauſam enim tanquam perſonam fecit, uerbo *ἐν τῷ δικαστηρίῳ* uſus, hoc eſt, ingredi: & conſultò ſibi factam iniuriam oſtendit. Captauit enim, inquit, id tempus, quo in ius uocaram tutores: ut impedimento mihi eſſet, quo minus liceret uenire in iudicium.

Ad diem circiter quartum.) ante quatuor aut quinque dies. Oſtendit autem improbitalatem Midias, qui omiſſo reliquo tempore, tunc potiſſimum ſit aggreſſus, ut Demosthenes patrimonio ſuo priuaretur.

Inſiluerunt.) Hoc uerbo uim & audaciam eorum oſtendit.

Et erat qui permutaret Thraſylochus.) Lex erat apud Athenienſes, ſi quis designatus trierarchus, alium ſe ditioſiorem oſtendiſſet, ut ipſe uacaret. Quòd ſi ille trierarchiam obire recuſaret, ut cum altero ſuas opes permutaret, atque is triremi præeſſet. Id Thraſymachus tum à Demosthene petebat, ſi trierarchiam ſuſcipere nollet, ut ſuas opes ſecum permutaret, & ipſe eius opes reciperet.

Facta autem erant omnia.) Ne quis diceret, Cur à fratre eius læſus, Midiam accuſas?

Ac primum diffiderunt fores.) Expugnationem de-

nem describit. Consentaneum enim erat, eos quasdam ianuas aperire, ut cognoscerent ea quæ inerant, digna ne essent permutatione. At hic, diffiderunt, inquit, fores, quare insiluerunt.

Vt quæ suæ iam essent nomine permutationis.) Nam aliena habere pro suis, id legibus est contrarium: & diffindere fores, priusquam Demosthenes permutationē acciperet, id quoque absurdum est.

Quæ puella erat uirguncula.) Illud ad tenebram ætatem: hoc ad uerecundiam pertinet, ut quæ intueri eos præ pudore non auderet.

Turpia loquebantur.) Solita arte nunc etiam contumelias reticuit, ne suum genus dehonestare uideatur.

Neque enim ego adduci queam.) Solet Demosthenes in turpibus reb. modestus esse uerbis, tum ne ipse contumelia se afficiat, tum ne ijs rebus non uerecundari uideatur.

Iudicia tanquam sua, eis remittebat.) Ea fortasse de causa, quod, si opibus potirentur, polliciti sunt se illos iudicio liberaturos, ut eorum beneuolentiam sibi conciliarent. Atque hic etiam eandem iniquitatem ostendit, si cum tutoribus, tanquam de suis reb. transigerunt.

Destitutus.) auxilio nimirum & amicis. Nondū enim conueniebat ætati meæ, cum alijs me coniungere.

Non quanta recuperare potui.) * αἰανομίσαι δὲ τι pro αἰαλαβῆαι & ἀπολαβῆαι, de ijs quæ illi à patre acceperunt. Sensus autem talis est: Atque ego qui talia paterer, ac expectarem, me recepturum à tutorib. omnia quæ pater meus reliquerat, sed non ea quæ accepi pauca post iudicium: dedi eis ut multa recepturus. Nam si rescissem, me non omnia recuperaturum, celsissem eis tenui re familiarī. Ostendit autem grauitatem & molestiam eorum. Non enim ait, suscepī munus publicum, sed do illis, pecuniā redimō cōtumelias: insidias mercatus sum largitiōne. Ostendit etiam calliditatem & malitiam Midia. Cum enim tres contributi ad trierarchiam deligerentur, & ad minas uicenas conferrent, Thrasylochus ipse tertius delectus, à me postulauit uiginti minas. Ita factum est, ut neque sumptus ullos faceret, neque rem familiarem permutaret, sed totas impensas Demosthenes sustineret.

Quanti trierarchiam locarant.) Talentum à contributis trierarchi exigebant, eoque acce-

pto, qui uolebat, ipse annum triremi præerat, nihil amplius negocij facessens contributis. Trierarchiæ autem munus non unius anni erat, sed per totam uitam durabat. Itaque ditissimi semper triremibus præerant, & trierarchorum multi domi manentes, alios suo loco ablegabant: & quidam acceptis impensis, munus illud subibant.

Videte igitur insultationem. Demosthene contribuente, Midias, qui triremi præesse uidebatur, delicias faciebat. Conscendena uem, clamabant. Ecce pecuniā præbeo: neque paulisper morare, inquit. Eum enim adhuc quæro, qui conducatur.

Post accusationem autem actione in istū instituta.) Ob maledicta in matrem, & me, & fororem.

Damnari absentem.) δῖον iudicij nomen est: neque enim se sistebat. In eos igitur hoc dicitur, qui parere nolunt, sed iudicium detrectant. Iubebat enim lex, quibus iudicij dicta esset dies, si ad statum diem præstō non essent, indicta causa damnari. In eos autem legibus mille drachmarum pœna statuta erat.

Nihil attigi.) Vbiq. suam æquitatem prædicat, ne ipse inimicitiarum sparsisse semina uideatur. Ecce enim, cū lex largiatur, si quis ultra præfinitum tempus distulerit, iudicatumque non soluerit, licere inuadere eius possessiones, nihil tale feci.

Sed actione unde ui instituta.) Eo enim nō redente debitum, actionem unde ui in eum institui, conquerēs eum rebus iudicatis nō acquiescere. ἐξῆλθης autē, iudicij genus erat siue de prædīo, siue re familiarī, qua eum eijcio portebat, qui mille illis drachmis multatus esset. Sed possessionem eam oportebat esse precij mille drachmarum, & erat duplex pœna ἐξῆλθης. Nam & mille drachmas redigebat is qui principio uicerat, & præter eas uicto iudices etiam multam infligebant, propterea quod legibus & arbitris non paruisset, & iudicatum non soluisset. Id uero quod postea iudices irrogabant, fiebat publicum.

Ac ego quidem ita uerecundē.) Iubeant leges pignora capere. Cur igitur leges non sum secutus, & nihil attigi? Quia non licebat ei qui unde ui egerat, suo arbitratu pignora capere, priusquam iudicium cognouisset.

Sed & in tribules.) Commonefacit eos interim publici criminis: ne, dum priuata audiunt,

diunt, eius obliuiscantur. Tribules enim communitalis indicium sunt.

Vocamibi horum testes.) Eum & mihi, & matri, & sorori fecisse contumeliam: eum diffidisse fores: eos uiginti minas accepisse, cum ipsi nihil impenderint.

Qualia audiistis.) ea nimirum quę in theatro facta sunt.

Quod igitur fecit.) Tota illa pars de Stratone, Demostheni parum firma est, & ferē unimembris. Damnatus enim fuit Straton ob male pronuntiatum arbitrium: ac fieri potest, ut ea de causa sit coactus in ordinem. atque omnino similis uidetur ijs quę statum non faciunt, ut antē diximus. Conatur igitur orator etiam Stratone de fendere, & ostendere arbitrium esse ratum. Acne Stratone calumniatur Midias, quę is accusando dicere potuisset, ea hic precupando probat.

De eo dico quod uici.) Proinde uictus est Midias, & damnatus. Quomodo igitur latam in se sententiam, irritam conatur facere?

Homo pauper ille quidem.) Necessario personam in primis commendat, ne locum habeant Midianę calumnię.

Pauper.) Manifesta enim neganda non sunt.

Et non curiosus.) Cum negotio coniunxit ocium, ut contrariam opinionem amoueret.

Alioqui non malus.) Fortuna non est bona, infortunatus, sed non malis moribus. Laudauit autem alia per positionem, alia per remotionem, uitandi causa fastidij.

Sed omnino bonus.) Modestum & simplicem nunc laudare uidetur, ut ostendat Stratone fallacijs a Midia circumuentum.

Quod miserum non recte.) Cum aliam causam afferret Midias, ob improbitatem damnatum esse Stratone, aliam orator pretendit. Quid confundis, inquit, Midia, negocia? cur æquitatem causam calamitatis facis?

Perijt.) Hoc uerbo libenter uti solet orator, de ignominia: quod a nece parum absit.

Cum tandem status esset dies.) Ne is, si subito ingruisset, ueniam Midia conciliaret, eum non iniuria ignorasse.

Dilationes & exceptiones.) ὑπαμωσία iusiurandum est, ad impetrandam iudicij dila-

tionem pertinens, si quis excuset aut morbum, aut mortem domesticorum, aut denique aliquod infortunium. παραγραφή alia excludendi iudicij causa est, uel tempus excipiens, uel personam. Aliter in idem. Oportebat eum qui accusaturus erat, interrogari, an omnia haberet parata ad iudicium. Qui si affirmaret, iusiurandum ab eo exigebatur, de persequenda actione. Is igitur qui iurarat, introducebatur. Quod si tempus aliquod postulasset, ad deliberandum, * manebat accusatio: quę res ὑπαμωσία uocabatur. Præterierat igitur, inquit, dilatio: hoc est, non pendebat accusatio. Iurarat enim, quin & exceptiones præterierant. Sæpe enim aduersarij præscribebant, non apud arbitrum dicenda mihi causa est, sed apud prætorem, aut Sexuiros: non tuum est accusare, sed alterius: non nunc, sed alio tempore: & si qua sunt huius generis alia. Hęc igitur transierat, hoc est, si quas habuerat exceptiones Midias, eas absoluerat. Et palam constabat, apud arbitrum causam dicendam. Hęc autem ait orator, ut ostendat, Midia nullam fuisse causam, quo minus ueniret: atque ita probat, iure arbitrio Stratoni damnatum esse Midiam.

Me precabatur ut differrem.) Non Midias (neque enim aderat) sed Strato, dicens nimirum: Fortasse paulo post ueniet. ne festina, ne ægrè fer: ad refutandam contrariam opinionem, quam de Stratone ferebat Midias, eum suum esse hostem. Ostendit igitur etiam Midia causam egisse Stratone: quod illo morante, se rogarit ut differret, ac pollicitus sit eum fortasse uenturum.

Deinde ut in posterum diem differrem.) Iam ut præfinitum etiam tempus transirem, rogabat Strato: Dicens, unum diem nihil afferre posse detrimenti: cras causam esse audiendam.

Vt nec ego assentiebar.) Obsessum undique Stratone inducit Demosthenes, Midia non parente. Perspicuum igitur est, eum inuitum fecisse ut condemnaret Midiam.

Cum serum esset.) cum id tempus quo pronunciant arbitri, præterisset.

Condemnauit.) Cum stomacho legendum. Cum enim quid faceret non haberet, quoque se uerteret: etiam inuitus eum condemnauit.

Cum autem iam uespera esset & tenebrę.) Non simpliciter

simpliciter uespera, sed & principium noctis. Propter hoc enim tenebras subiicit. Hic autem malitiam Midiae accusat, qui ea hora praesto fuerit, qua & obisse & non obisse uadimonium uideretur: obisse, ut, cum se stitisset, indicta causa damnatus esset: non obisse, ne mecum congressus, aperte uinceretur.

Ac nouemuirorum conclaue.) Vbi conueniunt nouemuiros, ut si quis eorum indigeat, inueniantur. Subscribendum enim erat arbitri sententiae a Nouemuiris. Ibi igitur deprehendit arbitrum iam descendentem. Proinde si in tenebris tum recedebat: perspicuum est, arbitrium sero esse factum.

Vt ego e quodam qui interfuit.) Grauitatem & moderationem suam ostendit: se, cum obtenebrasset, non adfuisse, sed domi uersatum esse.

In eo erat ut persuaderet eis.) Conabatur & instituebat eis persuadere, ut communiter damnatoriam sententiam mutarent in absolutoriam. Hoc enim est, transcribere subscriptionem arbitri.

Qui ut aegre ferebant.) Iustitiam Nouemuirorum ualde celebrat, qui succensuerint Midiae, pecuniam offerenti ad se corrumpebunt. Cum autem illi pauci numero, magnam pecuniam quam accipere liceret, repudiarent: uos ne, quorum tanta multitudo est, paruam accipietis: hoc enim studet efficere.

Et neutris persuaderet.) neque praetori, neque Stratonem. Laudat eorum animos, qui ne audire quidem sustinuerint: & eandem & Sexuiris, & Stratonem auctoritatem tribuit.

Comminatus, dictisq; conuicijs.) id est, nullo conuicij genere praetermisso. Qui autem principibus ciuitatis minitatur, & conuiciatur, quae res capite sancitae sunt: qui chorago pepercisset?

Digressus quid facit?) Miratur inuentionem, percellitur excogitatione. Ideo quae dicit, uidete malitiam, ut & ipsi miremini.

Dum arbitri sententiam rescidisset.) Moris erat, ut condemnati absentes, si iniuriam sibi putarent factam, resortirentur apud Nouemuiros: quod est, culparent iudicium, & dicerent, se de integro uelle experiri. Quod qui faciebant, iurabant etiam, se reuera persecuturos actionem. Resortitus

igitur est Midias, & culpauit, non iurauit tamen, quare in suspicionem adduceret Stratonem, fore ut non persequeretur actionem. Cum enim iurandum esset, si quidem uellet actionem persequi, non iurauit, ut Strato existimans pendere litem, ad eam se non pararet. atque ideo dixit, in rem iudicatam ire sententiam est passus.

Et iniurata relata est.) scilicet ad Nouemuiros.

Passus est ratam contra se fieri.) Argutatur hic: Cum, inquit, non iurarit, ratam etiam contra se fecit arbitri sententiam. At dicat Midias, se, quod non iurarit, pendente fecisse arbitri sententiam: illo autem condemnato a senatu, arbitrium etiam esse abrogatum. At hic ait, eum quod iurare noluerit, ea re confessum esse, recte latum esse arbitrium.

Capto ultimo die.) Erat eis, qui publicum munus administrassent, reddenda ratio actorum suorum: & moris erat, ut certis diebus arbitri in loco aliquo conuenerent, ut quiuis eos accusaret, siue ad gratiam, siue ex odio pronunciaisset, siue luri causa prompte auscultasse & respondisse eos diceret. Anno autem exeunte, primum ab arbitris auspicabantur. Minora enim erant quae ab eis administrabantur. atque erant arbitri quadraginta: quaterni e singulis tribubus, & * mense Scirophorione (Maio) rationes referebant: qui mensis erat * undecimus apud Athenienses. Midias igitur malitiose postremum diem aucupatus est Maii, quem quidam *ἡμέραν ἡμετέραν*, quidam *νομιλίαν* esse putant. ac tum uenit: propterea quae arbitri quidam non ueniebant ad rationes reddendas, existimantes, exisse mensem: id quod & Stratonem accidit. Ob hoc enim prius eum simplicem, & non curiosum, per occupationem dixit: ut consentaneum uideretur, talem hominem non magno opere curare, neque exacte scire, quae esset *ἡμέραν ἡμετέραν*, quae esset *νομιλία*. Proinde ob simplicitatem & tranquillitatem, cladem, inquit, accepit.

Persuasit praesidenti ut ferret suffragium.) Ne uideatur totum senatum accusare, ad unum praesidem retulit reprehensionem. Quid uero si is quoque iure fecit? At hic cum persuasisse illi ait, largitionibus corruptum esse innuit. De Prytane autem res ita ha-

ita habebat: Calculum dabat senatoribus, dicens, Ille arbitrorum non stitit sese, cum haberet accusatorem. Quid igitur uobis de eo uidetur? sic senatus illum damnavit. Sunt autem principes senatus πενταρχαι.

Viatores nullo prorsus ascripto.) Qui enim actionem afferebat, ascribebat: Accuso hunc, & cito hunc per illum in curiam. Ne igitur Strato uiatorem accusaret, ut qui non significasset: propterea uiatorem nullum ascripsit, ut imparatum & incustoditum Stratone deprehenderet.

Et nunc unus Atheniensium.) Dolenter simul hoc & acerbè dixit, dolenter, ut Athenienses Atheniensis miseresceret: acerbè, quod Atheniensis à supposititio & barbaro Midia, ignominia est notatus.

Et in uniuersum factus est ignominiosus.) Obscurum est κατάπαξ, sed res ita se habet: ignominiosorum alij tertia parte corporis notabantur, alij duabus, alij uniuerso, & nullius rei publicae erant participes. κατάπαξ igitur, pro, in uniuersum, accipitur.

Ac affectus iniuria ne conqueri quidem.) Inuidiam ei constat, & his uerbis quasi tyrannum eum facit.

Neque denique uia eadem ambulare.) Si uideris in foro Midiam, fuge. Neque enim à te sine clade uel spectari potest.

Est igitur uobis haec res.) Expolit copiosius, ut exaggerata Midiae desperatione, commiserationem Stratoni conciliet.

Magno nimirum iudicio est damnatus.) Personae fictio, tanquam Midiae causam agentis.

Sed mille drachmarum duntaxat erat iudicium.) Mentiris, quingentorum, non erat multa magna.

Accidit ut iudicato non soluto.) Obscurum hoc uidetur. Est autem huiusmodi: ut ei noceret, ratum diem occuluit, ea que de causa imprudens iudicatum soluere distulit. Haec uerò, inquit, sententia, uera non est: ideoque haec pars notata est à Criticis, & tanquam incorrecta, praetermissa.

Sed eodem die sensit.) Cum dixisset, se imprudentem esse circumuentum, subiecit refutationem: Eodem die sensit, ratam adesse diem.

Sed nullum esse iudicium, resortiri.) Si nolisset, inquit, soluere mille drachmas, debuisses me de nullo iudicio accusare: hoc

est, rescindere arbitrium, & me autorem negotij accusare. Vocabatur autem iudicium nullum, id quod erat irritum: quod cum prius ratum esse uideretur, eò tandem recidebat, ut nihil esset: & hoc condonauit ei. apparet enim eum instruxisse omnia. Est igitur μὴ οὐδὲν iudicij nomen, quo aliquis denuò uult experiri, & latam prius contra se sententiam tollit.

Sed ne Midias.) Eius superbiam ostendit.

Non aestimato certaret.) Alia Stratonis defensio. Eum non ipsum statuisse mulctam, sed eandem lege comprehensam. ἀτίμητος enim uocant, quam non iudex aestimat, sed quae scripta est in legibus.

Quod si fecit iniuriam.) Ne dicat, cum insidiae palam essent, se noluisse obire uadimonium.

Mulctam soluit?) Eam iure non dedit, dicens, condonatum esse à Stratone. Orator autem uult, ignominia notatum esse arbitrum, non quod malè iudicauit, sed quod reus se non stiterit. Nihil igitur uetat & ratum esse arbitrium, & eum dignitatem retinuisse.

Neque χαλκῶν.) obolum.

Sed & unde ui sustinet accusari.) Cum Midias condemnationem ratam esse neget, orator surripit, adhuc uult eum actione unde ui postulari.

Is igitur ignominia notatus est, & obiter perijt.) Quia qui perierunt, non fruuntur, ut alij, uita bonis. Ignominiosi autem rerum communium usu excludebantur: propterea παραβῶλον, inquit. hoc est, non est ab similibus ijs qui perierunt: uel pro, statim perijt. Nihil enim habet in uita expetendum.

Voca mihi horum testes.) Eorum quae dicta sunt omnium, sciuisse eum statam diem: obtulisse eum quinquaginta drachmas Nouemuiris.

Etiam arbitrorum recita legem.) Manere debere arbitrum usque ad uesperum. Nonistente autem se reo, ea punire multa, quam lex statuit. Testes igitur citat. tum qui dicant, sciuisse Midiam statum diem: tum orasse nouemuirs, ut quinquaginta drachmas acciperent, & iusiurandum exigisse apud nouemuirs, & quae sunt eius generis alia. Legem autem arbitrorum legit, ut ostendat iudicibus, Stratone legitimum

legitimā indixisse pœnam, & iussu legum damnasse absentem.

Age uoca etiam Stratonem.) Humanus est Demosthenes, & calamitosus data occasione patrocinari studet, ut & pro Timarcho multa uerba fecit in oratione contra Aeschinem, & nunc pro Stratone. Quoniam uterque uidebatur, propter ipsum in eas incidisse calamitates. Postquam igitur satis eum defendit, misericordiam etiam ei mouere uult apud iudices: an fortasse iudices, si persuasum haberent, nihil eum deliquisse, in præsentia eius miseri, dignitatem ei restituerent. Vnā autem & in Midiam concitat iudices. Quid igitur facit? Introducit tanquam in scenā personam hominis calamitosi. Conspectus enim miserorum magis elicit misericordiam, quā uerba oratorum. Commonefecit autem ipso uerbo, calamitatis.

Talia perpeffum.) qualia audiuiſtis. Antē commouit auditorem amplificationibus ut magis afficeretur, tanquā atrocis rei spectator futurus.

Stare enim nimirum ei licebit.) Obiectionem soluit. Iubet igitur Stratonem adesse in iudicio, & non usurpare quæ uetant leges. Ait igitur, taceat propter legem: sed astare tamen ei fas erit. Neque enim hoc etiam ei Midias eripiet. Vult igitur hominem tanquam mutam personam in scenā, faciem duntaxat calamitatis ostendere. Id quod haud dubiē multum profuturum est. Quis enim cognatus, si cognatum uiderit, eius non miserebitur? Quis ciuis, ciuis? Quis senex, senis? quis municeps, eius qui iisdem concionibus interfuit? Hic locus etiam iugulatus est: Ignominiosis enim nec ingredi prætorium licuit.

Pauper fortassis est.) Histrionis usum expleuit, mutam personam imitando. Talem autem eius fortunam declarauit, cuius nec iudices sunt expertes. Constat enim fore, ut pauperi pauperes misericordiam tribuant.

Non tamen improbus.) Calamitati coniungit defensionem. Nam si, cum uir bonus esset, malē tractatus est, misericordia & uenia dignus est.

Cum sit ciuis.) Nam Midias est suppositivus & Barbarus. Allicit ciues ad miserendum ciuis.

Perfunctus omnibus expeditionibus.) Prouidē: conueniens pauperibus munus obijt. Munus autem pauperis est tributum, quod corpore penditur.

Omnes pro ætate expeditiones.) Cum senex sit, idem passus est quod improbi: id quæ ea ætate, qua etiam uerē fontibus parcere solemus. Deinde ob expeditiones etiam laudauit Stratonem, eo quod paulo post & timiditatem & desertionem Midie derisurus est.

Cum nihil atrox perpetrarit.) In uniuersalī confutatione, etiam præsens negocium ostendit: eum in arbitrando etiam nihil deliquisse.

Stat nunc tacitus.) Hoc calamitosus ad commiserationem prodest.

Et neq, iurē ne an iniuria sibi acciderint.) Videtur ambigūe dixisse, eo quod condemnatus est. Reuera autem innuit, si ei causam dicere liceret, ostensurum, se per iniuriam condemnatum. Atque per hoc nullam Stratoni defensionem fecit reliquam, sed multo plus excogitauit, quā Strato potuisset, si ei causam orare liceret. Tamen, quia scit nefas ei esse liberē loqui, summam fingit causæ eius esse æquitatem.

Et hæc ei acciderunt a Midia.) A quo? a supposito, a desertore.

Et Midie opibus.) Inuidiam ei conflāt, opū faciendā mētionē. Plebei enim ob paupertatem, oderunt tales.

Et quia multorum unus.) Concitat iudices in Midiam, & terrorem eis iniicit. Nam si Strato propter paupertatem in ordinem coactus est, uos quæ pauperes estis: in uos etiam faciet impetum. & quia hæc ei acciderunt, propterea quod plebeiis est: hæc mala etiam ad uos deuenient. sic affectare tyrannidem ostendit Midiam.

Qui si neglectis legibus.) Iustitiæ præmium, dignitatis iacturam tulit. Ac alij quidem si leges uiolarint, dant pœnas. At Strato quod legibus paruī, est ignominia notatus, & tanta ab isto calamitate affectus. Midias igitur est, qui eum notarit ignominia. Vos igitur, si eum in ueterem fortunam restituetis, non suffragium senatus reddetis irritum, sed unius hominis Midie consilium euertetis.

Et uos hominem ita crudelem.) Cum satis misericordiæ Stratoni collegerit, uult & Midie commiserationem profligare. Culpant autem

autem oratorem, quod secundò misericordiam remoueat. Idem enim fecit etiam prope perorationem, in qua comparatur Midias cum ipso Demosthene. Illius enim liberos cum orbitate sua confert, & illius lachrymas cum sibi factis iniurijs. Nunc uerò non secum eum comparat, sed cum Stratone & eius liberis. Nihil igitur uetat iteratò uti reiectione misericordiae: si quis eam in diuersis personis adhibeat.

Quas sibi soli factas esse dicit iniurias.) Videtur enim multatus esse mille drachmis: quia uerò nihil soluit, nulla ei facta uidetur iniuria.

Ac neq; fecisti.) Vniuersali sententia suam quoq; causam complectitur.

Magnam enim pecuniam.) Rursus hic tyrannum depingit. Quem enim probabilius est fore tyrannum, quam pecuniosum, et confidentem & improbum?

Vt eius uos miserescat scilicet?) Nunc fortiter misericordiam in Stratone uidet examinare.

Cū uideat huius liberis nihil tributū misericordiae.) Apertum est eum nunc repudiare misericordiam, non sui respectu, sed Stratonis & liberorum eius.

Præter cetera mala.) Hic sensus est: Calamitas Stratonis, hoc est, ignominia, præter cetera mala. (dicit autem paupertatem) cui mederi nemo potest. Neq; enim ob multa non solutam est ignominiosus, ut mutuati pecuniam, aut opera sua locata, æs alienum soluant, & dignitatem ei restituant.

Neq; enim multa est.) Si pecunia numerata posset ignominia liberari, numerare non grauaretur. Transulit autem orationem ad liberos Stratonis, ut miserabilior uideret, eos, tametsi pauperis hominis liberos, non recusaturos fuisse numerare. Proinde, quia non licebat data pecunia, priori fortunæ hominē restituere: uestrum iam est, ex misericordia hominem in integrum restituere.

Et ob quam illa facit pecuniam eripi.) Verba obscura sunt, sed sensus est huiusmodi: Si Midiam, his factis, absoluetis: cui unquam pecunia eripietur à uobis ob delicta? Omnes enim diuites opibus inflati delinquent. Nā si Midiam, qui superat omnes, nō multabit pecunia: quem alium ob suam confidentiam pecunia multabitis?

Nemini enim æquum est.) Veniæ in uniuersum facta mentione, ostendit se non ex odio Midiae uetare misericordiam, sed pro-

pter ipsam æquitatem.

Ego enim arbitror mortales omnes.) Hæc peroratio est Stratonianæ narrationis, in qua repudiat ueniam quæ Midiae tribui posset. Nam cum narratio tam proluxa esset, occasione reperit utendæ etiam misericordiae reiectionis. Generaliter enim, in omni questione uehementi, ac potissimum, si controuersia & rea persona sint pares, utendum est ueniæ reiectione. Non est autem mirandum, eum ipsdem uerbis etiam in reliqua ueniæ reiectione esse usum. Usitatum enim est hoc facere ueteribus, atque ipse idem fecit & in Philippicis, & in Timocratea oratione: nec minus Isocrates tum in Panathenaico, tum in oratione de Permutatione.

Velut ego: quis ille? moderatus.) Formam uitæ modestæ & rectissimæ semetipsum proponit, Midiam autem contrā.

Arbitror igitur Athenienses.) Transiturus ad alias partes digressionis, exordio de more est usus, quod exaggerationem continet eorum quæ modo dicta sunt, tum eorum quæ dicenda restant. Nam & ob ea quæ præcesserunt, maxima dignus est iracundia, & quæ dicentur dictis grauiora sunt: quod genus est desertio ordinis, et cedis accusatio. Hæc autem acta sunt* post contumeliā factam Bacchanalibus. Coniūxit igitur cum egressione ea quæ quindecim totis annis distant. Nam Stratonium negotium puero adhuc oratore accidit: Illa autem in festo commissā, cum esset annorum duorum & triginta. Dedit autem nobis hic generale præceptum: Coniungenda esse ea quæ eiusdem sint generis, tametsi disiuncta temporibus. Nam cum neq; hæc, neque illa ad causam pertineant, & omnia in egressione sita sint: omnia in unum locum contraxit & collocauit.

Tam effusus iste fuit.) Admodum artificiose & uiolenter hoc fit, cum crimina defendendo in accusationem uertuntur. Est autem tem crimē quod ei incommodat, fama cædis. Videtur enim Aristarchus impulsu Demosthenis occidisse Nicodorum, qui esset Eubuli admodum studiosus. Consensaneum autem erat dedisse operam oratorem, ut inimicorū adiutores pauciores faceret. Veritus igitur famā, neq; apertè se defendit, cū nemo accusaret (quod esset ineptū) neq; etiam simpliciter præterijt. Neque enim civilis est hominis, negligere infamiā.

Quid

Quid igitur fecit? Reperit praesentem occasionem, in qua & praese fert, se accusationis eluere famam, & culpam in Midiam transfert. Probabile enim est hominem in multis rebus insidiantem & ueterem inimicum, etiam talem famam spargere de inimico. Iam igitur in defendendo accusat. Hoc enim proprium est Demosthenici artificij, tum defensiones in accusationes conuvertere, tum accusando nihilominus defendere.¹⁰

Desertionis crimen.) Prætextu cædis utitur negocijs Euctemonis, ne uideatur de industria illuc uadere, et rem confessam sumpsit, ut & in controuersis fidem inueniret. Quapropter etiam præteritionis specie adduxit. Ac Demosthenem quidem desertorū ordinum ab Euctemone fuisse accusatum, perspicuum est: sed tamen * fide dignum est id dicere de inimico.

Et qui id faceret, conduxit.) Id efficere studet, ut Midias solitus fuisse uideatur corrumpere homines: ut quoniam dicturus est, eum pecuniam defuncti cognatis obtulisse, nemo non credat, qui iam sciat talem esse Midiam. & ipse hoc dixit, eum quinquaginta drachmas nouemuiris obtulisse.

Et nimis expeditum, hominem pluma leuiorem.) Obiectionem soluit, qua causa impulsus Euctemon, falsam accusationem instituisset: cum nemo ignoret, uictis propositam esse ignominiam, nisi nimis esset facilis. & puluis ea de causa nominatus est, ueluti facile parens. Sic enim puluis à uento facile iactatur.

Neque enim de eo querebatur.) Nō ausus est nimirum accedere ad nouemuiros, & se inquisitioni offerre. *ἀνέμπος* enim huiusmodi res est, cum quis accusationem affert, interrogatur ante prætorium à nouemuiris, sit ne actionem persecuturus? testes ne habeat? egeat ne alicuius præsentia? ut rebus omnibus comparatis, ingrederetur in prætorium. Qui uero ad eam interrogationem non aderat, fiebat infamis.

Nisi ut extaret.) proponeretur, & ab omnibus cerneretur.

Conductum à Midia.) Vt magnam leuitatē & amentiam Euctemonis ostenderet, ait, eum cupidē ascripturum fuisse accusationi, se cōductum esse à Midia. Vt autem sensus absurditatem uitaret, adiecit hoc uerbum, Siquo modo licuisset. Neque enim dubium est, nec omnium stolidissimum id facturum,

Ob quod enim ille.) scilicet iudicium. Atque si neque interrogatus est, neque in iudiciū uenit, apparet eum negocium non attigisse. Proinde non ignominia notabatur, si prorsus non ingressus erat. At hic sophisticē collegit: Qui in iudicio non coarguitur, ignominia notatur: Iste actionem non persecutus, semetipse condemnauit. Plus autem ualent ea quæ quis ultrò de se cōfirmat, quàm extranea et aliena condemnatio. Ipse igitur sese notauit ignominia. Et hoc non eō dicit, quod Euctemoni libertas et administratio reipublicæ sit erepta: sed quod ipse suo suffragio de sese lato, se omnibus priuarit. Multauit enim sese ignominia propterea, quod actionē non est persecutus. estque hoc simile orationis Androtionianæ exordium: Quod Euctemon, Athenienses, affectus ab Androtione iniurijs. Atque ibi passus esse uidetur potius aliquid, quàm fecisse, Androtion. Si enim accusando Euctemonis decreto, uictus est, mille drachmas nimirum soluit. Sed tamen, quod Euctemon, inquit, affectus iniurijs. Respicit enim ad consilium Androtionis: quantum in eo fuerit, tantum nocuisse, si uicisset accusationem.

Nullum mihi amplius opus est iudicio.) Velut obiectionem refutauit: Cur igitur nō accusas Euctemonem, si te falsò accusauit? Respondet, nullo mihi iam opus est iudicio, cum ille sit ignominiosus. Et ignominiosum eum uocat, qui non est ignominiosus, ad animū Euctemonis respiciens.

Sed satis magnam habeo.) Cum nō sumpserit, se sumpsisse poenas ait. Satis enim esse poenæ, quod Euctemon ipse se accuset.

Sed quod et graue.) Hoc illud erat, in quod iam olim operam dedit, & propter quod prætextibus est usus: id nunc fortiter adducit: Facinus, inquit, est, neque scelus dūtaxat, sed etiam impietas. Ac impietatem obijcit Midia, qui rumoris illius autor fuerat. Quod si impius est qui illis de reb. mentitur: multo magis impius est, qui sceleris fuit particeps. * Quo pacto igitur, is qui alios accusabat impietatis: id crimen ipse in se recepit?

Misero et ærumnoso.) Accedit iam ad Aristarchum, sodalē suum et discipulum. Res autem fuit huiusmodi: Nicodomus quidā ex Aphidnao municipio exectis oculis inuentus est mortuus, Eubuli hominis reipublicæ administrantis, amicissimus. Quoniam igitur & is oratori, & hic eidē ob reipublicæ sectā infensus erat, suspectus fuit,

quali

quasi persuasisset Aristarcho homini adolescenti, ut inuaderet atque occideret Nicodorum. Ea suspitione perterritus Aristarchus fugam coepit, sed orator & suo & Aristarchi nomine male audiebat. Locus est coniecturae preparatae. Liberat enim orator prius Aristarchum, cui conscius esse dicitur, & fortunam Aristarchi deplorat, de quo talis rumor sit ortus: sed re uera suspitionem a se remouet. Ne enim ipse suspectus esset, crimen in Aristarchum confert. Optabilius enim est, aliud quam ipsum fecisse uideri. Ne autem uel is citra controuersiam fecisse uideretur, de illo quoque sparsum rumorem labefactat. & simile hoc est, ut diximus, praeparatis coniecturis. Quo enim magis Aristarchi crimen hebetatur, eo erit ipse a crimine remotior.

Et graui crimine orto.) Continuatio uerborum commiserationem mouet. nominat eum & miserum, & ærumnosum.

Malo & difficili.) Exaggeratione ostendit fugiendam illam audaciam.

ὅτι Βολων, cū euenisset.) Hoc quoque urbanum, non dixit, perpetrato. Nam illud infortunij significationem habet. Euenire enim dicimus res fortuitas.

Crimine.) Sapientissimè hoc quoque subiecit, ut nudam calumniā accusationem esse ostenderet. Vides quibus et quātis artibus suspitionem diluat: operæ precium igitur est considerare singularem prudentiā. Neque apertè dicit ut accusator (amicus enim erat) neque ut defensor (suspectum enim fuisset) sed utriusque medium tenet. Crimē autē incertū est, uerum ne sit an falsum. Possunt hæc in ipsum etiam conuenire Demosthenem, * Duplex enim est orator.

Primum Athenienses.) Midias igitur est qui primam famam in urbe sparserit. Neque uero credendum est uerbis inimicorum.

Neque deos neque fas.) Hæc defensio esse uideatur: & neque timuisset deos, neque ius, neque fas, dum tantopere in aliquem mentiretur. At hic inuertit. Hoc enim, inquit, est, ob quod eum oderit aliquis, quod nihil horum est ueritus. Probabiles enim defensiones sepe antè refutare solemus.

Sed neque ad quos dixerat.) Hæc tanquam altera pars est probabilis defensionis: an non auditores ipsos esset ueritus. hic respondet, ne eos quidem. Per hæc igitur ostendit, impium & impudentem esse Midiam.

Quasi oporteat, si quis affectus est ab isto contu-

melijs.) Coloris explicatio est, & qua de causa talia in se conari uoluerit: quia sit ueritus, ne contumeliarum poenas daret. ob hoc me, inquit, antè uoluit e medio tollere.

Et ob cædem exulare.) tanquam homicidam accusari.

Et nusquam dimitti.) nusquam uiuere concedi, sed omnibus obnoxium esse accusationibus, & in crucem abripi, ac clauis defigiti: hoc est, hinc desertorum ordinum, illinc cedis accusari.

Atqui hæc si conuicta essent.) Rursus hic affectus mouet, ut eiciat Midiam misericordiam.

Contumelijs me choragum affectit.) Diximus eum in comparatione commune ubique ponere, ne mentione priuatarum rerum, crimen minuat.

Me eius manibus interemptum.) factis illis, quibus ille studebat, quod in eo fuit, sum occisus. Quæ uero sibi crimini dantur, ea in Midiam conuertit: hoc est, cædes facere, & latrocinari. & exaggerat accusationem. Ipsi enim crimini dabatur, quasi conscius esset. Midiam autē suis ait manibus facinus perpetrasse. Si enim unum, inquit, eorum quæ conatus est per insidias, effecisset, homicida potuisset existimari. Ea enim instruxit, per quæ me conatus est tollere e medio.

Adorandos homines contumeliosos.) Qui enim illic principatu potiuntur, quibus insultare alijs licet, cum libet, & cui libet: a patientibus iniuriā adorantur.

Nam si, cum quis contra omnes leges, affectus contumelijs.) Rursus causam affert, ob quam probabile sit, ea molitum esse Midiam. Quia enim res intolerabiles dicere uidetur, propterea causas assidue affert.

Adorare contumeliosos, ut sit apud Barbaros.) Facta mentione Barbarorum, Midiam perstringit. Eum enim contendit, non Atheniensem, sed Barbarum esse, et suppositicium. Quis igitur erit qui adoretur? aut, Tyrannidem igitur occupabit Midias, nunc si absolutus fuerit.

Sed uera me dicere.) Vult testes producere, pecuniam obtulisse Midiam defuncti cognatis, ut accusarent Demosthenem.

Cape etiam legem de muneribus.) Lex hæc uetat dare munera, aut accipere, ob corruptelam. Vfus autem est utriusque partibus, & conuenientem eis usum accommodat. Ac primum de non dando: & quæ utilitas sit, si producantur testes, Midiam pollicitum esse

t pecuniam

pecuniam defuncti cognatis. Probabile autem est hos testes pecunia corruptos à Demosthene, pro testimonio mentiri. Igitur ad utraq; utilis est recitatio: quod cum capite sancitum sit, ne quis det munera, ut ipse ait, pecuniam tamen obtulerit. Suspicionem autem quæ de se esse poterat, quasi pecunia testes corrupisset, refutat. Qui enim quæ pœna statuta esset in corruptores, norat, cur ipse corrupisset? Et hac de causa statim post testimonium legem recitauit, ut obstaret, ne quis de se talem cõciperet opinionem. Nam si de ipsa cæde iudicium fieret, subornare testes fortasse dubitasset. Sed quia obiter duntaxat de rumore illo contendit, nihil in eo esse periculi putat, etsi testes mentiantur. Ne autem de corruptela suspicio oriretur, recitauit legem: & quod ipse fecit, in eo Midiam accusat: ut suspicionem non modò amoueret, sed de eo ipso etiam inimicum ulcisceretur, declarata pœna quæ in corruptores lege statuta est. Et hac parte legis de non danda pecunia, in hoc usus est: altera, de pecunia non accipienda, ad iudices. Metuit enim, ne accepta pecunia iudicium condonent.

Interim autẽ dum legem.) A figura orsus est. Cum enim cum eis disputare uellet de non accipienda pecunia, ne uideretur id agere de industria: causam inuenit, occupationẽ quarendæ legis.

Precatus uos omnes.) Quoniam imperare iudicibus haud potest, ad precationem confugit. Quia uerò ad persuadendum paruas in precatione esse uires putabat, iusiurandum apposuit. Nam si iurarunt se ex legibus pronunciaturus, lex autem pecuniam uetat accipere: non intempestiua est hæc anterecitationem legis commonefactio.

De omnibus quæ audieritis.) Per hæc uerba uetat eos accipere pecuniam. Nam ut in similibus ipsi iniurijs, à iudicibus petissent, ne causam proderent: nimirum etiã nunc, si perinde afficiantur ac si ipsi perpessi essent, pecuniam non accipient.

Ego enim cum tulissem grauius.) Necessaria est commiseratio & concitatio affectuum. Petit enim ut sibi fingant, semetipsos hæc perpessos esse. Qui autem affici non possent, cum eis multa et ingentia mala sint ostensa:

Atque uteretur opibus.) Quia diuitibus inuidiosum esset, detrectare impensas.

Nam & crimen obiecit mihi.) Ex crimine

sibi obiecto, arripit occasionem Midia uehementissimè accusandi, ut res ipsa ostendit. Fugam enim caput Aristarchus, nõ expectato iudicio: is igitur cædem fecit. Aliquando enim eum fecisse cædem dicit: ut autem ne is quidem homicida uideatur, aliquando crimen ab eo etiam declinat & labefacit. Paulo post enim iterum tuetur Aristarchum.

Et me desertorum ordinum reum fecit.) Timidus esse Demosthenes uidebatur. Ipse autem timiditatem in finitimam uirtutem mutat, & se cautum ac uerecundum uocat. Videbatur autem ex acie fugisse in Eubœa.

Cum tres ipse ordines deseruerit.) Eos tres ipse paulo post exponet, quod præfectus equitum designatus, cum militibus nõ exierit: quod cum triremi præfectus esset in Eubœa, solus aliorum trierarchorum classem Styris non sit comitatus. *

Et Euboicis rebus.) ubi erat exercitus Atheniensium.

Quæ Plutarchus istius hospes.) Crimini data fuit Demostheni Eubœesium defectio. Plutarcho enim auxilium postulanti, aduersatus est Demosthenes: sed Athenienses ei nihilominus opem tulerunt. Eubœenses igitur suspicati, eos ob insulam subigendam tulisse opem, non ob ueterem amicitiam, defecerunt.

Per Plutarchum esse factam.) Hanc, inquit, suspicionem conceperunt, Demosthenes, ex eo quod tu opem ferri uetuisti. Demosthenes autem Plutarchum, eius defectio- nis autorẽ esse dicit: idq; ex eo, inquit, constat, * quod uestros milites suis satellitibus tradidit ad soluendum stipendium. quod si Plutarchus insulam alienauit, Plutarchi autem amicus est Midias, Midias defectio- nis est autor.

Ac tandem cum senatorius ordo mihi obuississet.) Crimen tacet, ob quod fuit à Midia accusatus, ne ipse contra se id in memoriam reuocet.

Cum sim neque omnium desertissimus.) Hic iterum perterrefacit Athenienses. Solius enim Demosthenis est, per contraria id efficere quod studet: paulo antè supplicauit, nunc terret. Quapropter Dionysius Vertumnus eum nominauit, quod in multa contraria formet orationem, nunc supplicando, nunc commiserationem mouendo, paulo post hortando, rursus perterrefaciendo: id quod hic etiam fecit, Terrorem enim

enim iniicit Atheniensibus de futuris. Nam si ego, inquit, qui & amicos habeo, & non sum prorsus inops & desertus, non possum exigere poenas: quid uos facietis, inopes & deserti?

Non est æqualitas.) inter uulgus & diuites. Apertè autem hic mutationem Reipublicæ, & paucorum dominatum significat. Nam si pauperibus non est æquale ius contra diuites, quid aliud id est, quàm interitus libertatis?

Sed et tempora his dandæ poenæ.) Velut obiectionem soluit. Etiam si quis contumeliam nobis fecerit, post accusabimus, & poenas sumemus. At hic ait, eos dilaciones & procrastinationes excogitare, ut facinus desinat esse nouum. hoc uerò ait propter actionem unde uí, quòd cum admodum adhuc adolescens actionem illam instituisset, agendi potestatem nondum habuerit.

Et istorum iniuriæ ad uos iam, ῥωλα, obsoletæ.) Tropico uocabulo est usus à * poculis, quæ propter moram fiunt frigida.

De recente fit iudicium.) Aliud per aliud confirmat. Videtur enim simpliciter dicere de diuitibus & pauperibus. sed re uera ostendit: cum diuitum consuetudo sit, recentes afferre iniurias, nimirum etiam Midias me cædis reum fecisset tum statim. Nunc quia nihil sciuit, pertimuit accusationem.

πρόσφατος, recens.) Tropicum est, quo eodem & in Aristogitoniana est usus.

Et testes sunt in promptu.) Rursus commonefacit testium, lecturus legem: & in Midiam ea crimina confert, quæ ipse fecit, de subornatis testibus.

Omnes contra nos expediti.) Si omnes contra nos sunt, patet eos qui nunc testimonium dicunt, noluisse dicere testimonium, nisi ueritate coacti essent.

Mihi uerò nec uera testari.) Apparet Demosthenicorum testium partim dixisse, partim negasse testimonium: id quod ex artificio oratoris. Ne enim quosdam ex eis corrupisse uideretur, fecit etiam recusantes quosdam ex eis. Ut autem magis assentirentur iudices ijs qui testimonium dixerant, increpat eos qui recusarunt, quòd diuitum metur, ne uera quidem testificari uoluerint.

Quæ cum lacrymis aliquis dicat.) Rursus commonefacit affectus, & commiseratione mouet lecturus legem, ut per hæc placet auditores quò legi pareant,

Iste autem usque adeo est impius.) Recitata lege, nihil amplius de ea significauit, supra dicta satis esse ratus. Transiit autem ad alteram partem de cæde. Vult enim ipsum etiam aduersarium testem producere, se nihil commississe tale, qualia criminentur. Ac propterea uiolentum uocant hunc oratorem, non ob argumentorum uiolentiam, sed quòd inimicos cogat suis suffragari orationibus.

Siue autem sit uerum, siue falsum.) Simul omnem eius improbitatē accusat, esse leuem, esse perfidum, esse morosum.

Me quidem passus est pro auspicio.) Per translationem inimicum testem facit. Non enim ijs quæ fecit, sed ijs quæ omisit, quæ non prohibuit, se ostendit ab eo quoque esse absolutum. Est que hic locus similis illi ex oratione de Corona: Fieri ne potest, ut tu, cum adesses, tantam actionem: etc. Nam ibi quoque concludit contra Aeschinem, ex ijs quæ non fecit.

ἐοικένεια.) Hæc sacra fiebant, cum senatus in curiam erat ingressurus, ut ex sententia rerum deliberationes succederent. Hoc igitur sacrificium uocabant ἐοικένεια.

Passus etiam est summo fungi sacerdotio.) Videbatur hæc quidem contra Midiam dicere, sed reuera testes deos facit, se tale nihil commississe. Quí enim accepisset Curialis Iupiter, Iupiter item Nemæus, sacrificium, si talis fuisset Demosthenes?

ἀρχιερεῖα.) summum sacerdotem. Δεῖροι autem uocantur, qui dijs foris sacra offerunt.

Passus est etiam uenerandis deabus (id est, Furijs) sacrificium deligi.) Maius etiam hoc argumentum est, purum esse oratorem. & hac de causa uidetur ad finem seruassee prestantissima. Quid enim ait? Sacrificauit uenerandis deabus: quæ cum inspectrices sint & ultrices cædium, num accepturæ fuissent sacrificium? Quin & Areopagiticus senatus me sacrificum delegit, cui capitalia iudicia potissimum sunt credita. Neque, ait, obuenit mihi sorte: sed, delectus sum sacrificus, ut non fortunæ, sed consilij res esse uideatur.

ἱεροπρίοδος.) Sic uocant inspectorem aruspicum sacrificantium, nequam in sacrificijs fraudem committant.

Me tertium.) His uerbis auctoritatem suam significat, eaq; de causa nomina aliorum celauit. Tres autem eò fortasse delecti sunt, quòd tres sunt deæ, Senatus autem Areopagiticus

giticus sacrificum legebat. Nam ei senatui sacra Eumenidum mandata erant, earumque fanum prope illorum curiam fuisse dicitur, ab alijs propter Orestem. sed rectius est propter causas capitales: quia in Areopago causę capitales tractabant, ut etsi quid lateret senatum, hæ ad coarguendū facinus adiutrices essent, in procinctu stantes.

Cum igitur ea res.) Redit ad primò institutum ordinem. Lex enim, utilitatis causa interiecta est.

Propter me Aristarchum.) ob intercedentem mecum similitudinem, per speciem honoris, & ut à se crimen remoueret, Aristarchum nominauit. Vt autem eum crimine liberaret, Calumniabatur, apposuit.

Cum homicidam habeatis.) Quis igitur homicida fuerit, aperte ostendit. Ne autem in amicum dicere uideretur, inimico tribuit orationem.

Cunctamini, & queritis, et nugas agitis.) Magnæ leuitatis & incogitantie eum accusat: primū, quod tanquam re comperta senatum concitarit, & hoc modo castigari grauissimum concilium. hoc quantæ est audacie: quo probat: Eum ut Demostheni parceret, fieri non potuisse, cum senatui non pepercerit.

Cum pridie eius diei esset egressus.) Improbos mores & perfidiā eius insectatur, quod eum, cum quo pridie collocutus esset, accusare non dubitarit.

Et eius consuetudine utens ut alius aliquis.) Desperationem Midie significat, qui Areopagitas nugas agere, dicere non sit uertus: atque hic communitatem cædis conuertere uult in Midiam. Nam si ego, inquit, propter eius consuetudinem, cædis uideor esse conscius: id crimen in te multo magis conueniet, cui arctissima cum illo amicitia intercessit. Sequitur amicitie confirmatio. Multum enim, inquit, semper mihi facessit negocij, & uehementer mihi institit Aristarchus, priusquam in crimen cædis ueniret, me rogando, ut cum Midia redirem in gratiam, & ab accusatione desisterem. Vehementer igitur cædis rumorem transfert in Midiam. Nam si amicorum est, amicorum participes esse delictorum, nihilo minus Midias cædis est socius. Eius enim utebatur amicitia, ut alius quispiam: suum autem nomen tacuit.

Qui cum rebus suis secundis me omnium uehementissime sollicitarit.) Id quod par erat, differen-

tia soluit. Quid igitur, si utrisque amicus fuit? Nihilominus Demosthenes eius criminis & ipse reus es. At hic ostendit, magis Midie quam suum fuisse amicum. Amicior enim ei fuit, ut res ipsa, inquit, declarat: & ut uos scitis, quā mihi. neque mihi obturbauit solum, sed etiam præ cæteris omnibus. Proinde neminem in urbe æquē amicum habuit Midias. Hic etiam una ostendit Midiam à semetipso esse damnatum. Si enim transactionis fuit cupidus, satis apparet eum metuisse iudicium.

Quod si quid horum perpetratum esse.) Rem dubiam facit, cum dubitanter dislerit, utrum existimet eum fecisse, an criminatorum uerbis non credat? Ab omni parte igitur obscurat famam. Nam si rem ex alijs auditam testificari non licet, iste autem ex audito accusat (uerbis enim criminorum credidit, non oculis spectatorum) omnino frigidum est, & inane crimen.

Abstineret de cætero amicitia.) Simul & semetipsum defendit, & crimen in Midiam transfert. Ipse etiam obiectionem soluit: Cur non accusabas Aristarchum, si ei conscius non eras? Quia, inquit, eas poenas sumpsi, quas decet amicum sumere. Eius enim deinceps amicitia abstinui. Midiam autem ostēdit, nunc ut inimicum accusare, nunc ut amicum eius uti cōsuetudine post rumorem.

Affectis iniuria & inimicis.) Itaque præter cætera litium etiam est amans, quandoquidem quæ solis inimicis conceduntur, ea nullo accepto malo egerit.

Sin collocutus, sin sub eodem tecto uersatus est.) Cum Aristarcho post rumorem, si nullum ille scelus commisit. Sin cædem fecit, particeps est nefarij sceleris, quoniam eiusdem cum eo conclauis fuit particeps.

Et postridie rursus.) Omnem ei excusationem adimit. Ne enim dicat, Vixit cum Aristarcho, priusquam rumor oriretur, adiecit: accessisse ad eum, etiam postquam ipse eum accusasset.

Ita sedens.) Demonstratiuo loco utitur, significans, quemadmodum uos iudices propinqui sedetis, sic ipse etiam sedit cum Aristarcho. Ostendit igitur eos uestibus inter se attigisse.

Iniecta dextera.) in illius dexteram nimirum. Proinde manum amplexus est, quæ cædem perpetrarat: per corpus quodammodo cum animo eius se coniungens. Palam igitur piaculi fuit particeps.

Post

Post hæc in senatu uerba.) Quem pridie homicidij erat criminatus, cum eo postridie familiariter congressus est. Neque periurij sui rationem habuit. Omnibus de rebus confertim eum accusat: impudentiæ, periurij, perfidiæ, impietatis.

Petebat etiam ut per eum.) Quæ temporum interuallis multum disiuncta sunt, coniunxit, ut & cætera probabilia faceret. Rogabat, inquit, Aristarchum, & per eum in gratiam redire mecum cupiebat. Fecerat autem id fortassis Aristarchus, priusquam crimen cædis oriretur. Sed contrahit tempora Demosthenes, etiam post cædis rumorem, inquit, ut probabile redderet, eum post etiam & consuetudine eius usum, & collocutum: & aut à piaculo nō esse alienum, aut nihil atrox commississe Aristarchum, si Midias sit purus.

Et harum rerum eos qui adfuerunt, testes uobis cito.) Quanquam de transactione Midiae per Aristarchum testimonium dicturi sunt, tamē orator omisso altero, alterum arripit.

Nonne autem intolerabile est Atheniensis.) Ostendit se ab inimico Midia palam absolui cædis: & rursus eundem negare, se quicquam tale dixisse. Persecutam igitur negationem, ea quæ præcesserunt, euertit. Neque uerò eodem utrumque modo fecit. Cum enim accusaret, nudis uerbis est usus: cum negaret, deos etiam adiurauit. Plus autem fidei habetur iureiurando, quam simplici orationi.

Cum eo sub eodem uersari tecto.) Quare clamabat hominem esse purum. Neque enim utique ultrò pollui uoluit.

Et uestram condemnationem deferam.) Si me deserueritis, uestram condemnationem deferetis.

Sin fuero persecutus.) Redit ad primam orationis causam, quare in se ea sit molitus. Norat enim, inquit, me iam ius meum esse persecuturum, ob acceptas contumelias. Capita enim firmissimis argumentis cōcludenda sunt.

Cædis me iurè fuisse accusandum.) Hoc illi simile est, quod positum fuit in exordio: si quomodò calamitas est, affectum contumelijs nullum posse ius adipisci.

Voca mihi harum rerum testes.) Vidisse quosdam & ante & post accusationem, Midiam ad Aristarchum ingredientem.

Quid igitur addi queat.) Etiam per hæc o-

stendit, quibus de rebus testes sibi dixerint testimonium: scilicet, eum simul & accusasse Aristarchum, & petijisse ut per eum mecum reconciliaretur. hoc autem factum esse post accusationem.

Is quidem eiusmodi mos est.) Absoluta digressionem, iam concludit. Mos enim eius est, nō prius transire ad aliud, quàm id quod absoluit, concludat.

Vobis autem cæteris negligendum.) Communē terrorem iniicit, ut iudices ad indignationē commoueat.

Sed irasci æquè omnibus debetis.) Rursus ad rem publicā refert ea quæ acta sunt: & summo capite utitur, utilitate. Traditū enim nobis est, summis capitib. perorationes absolui.

Proterui & pecuniosi.) Bene morum improbitatem opibus præposuit. Scit enim ipsas per se opes criminis esse expertes.

Ego enim fortasse refutabo.) Vide ut arrogantiam uitarit, dicendo, fortasse, & atrocitatem auxerit. Nam si ipse, orator cum sit, nō prorsus repellere potest calumniam: quid faciet artis imperiti? Ostendit autem absolutam esse defensionem de crimine cædis. Refutauit enim, inquit, falsam orationem: hoc est, crimen cædis. Refutauit item calumniam, hoc est, crimen desertorum ordinum.

Vos autem plebei quid facietis?) Ostendit ad rem publicam se referre omnia.

Ratione reddita, & in iudicio.) Vocat, inquit, aliquis in ius, ne detrecta iudiciū, redde rationem. Neque enim aliter criminis expertes uideberis. sed dices, sine causa accusor. calumniatorē agit accusator? sine de eo ferri suffragium. Confundit, inquit, ordinem reipub. Midias. Antequā se defenderit, accusat: priusquā causam dixerit, alijs uult irrogare mulctam, idēq. insonitibus.

Quæ igitur.) Absoluta confirmatione, & confutatione, & egressione, & peroratione egressione, iam ad perorationem totius orationis accedit. Quanquam autem utitur exordij sententia, ut ad integrum caput accessurus, statim tamē ad capitum enumerationem uadit, in qua usurpat figuram cōprehensionis, quæ ab hoc loco incipit.

Nihil est quod non.) Nam & priuata & publica coniungit, quæ figura cōprehensio dicitur.

Sed ob ea quæ ad chorum.) Hic publicum cōtinetur. neque choragum iam nominat, sed tribum. Debent enim in perorationib. maiores esse amplificationes.

Quas autem mihi contumelias fecit.) Ostendit facinus, & ait, eum in omnia fuisse iniuriū: in tribum, in leges, in fortunam ciuitatis, in fas diuinum, & in fas totius ciuitatis. *ἴσθας* enim pertinet partim ad deorum immortalium religionem, partim ad instituta totius ciuitatis, partim ad singulos homines, partim ad defunctos. Nunc autem *ἴσθας*, *καὶ τὸ ἀνθρώπων*, non humanum illud dicit, sed diuinum, quod totam celebritatem ludorum intuetur.

Sed ut in ipsa lege.) Cum de his desisse uideatur, rursus incipit. Hoc enim proprium est Demosthenis, uarias inuenire tractandi uias, ut firmis argumentis sæpius iterandis, fastidium uiter.

Et aduocatos eius.) Paulo pōst repudiatus eius aduocatos, iam antea nunc eos perstringit, ut assuefaciat iudices audiēdis conuicijs, quæ in eos dicentur.

ὡς ἐστὶν ἱερῶν.) Qui unā cum eo conspiciuntur, qui eius familiaritate utuntur.

Sed approbatores etiam facinorum istius.) Laudatores eorum quæ fiunt.

Quod si Athenienses.) Hic incipit qualitis examen, quod est uniuersale: cuiusmodi sit uita Midia. Qui quidem ex qualitate iam antea est exploratus, cum periurum, perfidum, crudelem, morosum, & alijs uitij obnoxium esse Midiam ostendit. Sed illa qualitas peculiare habuit examen: qualis fuerit Midias in Demosthenem ipsum. Etenim Stratonis negocium, & eius generis omnia ad Demosthenem referuntur. Nunc uniuersalem qualitatem tractat, qualis in uniuersam rempublicam fuerit Midias. Quia enim reus conseruatur uel ob clementiam iudicis, uel ob ipsum negocium quod subiturus est, magnum, & consuetudinem excedens, uel propter dignitatem & grauitatem, ut dignus esse uenia uideatur, aut ob antea uitæ aequitatem & moderationem, aut propter obita munera, aut ob ea quæ deinceps esse obiturus expectatur, aut ob patronos, aut etiam ob alia plura: ideo singulatim hæc in peroratione exequitur, & omnem ei salutis occasionem refecat. Ac primū inquirīt, qualis in alios fuerit.

Meum infortunium.) Nam si eum in alios bonum, in nos solos improbum esse cōstet: ea fuerit manifesta calamitas.

Nunc tot sunt cætera.) Grauitate se ferre po-

puli uicem præ se fert, ut malè tractati.

Tu non grauiora quā quiuis aliorum.) Dum timere uidetur, ne Midias elabatur, magis etiam concitat iudices. Quis enim eum uenia dignabitur, eo quod alij nō minora perpessi sunt à Midia: ac non potius grauius irascatur, quod in multos fuerit talis?

Mea & illius aqua adiecta.) Mensuram aquæ in iudicijs accipiebant oratores: quæ ubi manare desierat, desinebant & ipsi dicere: ideo fortasse, ne nugarentur, sed necessaria duntaxat urgerent. Ait igitur, si aquæ meæ deficienti (magna enim eius pars dicendo elapsa est) rursus adijcere ea mensura, quæ & mihi data est, & quæ Midia: non satis esset, ad eius delicta recensenda.

Vt mihi ipsi annotauit.) Vsitatum hoc est facere Demostheni, cum multitudinem indicare uult. Quasi enim non omnium meminisse queat, è tabella memoriam renouat. Habet enim in commentarijs breuiter annotatas iniurias: ut in principio etiam dixit, se collegisse omnis generis iniurias, quas iudicibus de scripto recitaturus esset.

Et contumelias multas.) Senatū enim Areopagiticū contumelia affecit, dicendo: Cunctamini, & nugas agitis.

Et in cognatos commissā maleficia.) Ea quæ in Cratinum equestris præfecturæ collegam commisit, intelligit. Collegas enim cognatorum loco habere solemus. Paulo pōst enim dicet, eum, cum esset præfectus equitum, multis calumnijs petiisse equites, quorum consuetudine uteretur.

Et locus nullus est.) Locum nunc dicit, non Ceramicum, non forum: sed more dialecticorum, *ὡδὶ χέρμυα*, aggressiōnem. Nulla, inquit, est aggressiō, neq; ulla iniuriæ occasiō, aut improbitatis genus, quod ille prætermiserit.

Qui quouis tempore in eum inciderit.) Ne faciat eum ulciscētem iniurios, sed qui in uniuersum grassetur in obuios.

Et prætermisi alia.) Ne uideatur ut litium appetens, accurate & curiosius inquirere in omnia, ostendit se multa præterire.

Nihil morte dignum.) Quasi dicat, Tantis premijs & honoribus, ut morte mulctetur.

Sed tametsi non tribum totam, & senatū, & gentem.) Tribum, propter chorū: senatum, Areopagiticū: quia per contumeliam

tumeliam dixerat, eum nugas agere.

Gentem.) Nunc innuit alam equitū. Fortassis autem metuens, ne ei equites ut magistro equitum patrocīnarentur, eos ab eo conatur alienare. Quæ autem ex tabella recitauit, eadem per commiserationem repetit, & in memoriam reuocat.

De commilitonibus autem equitibus.) Vult ab eo alienare aduocatos: & quoniam ordinem equestrem timet, ne ut magistro equitum opem ferant: ostendit eum quoque à Midia contumelijs affectum. Commilitonem autem dixit, & non equitum magistrū: quia enim & magistrī equitum cum equitibus militant, ab expeditionis societate eum nominauit.

Et ut cum Cratino sit iurgatus.) Dux fuit hic perditum. Cum autem Midias equites accusaret, Cratinus, ut qui & ipse prefectus esset, refragatus, eis opitulari studuit. Eum igitur quoque Midias est infectatus.

Atqui Midia, utri dedecori sunt.) Vsitatum hoc est Demostheni, cum reum aliquem eripit, crimina retorquere in accusatores.

Qui in acie transferunt.) Cum milites à triumphis prædicare non potest, animos eorum celebrat, & dignitatem. ut in oratione de Corona: Cum ad Charoneam interfectos, ob res prosperè gestas laudare non posset, ab ijs quæ pugnam præcesserant, commendauit, modestia, instructione, alacritate.

In astrabe uestus.) ἄστροβη est sellæ genus, quod non uertatur, aut moueatur: plurimū autem surgit in altū, ut insidentium tergum emineat. eo autem genere scōminæ potissimum utuntur. Sic autem molliciem et infirmitatem Midia deridet. Deinde ne obijceretur, quid si ob morbum tali sella est usus: adiecit, ex argento. Nam argentum, signum erat, eum solere per delicias uti eo genere.

Ex Eubœa.) Cum Athenis non solerent tales fabricare, in Eubœa comparauit. Vulgaris lectio habet ἡ ἐγγύς, qui est Eubœæ locus. sed sequentia indicant, eum illi opprobrire molliciem et delicias, multitiā, iniquiens, & uestimenta delicata, & uasa ad delicatam uitam apta.

Multitia & cymbia & cados.) Per χλαρίδας uestes intelligit Milelias. κύμβια, sunt genus poculorum. κάδοι, uasa muliebria, quibus utuntur ad excipiendā aquam, quas situlas nunc uocamus.

Publicani.) Arma bellica uestigal non pendebant, sed ea quæ paci & delicijs seruiunt, pendere cogebantur.

Hæc enim ad nos legionarios referebantur.) In tempore suam laudem attulit. Fortiores enim in grauem armaturam referuntur. Quare adeo non desertor est Demosthenes, ut sit etiam strenuus.

Si te ob ista derisit.) Vnus ex equitibus facitior, incelsit eas eius delicias.

Nam si faciebas ista Midia.) Dilemmate utitur, cuius prior pars consecutionem habet: altera est argutula. Si hæc faciebas, iure male audiebas. At hic aliorum retulit. Sin te non faciente, alij cum uoluptate audiebant: dignus eras ob reliquam uitam, de quo illa dicerentur, additamēto enim usus, consecutionem argutius tractauit.

Iam quod mihi indignissimum & maximum est.) In quo dicere desijt, id in commune introducit. Tot, inquit, homines unā accusas, equites intelligens, quam partem hæcenus tractauit. Quæ igitur in his est uariatio: quod illic nominatim equites dixit, hic autem indefinitē multitudinem hominum nominauit.

Quis uestrum talis alicuius rei mihi est conscius?) Quod dicebat Midias, id ipse anticipauit, & per negationem attulit: sibi hæc non esse usitata, se falsis inimicorum testimonijs opprimi. Nihil enim tale scitis uos.

Non audierunt autem nunc.) Artificiosum est hoc argumentum, si qui reprehendent accusatorem, quod ea facinora quæ ipsi norint, non dixerit.

Neque omnes quibus ipsi affecti sint iniurijs.) Aliud grauius: uereri eos qui affecti sint iniurijs, rem publicare. Nam si quisque diceret, is qui uerba faceret, grauiora pateretur.

Nihil se primo impetu.) si quis statim & expeditè accurrat. Magno enim labore est opus ad perfringendum potētatus murum. Cingunt enim & muniunt eum.

Frustrā enim conuiciabitur.) Ostendit Demosthenes, diuitum contumelias molestissimas esse iudicandas. Si enim ei adempta res familiaris fuerit, tametsi contumeliosus fuerit, frustra uociferabitur. Homines enim miserabiles & abiectos, etsi turpissima dixerint, contemnere solemus.

Nunc istum opinor propugnant.) Paulatim aduocatos eius recidit: equites eo modo, quo diximus, cæteros uituperando. Nam quia fieri potest, ut Midias eorum quosdam ad dicendum

dicendum etiam testimonium producat, qualitatem eorū in primis perstringit: mercenarios appellans, & sodalitū: ne per eos locum haberet testimonium. Quis enim eis credat, qui assentari Midiae consueverunt? Paulatim autem rem ad tyrannidem refert. Vbi enim mercenarij sunt, & satellites, ibi propinqua est suspicio.

Euctemon ille pulvisculus.) quem conduxit accusatorem.

Testium coniurata sodalitas.) Certant testes cum accusatoribus: hi accusant, illi fidem accusationis eludunt. Quapropter etiam coniurata dixit, ut intelligeretur conspirationis insania. Audacter accusa * Timocrates, uociferantur testes. Quod si in docenda re haesitabis, ego dicendo testimonio decipiam iudices.

Qui aperte quidem importuni non sunt.) Metuebant enim ne falsi testimonij damnarentur, si palam essent impudentes.

Sed silentio falsa facillime nutu comprobant.) Nam qui foris alicui student, cum accusator crimina recitat, clam atq; eminus innuunt iudicibus, atq; ostendunt, nihil eorum quae dicantur, esse uerum: id quod facillimum est, et sine periculo.

Quos ita me diu ament.) Cum mercenarios dixisset, ueritus est ne iudices ad mercedem respicerent, quasi soleret Midias pecuniam dare suis aduocatis. Ne igitur iudices lucro inhierent, cum iureiurando negauit: nihil eum conferre sui studiosis. & alioqui obiectionem tollit: fortasse rem familiarem eorum sarcit, subuenit eorū inopia. Quapropter & ipsi beneuolentiam in eum ut bene meritum retinent, et in necessitatibus ei inferuiūt. Eam opinionem igitur cum iureiurando remouet.

Sed eo sunt ingenio.) Aliam causam affert, et affectum. Quidam solent se coniungere cum diuitibus, & adulari, & quiduis in eorum facere gratia: id quod corruptelam esse putat. Est enim corruptela, sequi aliorū sententias. Vnde subiicit, ea non esse tolerabilia ingenuis. * & moderatē conspirationes, suspicio enim celeriter oritur. illum autem firmiorem esse iudicijs ostendit. Nam etsi priuatim unusquisq; uestrum inferior est diuitibus: at cum ad iudicandum ingredimini pro iudicij autoritate, plus ualeatis ad destruendam & abrogandam eorum potentiam.

Quid igitur ille haec & haec perpeffus.) Immu-

tauit uerbis uim obiectionis. Nam Midias sic eam fortassis attulisset: Nemo à me affectus est iniuria, neq; me quisquam est ausus accusare. At hic assentitur: eum à nemine accusatum, & fecit eum, non obiectionem afferre magis, quam confessionem iniuriarum. Artificiofissimeq; rursus Midiam clam confitentem fecit, quid potentatum conciliet. Cum enim obijcit Demostheni, se multis etiam alijs fecisse iniuriā, & hunc atq; illum inuasisse, et neminem de se sumpsisse poenam, neminem esse ausum iudicio secum experiri: tu solus, inquit, transgrederis ordinem, fretus legibus. Dum igitur potentatu nitatur, non ne palam suis ipse uerbis confirmat tyrannidis imitationem?

Sui defensionem deserit.) Nemo deinceps se metipsum tueri potest, metu Midiae. Deinde subiungit multas causas, ob quas quique tranquillitatem amplectitur, et eius inimicitias suscipere recusat.

Etenim occupatio.) Propter fortunam.

Et studium tranquillitatis.) Propter mores.

Et infantia.) Propter ingenium. Dum autē rationem reddit, cur laesi Midiam nō accusent: interim in Midiam contraria confert, esse importunum, nulla re occupari, esse cōmunem hostem reipublice. Enumeratis autem eius facinoribus, tandē tyrannum esse ostendit.

Postquam captus est.) postquam sub manū uenit, postquam irretitus est.

Fertur aliquando in urbe.) Transiit ad aliā perorationis partem, qua ostendere conatur, Midiae nihil esse reuerentiae tribuendum. Dicebatur enim & hoc unum esse potentiae caput, quod semper tueret iniurios. Reuerentiae autem non unum est genus, sed loci plures. Reuerentia enim tribuitur aut propter generis claritatē, aut ppter res bellicas administratas, & edita facinora: aut ob collata in rempublicam beneficia. Cum igitur idonea occasione ostendere uellet, hac nō esse in Midia: produxit Alcibiadem, non ut eum cum Midia cōpararet, sed ut Midiae facinora detegeret. Ad hac, ut illud etiam ostenderet, Alcibiadi tanto uiro, nihil esse tributum reuerentiae, cum nihil commisisset: Cur igitur, inquit, uereamini Midiam, qui harum rerum nulla est peditus?

Neq; uerò ut conferrem Midiam.) Occupatio, propter personarum diuersitatem.

Vetere felicitate.) Cum obtinerent Graecia principatum,

Mota pro

Mota pro populo seditione, excidisse.) Quia enim statum popularem amabant, Pisistratidis restiterunt, & sic pulsi sunt in exilium. Deinde mutuati pecuniam illi ipsi Alcmaeonidae, collecto exercitu, tyrannos aggressi, pulsis illis rempublicam liberarunt.

Paterno genere Alcmaeonida.) Sibi ipsi ansam suppeditat, comparandi Midiani generis.

Eos autē ferunt pulsos à tyrannis.) Cum alia causa fuerit, cur se tyrannis opposuerint, aliam narrat orator. Vnius factionis fuit Megacles, alterius Hippocrates Pisistrati pater. Factionibus autem praestò fuerunt & maritimi & montani. Cum autem Hippocrates & Pisistratus uicissent, ac Pisistratus tyrannidē occupasset: perterritus Megacles, filiam Pisistrato dedit. Qui cum ea contra naturam uteretur, re cognita Megacles, abstraxit ab eo filiam, et Delphos ipse est profectus. Cum autem fanum Apollinis tum conflagrasset, proclamauerunt Delphi, quis redimere uellet instaurationē templi. Megacles igitur id munus suscepit: & decem talentis acceptis, tria in fani instaurationem insumpsit: de septem reliquis, copijs nonnullis collectis, persuasit Lacedaemonijs, ut Atheniensibus opitularentur. Pisistratum autem non amplius uiuentem deprehēdit, sed Hippiam filium eius imperio eiecit.

Maternum ab Hipponico.) Et haec fuit illustris apud Athenienses familia. Callias enim auus in * Salamine facem gestarat. Eius filius fuit Hipponicus: cuius liberi fuerunt, Callias ille, qui celebratam cum Persa pacē sanxit, & mater Alcibiadis.

Et ex ea familia.) Interferendo, Scitis, inquit, ex hac stirpe, ex hac radice quot rami pullularint.

Sumptis armis.) Pro Republica in ipsa urbe aciem instruxit, cum impetum in eam fecissent Lacedaemonij. Nam cum in Sicilia essent Athenienses, circa Samum reuocatus, milites in bello iuuit.

Tertium in ipsa urbe.) Cum è Decelea Lacedaemonij facerent impetum in muros.

Deinde cum equites Olympiae.) Clarum eum tum in bello, tum in pace ostendit. Praeclarum enim habebatur, uincere Olympiā. Videtur autem uelle ostendere, opibus eum rectē usum.

Et dux optimus.) Diximus, eum utrisque temporibus illi tribuere palmam.

In exilium eiecerunt.) Etsi Athenienses eum non eiecerunt, tamen cum accersitus non paruisset, condemnarunt.

Compegit in carcerem Agatharchum.) Hic cum pictor esset, deprehensus est rem habere cum concubina Alcibiadis. Eum igitur comprehensum conclusit: & in eo peccauit, quod eum legibus non tradidit. Reticuit autem peccatum ut paruum, ut grauius aliquid suspicarentur iudices. Id igitur quod controuersum est, pro confesso posuit. Habet enim adiutricem populi condemnationem.

ἔιπεν.) Quidā hoc accipiunt, quasi dicat, eiecit theatro ut petulantem. Quare dixit: id quod ei obijciendum quidem est criminis loco.

Statuas Mercuriales mutilauit.) Vna enim nocte reperti sunt Mercurij mutilati, & in suspicionem uenit Alcibiades.

At prorsus abolere sacram uestem.) Antiqua lectio, Sacra, duntaxat habet, ut ad multa referatur, uelut ad coronas, ad uestes, ad ipsam in fano celebritatem, cui & ipsi insultauit. Nam uestem loco priore ponere, magnam habet extenuationem.

Quis fuerit.) Cum Alcmaeonida esset, ab Hipponico nobilitatus.

Et in quos illa committens.) A quo laesus: quo chorago inflammante, quo pictore ad iracundiam commouente.

Præterquam quod inhonestum, nefas etiam existimabitis.) Inhonestum fortassis ad uiuentes, nefas ad defunctos refertur.

Cum talium uirorum sitis posteris.) eorum qui puniuerunt Alcibiadem.

Infra omnes infimos.) Non ob familiam, non ob gesta imperia, non ob eloquentiam, nō ob æquitatem suspiciendum.

Aut aliqua gratia.) Hic indicat, eum non esse dignum reuerentia. Ea enim uis est uocabuli *ῥέπτος*.

Ob gesta imperia.) Occasione arrepta ab Alcibiade, qui dux optimus fuit, Midiae imperium in contentionem adducit: non per comparisonem, sed per collationem. Ideo dixit: Atqui ne per se quidem est miles, qui igitur esset reuerentia dignus?

Nedum dux aliorum.) Non demonstrauit hoc, cum prius demonstrarit, timidum eū esse & ignauum.

Ob genus mehercule.) Altera reuerentiae pars, nobilitas. quam cum non posset aperte criminari, extrinsecus perstringit. Erat enim

enim patricius, & probatissimi generis: sed ex odio genus eius infectatur, ut & Aeschinis, & Timocratis, & Androtionis. Sed quia honestissima fuit familia, noua ratione tractauit: eum non esse ex illa familia, sed suppositiciū: ne apertè perstringendo, multos claros homines offenderet.

Et quis ignorat uestrum secretos.) clandestinos.

Tanquam in Tragedia.) Insignes enim infantium expositiones tragediæ tradunt. Obscurus autem est hic locus, & multis negocium faceffit. Obscuritatis autem causa est ordinis inuersio. Postrema enim primo loco posuit. Antequam enim ostendat, quomodo fuerit expositus, ait: tanquam in Tragedia, sed ideò inuertit, ne, si ordinem sequeretur, res uideretur absurdissima.

Germana enim eius mater.) Talis est sententiæ totius implexio: Prudentissima fuit quæ eum peperit mater. Cum enim sciret eum esse barbaro esse natum, & mala esse Barbarorum ingenia, uendidit. Quæ uerò eum suscepit, stultissima, quæ Barbarum emere maluit, cum Græcum & ciuem liceret. Vnde autem constat eum esse Barbarum? quia crudelis est, & contumeliosus. Est autem Atheniensium nemo talis. sed barbari natura sunt contumeliosi. Quare dixit: natura uerè barbarica. Quod si dicere perspicue uoluisset, ab hac demonstratione incœpisset. Sed quia cum in principio statim diceret, E factis apparet, eum esse Barbarum: arguari uisus esset. ideò inuertit ordinem, ut id tanquam confessum afferret. Hac de causa etiam figura interrogationis est usus: Quis enim nescit? quæ uerarum figurarum omnium locum obtinere uidetur. Cur autem non dixit, tanquam in Comoediâ, cum plures sint in Comoedijs suppositicij quàm in Tragedijs? Quia si de quopiam homine priuato dixisset, Comoediæ faciendæ fuisset mentio, in qua priuatæ sunt personæ. * Præterea notissimæ uulgo etiam sunt personæ Tragediarum, cum sint heroicæ & celebres. Magis etiam Tragedijs Athenienses, quàm Comoedijs studuerunt.

Illam enim uendidit.) Hæc ex euentis dicta esse ab oratore, dici queat. Nam qua ratione præsciri à mulieribus illa potuerunt, ac ab emptrice potissimum? Genitrix enim fortasse, cum satorem malum esse sciret, iurè natum contempsit, & abiect. Quæ au-

tem infantem suscepit, quæ potuit eius cognoscere ingenium?

Cum igitur tot & talia sint.) Rursus ad aliam reuerentiæ partem transit: Etiam si non ob genus, propter obita munera tamen, & largitiones, esse reuerendum.

Eum non multa.) Aptè & artificiose facit amicos eius confitentes, magna & atrociora facinora ausum esse Midiam: ne ipse, ut hostis, suspectus esset.

Vt conuictus iam sit, & condemnatus.) Ipsos aduocatos facit eum condemnantes, & de æstimatione differentes.

Et trierarchias dicet, & obita munera.) Alios de obitis muneribus facit differentes, ut & ipse occasionem haberet Midiana deridendi, & sua prædicandi. Ac simpliciter quidem accusantem, suam iactare liberalitatem, odiosum est, & irritum: sed in exagitando inimico perquam opportunum, quia necessariò fieri uidetur.

Talia dicere.) hoc est, obita munera. Quod ipse metuit, ne dictu sit molestum, id Midia tribuit.

Molestia nimirum.) Molestia dixit, quia qui ipsi se laudant, molesti sunt.

Stupor.) quia cum nihil præstiterit, tamen gloriatur.

Cum bini essemus trierarchi.) Ratio trierarchiarum subinde mutabatur, ob impensæ magnitudinem: ac aliàs bini erant, aliàs terni, atque aliquando decem trierarchi, atque aliquando mille. Demosthenes sanè post, binarum triremium unum trierarchum fecit. Atque aliàs res publica instrumentum & nautas præbebat, & trierarchus sola naue militabat: aliàs uniuersa domo secum afferebant trierarchi. Tum igitur, inquit, maximus sumptus erat trierarchia, cum bini essemus.

Cum primum ducentos.) Deijcit Midia liberalitatem, multitudine contributorum. Est autem id quod dicit, cauillatio. Ait enim eos à mille & ducentis talentum exigentes, talento locare trierarchiam, quasi tot unam triremem præberent: quod uerum non est. Mille enim & ducenti erant ad trierarchias secreti. Horum iam uel sedeni, uel terni, uel quotcunque tandem unam triremem complebant. Omisit igitur dicere, eum nauem sedecimum præbuisse. Omnes eos qui ad trierarchias secreti sunt, nominauit, quasi unam triremem præberent omnes.

τολῆμα.)

πλοῖα καὶ ναυτάς & ἐπιβάτας & ἀρμα-
ματα ναυίων.

Ex permutatione.) Quasi dicat necessitate
esse factum. Considerabis autem, eum per
mutationem de se occultasse: sed eius men-
tionem Midiae reseruasse.

Epulum tribui praeiuit.) Quasi aliud id esset
munus: ac praeceptum dedit, augenda esse
munera descendendo ad singula, ut permul-
ta esse uideantur.

Et Panathenæis choragus.) Nō Panathenæo-
rum illa impensa fuit, sed choros Minervæ
statuebant, ut & Baccho. Eorum igitur cho-
ragus fuit. Et si autem chorago necesse est
epulum præbere tribui, Demosthenes ta-
men rem diuisit.

Pari sumptu cum Phormione & Lysibide.) Hi
temporibus Demosthenis non uixerunt:
sed Phormio quidem belli Peloponnesiaci
temporibus. Callæschrus autem est Critiæ
pater. Sed quia hi quoque classis duces fue-
runt, atque eos fuisse ditissimos constat: pro-
pterea se cum eis comparauit. Postea ne
quis obijceret, Proinde diues est Demo-
sthenes? statim subiicit, Conferens de opi-
bus non quas habebam. & hæc argutia est.
Ait enim se à tutoribus fuisse spoliatus: sed
tempus mutauit, ut suam liberalitatem am-
plificaret. Nam cum tutores dicerent, pecu-
niam in classem expensam esse, cum ipsi pro
Demosthene munera obiret, eiusque domo:
Demosthenes, tum, inquit, cœpi obire mu-
nera, cum pecunia sim priuatus.

Et de ijs quæ me adultum.) In uiros relatum,
accipere patrimonium à tutoribus. Tum e-
nim bona sua recipiebant, cum ex ephebis
excederent.

Quis igitur est splendor.) Quod initio ueri-
tus est, ne ei propter claritatem & splendo-
rem aliquid reuerentiæ tribueretur: id nūc
dixit, cum ostendit ea controuersa esse. hoc
amplius continet munerum locus, quàm
quæ antè dicta sunt, quòd in illis reiicit re-
uerentiam: in his ei etiam inuidiam cōflat,
quòd opibus abundans, nihil conferat rei
publicæ, sed in delicias suas sit largus & be-
nignus.

Aedes extruxit Eleusine.) Tyrannicum cri-
mē, & eius qui morem publicum excedat.
Neque enim sinit spectari cæteras, & tene-
bras offundit omnibus, & aut hominū o-
culos ab alijs ad se trahit, uel præ huius ædi-
ficij altitudine cæteræ spectari nō possunt.

Sive aliò quopiam lubet.) Sive ad cognatos,

sive in prædia: ut ob delicias magis, quàm
ob religionem parasse uideatur.

Albo iugo Sicyonio.) Etiam hoc simul & de-
liciarum est, & tyrānici animi argumētum:
deliciarum, quòd & iugum, & candidum,
quia tum equos alere difficile erat: tyrā-
nicum autem, Sicyonium. Tyrannis enim
parebat illa urbs, ac primi Sicyonijs tyranni
albis mulis sunt usi. Familiaritatē igitur con-
trahit cum tyrannis, iuga ab eis emendo.

Et tres ministros.) Non licebat Athenis mi-
nistrum ociosum alere. Quare alij tibiarius,
alij gladiorum fabros seruos habebant. At
Midias tot ignauos circumducendo secum,
tyrannos imitatur, & custoditur à famulis
tanquam satellitibus.

Per forum incedit.) Delicias eius & uacor-
diam perstringit, qui forum turbet, & tru-
dat obuios.

ὄρεα.) Hoc continentis motionis est argu-
mentum. unde à uerbo ὄρεα Satyros appel-
lant ὄρεος, quòd omnium animalium sint
agilimi. Et propter hoc pingunt eos cum
muscarijs.

Cymbia, & rorantia pocula, & phialas.) Delicia-
rum insignium est signum, etiā genera po-
culorum curioso persequi. ἐν τῷ αὐτῷ sunt ob-
longa pocula cornu similitudine, sursum pa-
tentiora, in acutum desinentia.

Vt & prætereuntes audiant.) His igitur quos-
libet ad conuiuia prouocat. In conuiujs au-
tem ineuntur sodalitates & coniurationes,
quas demum tyrannis sequitur.

Non igitur sunt talia.) Aliquando hæc, in-
quit, opportuna sunt, sed semper hæc hono-
rari nō decet: neque permittendū, ut de priua-
to splendore quisquam gloriatur. Paupe-
res enim felicitate & reuerentia dignos pu-
tabunt, non munera obeuntes, sed delicijs
diffuentes.

Aut ancillas possidet.) In luxuriam & contu-
meliam inuehitur.

Vasa multa.) De cadis & sella loquitur.

At hercule triremem.) Distribuit munera pu-
blica in necessaria & uoluntaria: quæ mu-
nificentia nomine continentur. Cum igitur
de illis eum perstrinxerit, de largitiōe etiā
uult loqui. sed cum ei obstet munificentia,
eam refecat à reliquis muneribus, ut nudata
per se infirmior uideatur, neque moueantur
auditores illa splendoris Midiani specie. Ad
hæc munificentiam eius deiecit pluribus lo-
cis: & ostendit nō ex munificentia, sed do-
lo & fraude esse factum.

Inculcabit.) continenter dicet.

Quod si timiditatis & ignaviae.) Cū ipsam largitionē nō possit reprehēdere, à cōsequen-
tibus eam destruit, et praeceptū nobis tradit,
quomodo ea sint acculanda, quā honesta
uideant. Ipsa enim culpanda nō sunt (quod
impudētiē foret) sed à circūstantiis perstrin-
genda. Sic enim hoc loco orator fecit, exte-
nuatione à causa usus. ob timorem enim, in-
quit, uideri uoluit liberalis: Ab animo, quo
consilio: à tempore, quādo: ab euentu, quid
acciderit.

Altius (breuis autē erit oratio). Rursus uult suā
largitionē cum Midiana cōparare, propte-
reaq; tempora repetit. & cum id uideat ob
perspicuitatem facere, reuera uult ad id tē-
pus recurrere, quo ipse illa est largitus.

In Euboica expeditione largitiōes factae sunt.) Enu-
merat multorū annorū tributorū & largi-
tionum occasiones: quibus suā munificēti-
am Midias nō declararit, neq; in illis quic-
quam sit largitus. Quid si, inquit, nūc fecit:
causa cōsideretur, cur id facere sit coactus.

Quomodo sit largitus.) Dic mihi, inquit, mo-
dum largitionis.

Horum ē numero non fuit Midias, sed ego.) Propo-
sitū suū necessariō absoluit. Dixit enim, nō
Midia fuisse largitorē. & quasi requirat au-
ditor, Quis igitur fuerit? adiicit, Sed ego.

Et mecum triremi praefuit.) Tanquam addita-
mentū quoddā facit Philiū, secūdo loco
eius mentione facta. quasi ipse largitus es-
set nauem, ille autem duntaxat adiunisset.

Atqui hominem munificum.) Cur, cum ipse nō
semper sit largitus, alium reprehendit? quia
magis in eo est occupatus, ut ostendat Mi-
diā non esse munificum, * sed se illo esse mu-
nificentiorē.

Tertia sunt igitur haec.) Fuit igitur, inquit, &
propter me munificus. Meā enim largitio-
nem est imitatus.

Hic largitus est.) A' modo conatur calum-
niari. Nam quāstio quomodo, in modī cō-
siderationem cadit.

Quomodo in senatu factum.) Nō ob munificē-
tiā dedit. Largiendū enim fuisset in primis
largitionibus. & hoc à tēpore sumitur. Pos-
sumus enim in destruēdo dicere: Nihil ma-
gni fecit. Decuisset enim eū potius in fame
largiri, cum uniuersus populus periret.

Cum adesset, non largiebatur.) Cum adesset, i-
deo additur, ne se peregrē abfuisse dicat.

In senatu non dedisse.) Nondum enim aderat
metus necessitatis. Cum autem senatus con-

sulto facto populus iussisset mitti equites,
celeriter etiā praesides anteuerit naue data.

Progressus, largitus est.) A' causa hoc sumit:
uitandī enim causa periculi est largitus.
Quātus autē fuerit metus, ostēdit. Anteuer-
tit, inquit, presentē * ne pgressi illi, alia de-
liberanda proponerent, & sic ex largitione
Midias cogeretur militare. Praesides enim
erant, qui per praconem populo denun-
ciabant: Placet ne uobis hac de re delibe-
rare? Et sine illis populus nulla dere con-
sultabat.

Vnde constat.) Vnde cognoscitur eum
militiae fuga, non ex liberalitate largitum
esse.

Iis quae deinde acta sunt.) Largitus enim na-
uem ex metu, ut uidit in progressu delibera-
tionis decreuisse populū, non mittendos
esse equites, sed expeditionē differri: nō cō-
scēdit quam largitus fuerat nauem, sed Ae-
gyptiū quendam Pamphilū nactus, ei na-
uem credidit. Paulo post autem, quū Pho-
cion imperator decreuisset equites per ui-
ces ad bellū mittendos esse (Midias autem
is erat, qui tum fugerat exire cū equitibus)
excurrit ad nauem, & deseruit ordinem: &
praefectus equitum creatus, imperium ne-
glexit.

Accersebat Arguros.) Si plures erant duces,
suum quisq; tempus imperabant. Cum igi-
tur tempus ad Phocionē uenisset imperij,
acceruiit equites, ut apud se manerent. Illis
igitur digressis, necesse erat alios exire, quo-
rum magister erat Midias.

Ordine deserto.) Hanc munificentiam ad or-
dinem desertionem redegit. et cuius ipse
rei ab Euctemone accusabatur, de ea Midia
am criminatur.

Et quorum equitū praefectus esse uoluit.) Multa
sunt absurda: primum quod ipse magister
equitum, reliquit equites. ac tum eum ma-
gistrum equitum appellauit, cum ea appel-
latio dedecus ei potius quā laudem con-
ciliabat. Deinde, quod eos reliquit, quo-
rum ipse dux esse uoluit.

Sin in mari periculi aliquid.) Illic etiam dese-
ruisset ordinem. Etiam hac parte perstrin-
gere eum conatur, in animum eius inqui-
rendo.

Sed non Niceratus.) Ne ad consuetudinem
confugeret, eam exemplis tollit, & magnā
laudem admiscuit, dicendo, charus, quasi
dicat patri similis.

ὁ ἀπαύς.) † adolescens etiamnum & puer.

Omnino

Omnino infirmus.) Qui imbecillitatis excusa-
tione usus, alium successorē designare debuit.

Sed legitimū ordinem.) Quanta artis copia
est usus? Nō enim laude duntaxat indignū
esse ostendit ob liberalitatem, sed etiā com-
meruisse pœnam.

Vtrum uectigal & quinquagesimā.) Vis igitur
facto tuo nomē idoneū accommodemus:
ne uoca id munificentia, sed ordinū deserti-
onem, & redempturam uectigalium, quia
mancipes à militia immunes erāt. Propter
hoc enim subiicit, Nouam exegit Midias e-
questre quandā quinquagesimā. Reuera e-
nim nouam redempturā, & uelut immuni-
tatē congregiendi cum equitibus excogita-
uit, largitionē triremis. Quia enim uectiga-
lia dantur pecunię causa, nō propter fugien-
das expeditiones: iurē adiecit, nouā quan-
dam quinquagesimā. Tamē, inquit, in mu-
nificentia eius inquiramus: quid nobis ea
profuerit. Ratio autē hæc sumitur ab euen-
tu. Cum aliō triremes deducerēt, solus non
deduxit. Inutilis igitur est largitio, si popu-
lum non transuexit.

Styris.) Eubœæ locus est.

Vallos & pecudes.) Obiectionem remouet.
Qua igitur de causa nauem tandem est lar-
gitus, in qua uos transuecturus nō fuit? Re-
spōdet, ut pecudes & ligna adueheret.

Συγέματα.) Tabulas aptas ad fores: eoq;
uocabulo est usus, ut ad diū magnitudinē o-
stenderet, adeo ut multis indigeret foribus.

Ad argentifodinas.) Conduxerat enim à re-
publica argentifodinas.

Et mercatura, nō munus.) Mutauit in rei facien-
dæ occasionē munus publicū Midias: cum
alii sumptus faciāt, ipse quæstū & lucrū in-
de facit. Negociationis igitur, non donatio-
nis causa nauem largitus est.

Tamen citabo uobis etiam testes.) Eum & ual-
los, & pecudes, & eiusmodi attulisse. sed ni-
hil uetuit quo minus etiā ciues transirent.
Sed cū illud in cōfesso sit, eū attulisse ligna:
ex eo colligit, homines ab eo neglectos esse.

Quod si reuera Athenienses.) Sentētia per an-
tiparastasin est usus post instantiā. Neq; e-
nim post refutationes obiectionū duntaxat
eis utimur, sed in alijs etiā sentētijs, cum ali-
quid ex superuacaneo afferre uolumus: id
quod hic etiā fecit orator. Cum enim per in-
stantiā ostendisset, eum nihil publici obisse
muneris, utitur ἀντιπαράστασις: indignū esse
uenia delictorum, &c.

Alij naualia prælia.) Ex loco eorū quæ ad a-

liquid referunt, concludit: Et quos illic no-
minatim recensuit, Iphicratē & Chabriā, ac
ceteros, eos nunc in uniuersali cōclusionē
indefinitē adducit. Peroratio enim cōplecti
ea debet omnia, quæ in cōfirmatione & ex-
ordio, & constitutionibus sunt.

Cum ubi uolet.) cum alibi, tum in theatris.

Quocunq; modo potuerit.) hoc est, Verberan-
do, & uastando, & coronas tollendo.

Iam relata ei esse gratiam.) Quod Midias ad
reuerentiā attulit, libi à populo honorē esse
habitū, se Parali fuisse quæstorē, se magistrū
equitū esse creatum: absurdū igitur fore, si
tantus uir ob paruā causam cōdemnetur: ea
Demosthenes præoccupādo euertit, ob ea
ipsa dicens nō dignū esse reuerentiā. Nam si
propter obita munera ignotū ei esset, et iam
ei ignotū est, & alij honores delati: apparet
ei nihil deberi à ciuitate.

Creastis istum Parali quæstorem.) Alij dicunt
Paralum esse dictam à Paralo, Periclis filio.
alii à Paralo quodā heroe, cuius etiam Peri-
clis filius simile nomē habuit, quia mariti-
mam oram nauigauit: hoc est, Asiam et Hel-
lespontū. Hæc enim mittebatur ad socios, si
quid eis Athenienses significare uellēt. Erāt
autē in principio duæ sacræ triremes: Salami-
nia, quā & Delia uocabant: & Paralus. Post
autē etiam aliæ tres factæ sunt: Antigonis,
Ptolemais, & Ammonias, quia in ea uicti-
mas Ammoni mittebāt. Harū autē sacrarū
trirēmum ipsa respublica curam agebat, &
pecuniā dabat quæstoribus, ut eas cura-
rent, atq; efficerēt expeditas ad nauigandū,
ac honos erat, harum alicuius agere curam.

Cum sit talis.) & atrox & improbus.

Ac rursus magistrum equitum.) Iam antea hoc
eius imperiū perstrinxit: iure igitur subie-
cit, cum nō posset. Nam si ita infirmus est, ut in-
lectica uehi nequeat: nimirum cōstat, eum
non esse idoneum ad militare imperiū.

Sacrificum.) inspicientem uictimas, ne eæ
sint improbæ & mutilæ.

Βοώλυ.) Emptorem bouum ad festa.

Vehi per forum.) Moris enim erat in pom-
pis & supplicationibus, ut magistratus an-
tecederent. Non igitur ob scientiam & ar-
tem honos ei est habitus: à qua tantum ab-
est, ut ne in pace quidem unquam bene in-
cedere per forum equo potuerit.

Naturæ improbitatem & ignauiam.) Creato eo
magistro equitum, timiditatem correxistis:
sacrifico & Initiorum curatore, improbita-
tem hebetastis.

Cyzicenis rāpuit amplius quinq.) Sociali bello decreuerunt Atheniēses, deprædari eos qui mare nauigarent, si hostium mercatores essent. Nactus igitur mercatores Cyzicenos, merces eis ut hostibus eripuit. Li uerò profecti Athenas, ostenderunt, se amicitia coniunctos esse cum Atheniensibus. At Midias eatenus est aduersatus, donec persuasit, merces eis non esse reddendas. Digressi igitur, patriam suam ad defectionem impulerunt. Vtraq; igitur re hominibus iniuriā fecit, tum pecunia eripienda, tum hostes eos reddendo.

Confundens.) mouens & conturbans & euertens, ne ab eo pecunia repeteretur.

Talibus latis legibus.) Alij orationes in equites habitas uocantur leges: alij putarunt reuera latas esse leges, non opus esse equitibus reipublicæ, cui essent dedecori. Fortassis autem eò fecit, ne militare cogeretur.

Inficias ibat.) Metu enim accusationis, abiicit & omisit leges.

Cum in Thebanos moueretur.) Suscepta enim est etiam propter Plutarchum, altera expeditio.

Cum duodecim Respub. talenta.) Obiectionē soluit. Ire non potuit triremis, quia non accepit à republica pecuniam ad eam reficiendam. hic, At, inquit, duodecim talenta accepit, quot nemo alius.

Sacram triremem pararat.) Ad traiciendos milites ad bellum.

Diocles.) Dux fuit, qui foedere facto bellum Thebanum composuit.

Sed equum non fuit ausus.) Proinde ad priuatum luxum est liberalis: ad publicas autem necessitates ita sordidus, ut, quanquam magister equitum, tamen equum emere non audeat.

Volo autem.) Magnitudinem concludit. Quia enim in illa dixerat Midias: Quod facinus commissum est? quis in tali re publici criminis accusasset? ideo illic confirmationi, hic perorationi congruentibus sententijs est usus: multos minorum etiam delictorum dedisse pœnas. Sunt autem exemplorum quæ adhibentur, alia per omnia similia, alia euentu duntaxat. Et similitum alia minus, alia magis similia sunt. Excusit enim eos qui primi in festum deliquerunt, ac pœnas dederunt, quod propriè pertinet ad causam hanc de iniurijs. Alius, qui in Bacchanalibus. Verum orator ita concludit quasi simile, quod utrique rei festi no-

men commune est.

Et quot iam condemnarit.) Vtilissimum est, iudicibus iam cōsurrecturis, memoriā eorum refricare qui in festis deliquerunt, & pœnas dederunt, ut moueantur ad indignationem Thespenses. Alij intelligunt de municipio aliquo, quasi Euanner sit Atheniensis. Alij hospitem eum putant Thespensem è Bœotia. Licebat enim peregrinis mercatoribus, iudicio experiri ubi uellent.

Care quodam.) Insigne quiddā. Cum esset hospes qui publicè conquerebatur, tamen haud est neglectus.

καταδικαστέμεν & καταδικαστέμεν proprie est iudiciū pronunciantiū: καταδικαστέμεν, eorum qui iudicia uincunt, & in causa sunt ut aliquis condemnatur, uerbum hoc significat.

Cum Initijs adesset.) Fortasse festum præsidio & defensionis fore sibi ratus, prodire ausus est: atq; ille, ut qui eum alio tempore inuenire non posset, iratus comprehendit.

Eo autem quiritante.) Ita concitati estis, ut multandum capite censeretis. Sed cum accusator placatus satisfieri sibi pateretur, tali pœna, si ipse ea cōdemnatione liberaretur, qua mercatorio iudicio uictus fuerat: assensu, coegistis eum desistere ab exigendo ære alieno.

Et damnum etiam resarcire iussistis.) Præterquā quod multam remisistis, & ea cedere coegistis Euandrum: cum denuo questus esset Menippus, alia sibi damna esse data in mercibus & negociatione, quod propter iudicium morari Athenis coactus esset: iussistis eum illa etiam soluere.

Vnus igitur hic ex priuato negotio.) Dictum exemplum ex minori est sumptum: cum priuata publicis sint minora.

Nulla contumelia.) Neq; enim eum uerberarat, nec affecerat contumelijs, sed detinuerat duntaxat, id quod non licebat. Quare laudando subiicit, Rectè esse factum. Res enim optima est, legum obseruantia.

Alius aliquando delinquere uisus est.) Hoc simile est præsentī causæ per omnia. Nam & cōdemnatio propter uiolata Bacchanalia facta est. Sed tamē infirmius est, quia causa in iudiciū non est allata. Est igitur ab euentu infirmum, eaq; de causa in medio duorum firmorū ab eo positum, alterni Isandri pecunia mulctati, & Ctesiclis capite condēnati.

Cum assideret filio prætori.) Cum præstō esset & adiutaret filium, ne quid homo adolescentens

Iescens in prætura delinqueret. Assessores enim dabantur iunioribus, qui nunc *οὐκιστοὶ* uocantur. Nam cum prætor omnes pupillorum & pupillarum causas cognosceret, atque interdum per ætatem, diiudicandi prudentiam non haberet: dabatur ei assessor, qui in examinandis causis adiuuaret.

Attigit ut expelleret.) Verberauit quendam de sede rixantem, occupata ab altero.

Homo si occupauit sedem.) hoc est, si sedem alienam detinui.

Si præconij non.) Denunciabat enim prætor per præconem, modestia utendum in theatro. Si igitur, inquit, præconio non paruī, & ordinem turbauī. Imitatur enim qui ritantis uoces.

Quæ potestas tibi datur legibus.) Non tibi assessori dederūt leges, immodestos ei iudicandi facultatem: imò nec ipsi prætori suis manibus id facere licet, sed mandare id debet ministris. Quæri possit igitur, cur homo ille grauius indignetur, * cum ei iudicandus fuisset à ministris, si illi cognouissent eum delinquere?

Et prætor ipse.) Sed pater sum, inquis, prætoris? At ne is ipse quidē prætor uerberandi potestatem habet, sed mandandi ministris, ut tumultum sedent.

Ne sic quidem pareo? indico mulctam.) Quod si admonitioni ministri non paruī, me ei iudicantis, decuit te mihi ut contumaci certam mulctam infligere.

Sed prius obiit.) Obitu suo iudicium auertit.

Cum igitur alius.) * Ad eos qui condemnati sunt. Aliud exemplū nunc adhibuit, quoniā de uno dixit, qui prius obierit, ut omnino & in tribus * alterum reperiatur.

Occidistis hunc.) Hoc est firmius exemplū, quare etiam postremò est positum. Nam & in Bacchanalia commissum, & extremo supplicio uindicatum est.

Quod scuticam gestans.) Qui Bacchi festum celebrabant, imitatione comitatus eius celebrabant: alij Satyrorum, alij Bacchantium, alij Silenorum habitum imitantes.

Omnibus igitur Athenienses.) Ob Euandrum qui celsit uictoria, * idque cum uicisset, propter delictum in festo commissum. Medium autem, prætoris assessorem, tacuit.

Quia per se infirmius erat. Neque enim ullam inflictam ei pœnam dicere potuit.

Neque enim in supplicatione.) In qua ueniæ non nihil dabatur consuetudini, etiam scuticam

gestans pompam celebrauit.

Neque iudicio uictor.) Nam id quoque fuisset cum ueniā, si deditum & nexum calculo iudicum accepisset.

Neque assessor.) ut pater. Nam huius quoque nunc in collectione meminit propter sententiam.

Sed Pyrrhum Athenienses.) Hæc exempla rebus non sunt similia. neque enim in Bacchanalia aut aliud festum iij deliquerūt, qui puniti sunt, sed ob supplicium duntaxat sunt ascita: Etiam alios quosdā ob iniurias multo minores, magnas dedisse pœnas. In superioribus autem cum eorum meminisset, qui commissā in festum delicta luerant: nunc affert in medium quosdam, qui pœnas illi quidem dederunt, sed ob alia tamē delicta. Sumpta sunt autem argumenta à minori.

ἐπεὶ οὐκ ἔστιν ἄλλο.) reuera nobilem. Nomen factum à Bute quodam antiquo Atheniensi, qui ita uocabatur. ἐπεὶ δὲ αὖτὲν idem quod uerum.

Delatum.) Cum accusatus esset tanquā sortitus inter iudices, cū id ei non liceret. Cum enim deberet ærario, ignominiosus erat.

Sin fecerit, non dixerit.) Quo plus uirium est in factis quàm in dictis, eò etiā illa grauius puniri iubet. Ac simpliciter sic facta plus ualere possunt dictis: in uniuersum autem nequaquam. Multa enim facta dictis sunt minora, ut statim in præsentī negotio, lacerare uestem multo minus est, quàm scribere contraria legibus. Quare non scribere dixit, sed dicere, ut ita ostenderet dicta factis esse infirmiora.

Nullum enim uerbum.) Neque enim nomina et uerba tantum ualent, quantum in rebus iniuria Midia.

Quæ autem eorum nulla quæ diximus.) Nunc ad commiserationis reiectionem accedit, & præcorrectione utitur, auditoris attentioris reddendi causa. Quia firmissima perorationis pars est reiectio misericordiæ. Cum autem misericordia sit duplex, duplici etiam reiectione est usus. Alteram enim domo secum efferūt iudices, qua solemus in uniuersum misereri calamitosorum, etiam si illi nihil conquesti fuerint, nec miserabile quicquid dixerint. Aliam ipsi calamitosi mouēt, quiritando & plorando, & alia faciēdo, quæ mouere solent misericordiam, etiam si nos primū erga eos ultrò flecti nolumus. Primū igitur reijcit iudicū misericordiā, qua naturaliter erga res miserabiles afficiuntur.

Est

Est Athenienses.) Cōcedens misericordem esse populum Atheniensem, persuadere uult soli Midiae nullam misericordiam esse tribuendam: & ratiocinationibus utitur, sicut in reiectione misericordiae, cum de Stratone ageret.

Ego existimo.) Hæc est misericordiae reiectio in tota causa.

Est moderatus & humanus aliquis.) Speciem posuit, ueluti ego sum humanus.

Scio equidem eum liberos adducturum.) Hæc est altera pars reiectionis misericordiae, quæ sumitur à reis. Ipsi enim sunt, qui misericordiam parare sibi studeant, per & lacrymas & orationes miserabiles, & liberis producendis. Orator igitur singulis ijs quæ misericordiam moueāt, aliquid aliud opponit, quò reiiciat misericordiam. & humilitati habitus Midiani, Midiae uitam antea actam multo atrociorē presenti simulatione opponit: ut propter audaciam magis odio, quàm propter præsentem humilitatem misericordia dignus esse uideatur. Midiae liberis opponere liberos non potuit, ut Stratoni: sed leges & iusiurandum opposuit, & quid ex utraq; re lucris sit, examinauit.

Et quàm maximè miserabilem semetipsum faciens.) Particula *ὅς* significat etiā omnino, per amplificationem. Fortassis autem hic etiam gestum & actionem significat.

Quia si nulla ratione potuisset humilis fieri.) Figura per inuersionem. Sensus autem est: Si natura ita esset infelix, ut prorsus flecti non posset, nec humilis fieri, & moderationis aliquid præ se ferre: posset fortasse quispiā culpa in naturam eius translata, remittere aliquid de iracundia. At cum alium etiam habitum possit induere: restabit, non naturæ, sed morum accusatio.

Rursus idem ille quem uos nostis.) Quid in gestu & habitu totum defigis animum? Sulpicare, ut ex metu orta est humilitas, sic ubi periculum effugerit, fore ut illum uideas arrogantem & tyrannum.

Mibi liberi non sunt.) Reiectio misericordiae etiam liberorum, per *παράδοχος*. Liberos illi natura dedit, mihi non dedit. Eam igitur ob rem deteriore cōditione ero, affectus iniuria? & orbi liberis peius tractabuntur, quàm qui liberos habent?

Leges afferentem me.) Quid te iactas Midia liberis producendis? Possum pulchriores ostendere liberos, quos iudices magis reuerentur: ostendendis legibus, fruor eorum

beneuolentia.

Et orator iste est, fortasse.) Per hanc epilogicam obiectionem, in odium oratorum uult adducere Midiam, ne eum defendant. Nam si Demostheni, illis etiam utiq; maledicit. Ad hæc aliud quoque unā efficit. Ut enim in reuerentiæ locis Midiam ostendit non dignum esse reuerentia, sed se, quòd plura in rem publicam contulisset: sic etiam nunc ostendere uult, se reuerentiā summopere esse dignum, ob oratoris appellationem. Est autem reuerentiā dignus orator. Sed cum sciat multa esse discrimina oratorum, atq; alium uerum esse oratorem, alium ciuilem, alium insectatorē, qualem etiam Aeschinem esse uult: propterea descriptione utitur, & ait: Si oratorem intelligit eum qui suadet optima, hoc est, ciuilem, accipio nomen. Sin alium dicit, qui ad gratiam concionetur, is orator ego esse nolim. Dicēdo igitur, optima suadens, etiam consilia sua in memoriam reuocat, ut reuerentiā maiore dignus uideatur. his autem uerbis aduocatos eius alienat, & in oratorum odium adducit Midiam.

Quales nonnullos.) Ne eos omnes sibi hostes redderet. Quapropter etiam per imminutionem à iudicibus auxilium sibi reperit, his uerbis: Et uos uidetis.

Ac neminem reprehendo.) Alia mitigatio, aliquid utile conficiēs: Nunquam, inquit, uos importunè pro reis interpellauī, rogādo & petendo ut conseruarentur. Nouum uideo Midiae morem: oratores exagitat, cum oratorum opera studeat euadere.

At æquum quī est, nomen isti.) Hic manifestè oratores in Midiam cōcitāt, & potius eius accusatores facit. Præ se fert enim, se uicem suæ artis hominum dolere, quos contumelijs afficiat Midias.

Fortassis autem etiam talia.) Cum euidenter una sit obiectio, bipertitò eam secuit ad suā utilitatem. Erat enim huiusmodi: Orator iste est, & omnia meditata dicit, & præparata. At hic primū eam diuisit in hoc: Orator est, ut & reuerentiam sibi apud iudices conciliet, & reliquos oratores à Midia alienet. Deinde alteram partē posuit, Meditata dicit omnia. & refutatione usus est egregia. Cum enim dicat Midias, Demosthenē meditari omnia, & orationem ultra ueri fidem exaggerare: Demosthenes ait, In hac ipsa meditatione iusta sepe sum meditatus. Qui enim in easdē res sapius inquirat, is etiam ueritatem inuenit, & nihil uero maius dicit,

dicat, cum sciat fore ut id conuincatur. Sed Midias ob id ipsum est importunior, quod nihil considerat, & iusto maior.

Midiam mihi dictasse orationem.) Aptum est suae naturae, meditari: quare etiam fatetur. At iste, inquit, occasiones dedit, orationem composuit.

Neque is qui iusta sollicitè meditatur.) Et quid, inquit, magni fecit, si Demosthenē perstringit? Nam & populus uniuersus una cū Demosthene perstringetur.

Arbitror autem eum nec à populo.) Cum ab eo alienarit iudices, & Areopagiticum senatum, & equites, & legiones & duces: aliena re ab eo studet uniuersum etiam populum. Et, Fore, inquit, arbitror, ut etiam populū accuset. Arguta est autem sententia. Si enim supradictis omnibus est conuiciatus, neque eorum suscipere inimicitias dubitauit, ne populo quidem parcat.

Quibus militandū fuisset, eos mansisse domi.) Midias ait, Non à uero populo se esse condemnatum, sed partim à desertoribus: qui, cum fuisset exeundū in bellū, in urbe manserint; partim ab ijs qui ordines deseruerint. Qui enim dispositi fuerāt in praesidijs, eos praesidijs relictis tunc interfuisse cōcioni: atque etiam à peregrinis quibusdā et ludionib. Demosthenis, quos is aluerit, se ait esse cōdemnatum. At hic, uniuersum ab eo populū ait affici contumelijs, quos saltatores et hospites uocat. Et quid miri sit, inquit, desertorū ordinum crimen impingere mihi Midiam, qui idem crimen populo obijciat, & desertorem ordinū uocet? Nam et qui militare, inquit, debuerunt, domi manserunt: & qui in praesidijs collocati fuerant, custodiam deseruerunt. Praesidia autem dicit ea, quae inter Atticā fuerunt, et Boeotiam. Cum enim tum bellum propter Euboeā cum Boeotijs gereretur: necesse habebant Athenienses, Boeotorum cauere irruptiones.

Vt uestrum ijs sciunt qui adfuerunt.) Quis fit cum dicat à toto populo condemnatum esse Midiam, ut rursus dicat, uestrum ijs qui adfuerunt? Primum, quia uerba fiunt non apud populū, sed apud iudices, qui pars sunt populi. Nihil igitur prohibebat, eorū aliquos non interfuisse. Deinde fieri poterat, quosdā eorū ex ijs esse qui in Euboea militarāt.

Proinde maledicens.) Proinde solitum ei est insectari populū. Dum enim animosae partim inibat, & terrorem incutiebat, se totum populum oppressurū autumabat,

Quamobrem ridiculas esse hasce lachrymas.) Proinde ridiculae sunt existimandae istae lachrymae. Quis enim fieri possit, ut qui toti populo insultet, ei ut humili, misericordia tribuatur?

Quid ais, o nefarium caput.) Vide ut pro populo indignetur, & tandem per occasionē in Midiam inuehat: O nefarium caput, inquit. Nonne uerò nefariū, quod patrie insultat?

Magnum sanè principatum.) Si in uita improbus impune insultasti ciuibus, et nunc ea cōsequens, quae modestis tribuuntur, impetrata misericordia: magnum imperium obtinisses, uel artem potius exercuisses.

Adeo breui tempore.) scilicet, in dicenda causa.

Duas res maxime contrarias.) inuidiam & misericordiam.

Cum Olynthum profecti sunt.) Id est huiusmodi: Plura auxilia Olynthum miserunt Athenienses singulatim. Postremae igitur expeditionis milites, cum audissent, Olynthum esse captā, retrò redierunt, et rursus in Thraciam abierunt. Eos igitur Midias accusabat.

Aduersus eos qui egressi erant.) In fine, omnium odiū ei accumulatur. Etenim nemini parcat, inquit, sed audiente populo eos calumniatur qui foris militant. Rursus populum accusat, cum apud eos disserit quae foris sunt. & quia uniuerso populo simul factam esse contumeliā ostendere non potest, in tempora distribuit: et ait, cum Olynthum traiecissent, eum illos qui traiecissent, accusasse.

Mibi mediusfidius.) Per deos hos tanquam ceterorū praestantissimos iurant: per Apollinem, quem solem esse dicunt: per Mineruā, quam lunam: per Iouem, qui contineat uniuersum. habentur autem hi apud Athenienses in honore maximo: ille patrius, haec cognominis. hic urbis custos, & consiliarius, & Phratrius, & amicus, & sufficiens.

Dicetur enim, siue dixisse, siue tacuisse praestat.) Cū arcana quaedam sit dicturus, se dubitare simulat. Rumorem enim, inquit, spargente Midia, se transegisse mecum, multi eorum qui uidentur familiariter cum eo colloqui, aegre ferebant. At prodere amicos, non decet. Tanquam enim secretò id indicabant. Tacere autem omnia, non expedit. Quid igitur fecit? ut ostenderet eum amicis suis esse inuisum: ijs qui essent, tacuit, ut ne susceperet odium eorum qui dixerant. Improborum enim hominū est, amicorū malis insultare. & defensionem eorum cum iureiurando adiecit, his uerbis: Ac mediusfidius omnino illis

nino illis ignoscendum est. Fastum Midiae aegre ferūt, siue inimici mihi fiant, siue non fiant, qui dixerunt.

Cum se transgisse passim diceret.) id est, menti retur iactando & uerba faciēdo: rediit mecum in gratiam Demosthenes, liberatus sum inimicis: propulsatū est à me criminū periculū.

Eorū qui suauiter admodū cū isto colloquuntur.) Ne quis diceret: Quid igitur, si inimici gauisi sunt: adiecit, eorū qui omnino familiariter cum isto colloquunt. Quare etiā iureiurando fuit opus, ne quis ei diffideret de amicis talia dicenti: & prāter iusiurandū à reb. etiā ipsis petitas probationes adiicit.

Sed & diues est solus.) Non solus diues est Midias, sed solum se esse diuitem gloriatur. Id uerò molestum est.

Si absolutus fuerit, quid facturū putatis? Magnus est impendēs metus. nisi iudicijs castigatus fuerit, arcem occupabit.

Vnde autem id cognoscatis.) scilicet, qualis futurus sit, si absoluat, dicā: quo animo sit futurus, ex ijs conijcite, quae iam facta sunt.

Quis enim est qui.) Ab omni parte causam esse unimembrem, uult ostendere.

Non ob id ipsum se abdidisset.) Si eum fecisset totius cōdemnatio populū uerecundiorē, laudaretis: sin ex illo tempore factus est importunior, quid erit quod eum emendet?

Ad iudiciū usq; tempus.) quoad finitū esset discrimen. Esto, modestiae studere per omne aeuum nō possis: quietū te usq; ad iudiciū cōtinetō: Suffoca propter necessitatē audaciam, ratione cōpescē ultionis audaciā. Terge interim timore improbitatē, donec securitatem uideris.

Eligitur aliquis, Midias Anagyrasius πρὸς ἑὸν ἄνδρα.) Aut ipse omnino is est, qui eum qui creatur designet: aut, cū uos aliquē creare uultis, se metipsum illius loco designat. Ostentat enim ipse sese, tametsi à populo minimē desideretur, & semetipsum in magistratus intrudit.

Plutarchi hospes est.) Amicus est, & bene cupit tyranno, atq; etiā secreta nouit, quae is in Atticā molitur. πρὸς ἑὸν αὐτὸν uocabātur, qui à ciuitate legebātur ad excipiēdas urbiū legationes. ὁπρὸς ἑὸν, qui in bellis amicitia inierāt. ἰδιὸς ἑὸν, qui aliquorū hospitij utebātur. Dicendo aut, eum Plutarchi esse hospitē, duas res eadē opera cōficit. Si enim Plutarchus familiaris est, amicus est tyrāni Midias. Sed et Euboeā ad defectionē impulit Plutarchus: Midias igitur est particeps defectionis.

Secreta nouit.) Euidētius tyrannidis crimen. Nam si Plutarchus reipub, inimicus,

populo insidiat: Midias aut eius secreta nouit: certē cum Plutarcho potiri rerum uult.

Urbs eum non capit.) Vilitatū hoc est Demostheni, dicere in excessibus, ut in Philippicis: Neq; Grācia, neq; Barbaria cupiditatem hominis capit.

Aut me non esse laesum.) Ethopoeia uti, qua ipsum Midia ostēdit, tyrannidē significare. Profiteri enim se nec accusatiōes nec iudicia pertimescere, cuius est alterius nisi tyranni?

Qui nunc o Athenienses.) Ne uideri quidē sustinet timere populum, etsi reuera timet.

Nihil curare uos.) Hoc ei animū tyrannicū circumdat.

Eum non decies interfectū oportuit.) Magnitudinē supplicij, Midianis argumentis auxit.

Diues, confidens, ferox.) Ea etiā quae uirtutes uident, in uitia cōuertit ordo nominū. Diues enim, rerū mediārū est: sed audacia adiuncta, uitii id fecit: similiter μεγαλοφρονείν, laudabile est. sic igit quosdā magnānimos uocamus. Sed uiolētus & impudēs adiuncta, non magnānimitatem, sed potius superbiam & arrogātiā eam rem efficiunt.

Vbi comprehenditur, nunc.) Acerbissimā significationē dedit his uerbis, ubi cōprehenditur: Nam si prius occuparit arcē, ubi eum porrō cōprehendere poteritis? Ac apertē quidem eū accusare tyrānidis nō potest, ob criminis magnitudinē. Scit enim, populū omnia cōtumeliae quēstione, cōuersum iri ad argumēta de tyrānide. Quae cū perspicua proferre nō posset, in periculū deūturus erat per significationē et suspiciōes. Simul igit cauet tū ne ipse capiat, tū ut in odiū adducat inimicum. Atqui ego si nulla de causa.) Omnibus ijs quae insunt Midiae destructis, & undecūq; ea inutilia esse Atheniensib. postquā ostendit: uult eius orationes etiam ostēdere, esse odiosas & molestas.

Quibus temporibus.) malis.

Quod si res bene gesta nunciatur.) Tyrannicū eius animū igit perstringit. Prosperis enim populū rebus nō gaudere, eius est qui felicitati inuideat. Gaudere aut aduersis, est propriū tyrāni. De eodē accusat etiā Aeschinē, sed illū nō ut qui uelit occupare arcē, sed qui summā rerū ad Philippū trāsferre studeat. Persona enim crimine erat humilior. Sed Midia, ut qui ipse dominari uelit, criminat.

Et silentio fruens.) Affectū cōmemorat humanae naturae cōmunem. Quotquot enim premuntur malis, cōtrahuntur ad tranquillitatem, & tacere coguntur, Quapropter & uos conuicia toleratis,

Tales

Tales enim estis.) Locus est odiosæ & contumeliosæ responsionis.

Neq; pecuniam putatis conferendam.) Quæ ab omnibus diuitibus ad populū dici solebāt, de ijs solum accusat Midia. Accepta enim clade in bellis, diuites plebeios incusabant: nos nostro functi sumus officio, triremes instruximus, pecunias contulimus. Vos nimirū in culpa estis, qui eadē facere nolulistis.

Per occasionem detegere.) Proinde bonis temporibus celat odiū: sed cum afflictam uidet rempub. id profert quod hactenus delituit.

Talis enim es Midia. contumeliosus enim es.) Quæ admodū in Midia, ethopœia usus, eum sub sua persona fecit Atheniēsis insultantē: sic rursus et de iudicibus eadē fictione usus est, ut faceret illa iudices ad Midia dicētes, quæ ipse uult. Imitemur, inquit, Midia contra Midia, & ipsius oratione in parentē orationis utamur, et eadē reddamus quā attulit.

Et opitulabuntur defensores eius.) Caput hoc inferunt ἡμεῖς καὶ τὸ πρῶτον, id quod in perorationibus facere permissum est, quia comatis constant, & dissoluta sunt. Sed tamen orator per conjunctionē ea copulauit cū antecedentibus. Et si enim sententijs sunt auulsa, consequentia tamen obseruat. Vult autē hoc loco reserare Midia aduocatos. ac primum Eubulū petit, quē ante alios aduocatos posuit duabus de causis: quod & is unus lōgē alijs antecellebat, et quod magis eū formidabat, q̄ ceteros uniuersos: & quia res priuatas dicendas habebat, quæ ab alijs * copijs orationem separabant.

Non sic huic est gratificandū.) Obiectionē soluit, quo pacto modō dixerit, Midia amicū esse neminē, & nūc uiros clarissimos dicat eius esse patronos: quod non ei gratificari uelint (ac iusiurandū adiecit, quia dissimile ueri uidet, ut aduocatus reo nō sit amicus) sed insultare mihi.

Sive ego aiā, sive negem.) Bene per dubitationem protulit, ut ostenderet Eubulū autōrē esse inimicitiarū. Si enim Demosthenes inimicitias non confitei: satis constat, Eubulū esse principem simultatis.

Et uim facit non rectē.) Obiectionē resecurit, Quid si à te lesus, tuet inimicitias? At hic, uim facit, inquit, et non rectē. utrumq; autē est auspiciantis, & iniuriam facientis.

Sed ferē fit ut immodica felicitas.) Aliam objectionē soluit. Cur igitur inimicus tuus esse uult, nihil à te lesus? q̄ nimirū est fortunatus: & aliam attulit inimicitiarū causam, felicitatem. Diuites enim dū uolunt insultare pau-

peribus, & cōtumeliosi fiunt, & intolerabiles. Quin aliud etiā cōfecit dicendo: nimia felicitas. Ostendit enim non ob uirtutē florere Eubulū, sed fortunę beneficio.

Nam cum ego.) Rumorē de eadē dicit. Eubulus enim erat qui accusarat Aristarchū, & eodē crimine Demosthenē inuoluerat. Sed perinde apertē nō dixit, ne rursus mentionem eius rumoris contra se renouaret.

Nec dimittentē dimittit.) Ostēdit, Eubulū sibi potius debere gratiā, q̄ dimiserit eū, & non exegerit pœnas de sibi factis ab eo iniurijs.

Sed in alienis etiam causis.) Perstringit Eubulum ut litium amantem, et operam suam uenditantē. Alterutrum enim hinc eueniet. Aut enim ne talis esse uideat, Midia defensionē omittet, & orator uoti sui cōpos fiet: aut, si ascendere fuerit ausus, suspectus erit, et ab oratore iā antē adductus in calumniā.

Nec communi legum præsidio.) proinde tyrannus est Eubulus, qui legum uim destruat.

Et maior quā unicuiq; uestrum expediat.) Nō duntaxat tyranni tacuit, sed actiones ei tribuit, & populum imminentis periculi metu perculit.

Præterea præsto fuit Atheniēses.) Postquā per facta eius subindicauit, tyrannū esse eum, & antē perstrinxit: tum demum apertē ad ipsum quoq; nomen uenit.

Et citatus nominatim.) Multa simul conficit, tum Midia semetipsum condemnasse: tum nullā Eubulo esse causam, cur Midia patrocinei. Nā et uocatus est, neq; id simpliciter, sed cū efflagitatione: et adfuit, et sedit, et spectauit ea quæ fiebant, & tamē non surrexit.

Nunc autem quoniā ei similtas mecum intercedit.) Dum orator patrocinijs causam criminatur, ne quis putet illū iniurijs affecto adesse, cōfirmat suspicionē à tēpore. Verū causam aliā pro aliā posuit. Nā cum Eubulus posset dicere, se tum quidē nō surrexisse, quod in tumultu populi patrociniō suo nihil efficere potuisset, nunc autē ad iudiciū se stitisse: orator aliam causam dixit, eum tum non patrocinatū esse, quod sciret Midia iniuste facere. Nunc autem suffragari, ad insectandum Demosthenem.

Ne uerō quisquā in populari sit imperio.) In oratione cōtra Aeschinem eadem penē uerba de Eubulo usurpauit: Ne mihi euadat, neq; uerò pereat quisquam, &c.

Vt autem ille nō det pœnas.) Distributione usus est, cum uellet ostēdere magnā esse Eubuli potentiā. Nam si hæ sunt eius uires, ut possit efficere, ut alius insultet, alius nō det

pœnas: magnus omnino est & potens. At qui de uno Midia utrūq; est dictū. is enim est qui & insultarit, & ob Eubuli patrociniū pœnas non sit daturus. Verū si singulari numero extulisset, nō magnā ostendisset Eubuli esse potentiā. Quid enim admirabile est, unum ciuē eripere supplicio: nūc autē cum rem unā in plures partes dissecuerit, potentiā Eubuli exaggerauit.

Sed si mihi nocere studes.) Hoc modo ostēdit causam etiā simultatis ab Eubulo esse ortā. Si enim ei propositū est malefacere, ipse etiā is est qui sit auspicatus.

Nam ego quidē deos testor.) Suspicionē negat. Etenim ex maleuolentiā inanē de se rumorē esse sparsum asserit. Iurē igit̃ ignorat, quā de causa Eubulus se oppugnare decreuerit.

Potes id quidē, & rempub. administras.) Verbū Potes, tyrānicū est. Sed quia tyrannidis eū accusare uereē, adiecit, & rempub. administras. Proinde potentatus est tua administratio.

Legibus autem quacūq; uoles.) Forma exceptionis argumento hoc usus est. Neq; uerō mirum uideri debet, in peroratione aliquid exceptioni simile incidisse. Hæc enim exceptio nō est propositę questionis, ueluti cōtumelię, uerberū, publici criminis, sed eorū quæ causam extrinsecus lædūt. Quia enim Eubulus defendēs Midiam, ei grauius incommodabat, uti exceptiōe aduersus eū in hanc sententiā: si quā tibi à me iniuriā factā esse putas, diē dicito, accusato: uerūtamen eos qui iā accusati sunt, noli eripere piculo.

Quibus aut in rebus ego cōtra leges sum uiolatus.) Inuidiā ei mouet, siquidē penes eum sit, eos etiā qui iam accusent, eripere: simul etiā iudices ad cōtentionē cū Eubulo suscipiendā cōcitāt. Nā si ille in ea suspiciōe fuit, quasi reos eripere supplicio posset: satis apparet fore ut aduersent, et Midia cōdemnent, ut ostendant penes se esse autoritatē & absoluenti, & punienti, nō penes Eubulum.

Audio porro & Philippidē.) Absoluta illa parte de Eubulo, quod erat insignius: ad ceteros aduocatos progressus est, quorū & minor erat autoritas, & qui non eandem orationis modestiam postulabant.

Qui postulēt id sibi dari beneficiū.) Acriter omnino, quasi dicat, non negamus necem cōmeruisse Midiam: scimus eum iurē sublatū iri ē medio. Sed in nostrā gratiā hoc faciendum est, nobis est salus eius condonanda.

Pecuniam autem ei.) Quid ægrē fertis id sus-

fragiū, quod leges ferunt? si molesta est Midie facultatum ereptio, rursus eum post publicationē facito diuitē, impertire ei de tua pecuniā, ut et iudex legum obseruans, et tu beneuolentissimus amicus esse uidearis.

Qui existimationem consecuti sunt.) Virtutem apud eos, aut honesti aliquid nemo inueniat, sed propter opulentiam aliqua est de eis excitata opinio.

Non esset æquē grauius ferēdum.) In memoriā hæc reuocat, ut in eadē sententia persistant. Absurdū enim est principio indignari: nūc tot criminib. demonstratis, esse negligentē.

Blepæi argētarij.) ars em̃ suspiciōē afferebat. Hoc illud esse.) quod rursus sperabamus facturum esse Midiam.

Vestē.) Tunica uestis est breuior. Peruestem autem hoc loco palliū intelligi debet. In fano autem.) ut locus ipse quid iustum esset, docere potuisset.

Et eos qui adfuerunt.) Contumeliā uelut in cōmuni Græciæ spectaculo dicit esse factā.

Neq; ut Aristophon.) Is cum tributorum exactor esset, sibi decimas Mineræ retinuit, unde coronæ faciendę, & diuæ Atheniensium consecrandæ erant. Accusatus autem ab Eubulo, antequam in iudiciū ueniret, coronas dedicauit, atq; ita sublata est actio.

Eo quod nihil eorū quæ fecit.) non potest Midias contumeliā mihi factā, & inflictas plagas, reuocare.

Neq; animo suo insultabat.) nam manu quidē Demosthenē, sed animo omnes. Cū enim ego orator uapularim, quomodo uobiscum ageē, qui minus uos ulcisci q̃ ego poteritis?

Primum deinceps.) primū ceterorū post me.

Sed quā longissime antē.) Dū à periculo procul abest, quisq; caueat.

Postquam iudiciū surrexerit.) Locum pro ijs qui in loco sunt, ueteri more posuit.

Neq; circumspiciens.) id quod faciunt qui sibi metuunt.

Siue ducentos, siue mille.) neq; enim ob multitudinē, sed propter leges ualent.

Exclamarit.) dicens, o leges.

Et neq; publica munera.) Propter instructionē triremis.

Neq; uirum.) propter Eubulum.

Neq; calliditatem.) propter aduocatos & imposturam hoc dicit.

Ac maxime in Dei gratiam.) Necessariō sub finem orationis, Dei meminit. Quandoquidem res diuinæ humanis præferuntur.